

ONDERZOEK IN DE JEUGDGEZONDHEIDSZORG
VAN 0-21-JARIGEN

INVENTARISATIE VAN GEGEVENS
OVER 1989-1990

INKIJK EXEMPLAAR

M. de Moel, L.M. Ouwehand,
R.A. Hirasing, A.H. Bergink, D.D. van Fraassen

Nederlandse Vereniging voor Jeugdgezondheidszorg
Utrecht
Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg
TNO
Leiden
December 1991

ONDERZOEK IN DE JEUGDGEZONDHEIDSZORG VAN 0-21-JARIGEN

INVENTARISATIE VAN GEGEVENS OVER 1989-1990

M. de Moel
L.M. Ouwehand
R.A. Hirasing
A.H. Bergink
D.D. van Fraassen

Nederlandse Vereniging voor Jeugdgezondheidszorg
Utrecht
Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg
TNO
Leiden
December 1991

Nederlands Instituut voor
Praeventieve Gezondheidszorg TNO
Wassenaarseweg 56, Leiden
Postadres:
Postbus 124, 2300 AC LEIDEN
Telefoon: 071 - 18 11 81

Deze uitgave is te bestellen door het overmaken van f 50,-- (incl. BTW) op postbankrekeningnummer 99.889 van het NIPG-TNO te Leiden onder vermelding van bestelnummer 91.075.

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Onderzoek

Onderzoek in de jeugdgezondheidszorg van 0-21-jarigen :
inventarisatie van gegevens over 1989-1990 / M. de Moel
... [et al.]. - Utrecht : Nederlandse Vereniging voor
Jeugdgezondheidszorg : Leiden : Nederlands Instituut voor
Praeventieve Gezondheidszorg TNO. - III., graf., tab.
Met lit. opg., reg.
ISBN 90-6743-206-7
Trefw.: jeugdgezondheidszorg ; onderzoek

© 1991 TNO

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van TNO.

Indien dit rapport in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en opdrachtnemer verwezen naar de 'Algemene Voorwaarden voor Onderzoeks- en Ontwikkelingsopdrachten TNO 1979', dan wel de desbetreffende terzake tussen partijen gesloten overeenkomst.

INHOUD

pagina

VOORWOORD	i
1. JEUGDGEZONDHEIDSZORG	1
How to arrange less	1
Integrale Evaluatie Jeugdgezondheidszorg 0-schoolgaand	2
Jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar, kwaliteit en kwantiteit	3
Het Jeugdgezondheidszorg Informatiesysteem Flevoland (JISF)	5
Jeugdgezondheidszorg? Jeugdgezondheidszorg!	6
2. GROEI & ONTWIKKELING	8
Het Amsterdamse Groei en Gezondheidsonderzoek	8
Fietsen bij kleuters in relatie tot de motoriek	10
Groeionderzoek	12
Groeiverschillen van Nederlandse schoolkinderen uit de regio Oost-Veluwe	13
Hyperkinesie, prevalentie en klinisch-farmacologische trial	15
De invloed van de puberteit op de verschijnselen van lichte hersenfunctiestoornissen en het verband met de eventuele afname van de deze verschijnselen met gedrags- en leerproblemen	16
Motorische Remedial Teaching in Zeeland	18
De relatie van lichte hersenfunctie stoornissen (MND) tot leer- en gedragsmoeilijkheden tussen 6 en 12 jaar	19
Stotteren	21
Vervolg-onderzoek hyperactieve kinderen	22
3. ORGAANSYSTEMEN	23
Acute effecten van luchtverontreiniging op longfunctie en luchtwegsymptomen	23
Een beugel, jij ook ?	24
Caries bij Nederlandse, Hindoestaanse, Marokkaanse en Turkse kinderen	26
Het effect van de beeindiging van de drinkwaterfluoridering	28
Gebitstoestand en mondhygiëne bij jeugdigen in Noord-Limburg	30
De gebitstoestand van kinderen uit groep 2 en groep 7 van de basisscholen in de regio Midden-Holland	31
Hypermetropie bij 10-, 11-, en 12-jarige kinderen	33
Jaarthema onderzoek 1990: gebit	34
De kindertand in rivierenland	35

Lange-termijn-effect Kindertandverzorging Tiel	37
Mondgezondheid van Amsterdammertjes	39
Natuurlijk verloop testislocatie	42
Nulmeting gebitstoestand schoolgaande kinderen regio Oost-Veluwe	43
Nynke har toskan nei it opdûken fan de tjinst fan skoalletoskedokters	44
Onderzoek naar de gebitstoestand bij jeugdigen in Enschede en omgeving	46
Onderzoek naar de relatie CARA-schoolmilieu in Rotterdam en Gelderland	48
Onderzoek naar nachtelijk hoesten	49
Onderzoek naar de prevalentie van caries bij jeugdigen in de regio van de GGD West-Veluwe/Vallei	50
Onderzoek naar visuele functies op de leeftijd van 5 jaar van normale en te vroeg geboren kinderen	52
Opsporing van amblyopie bij kinderen met de TNO diepteziëntest	54
Opsporing van amblyopie in Noord-Limburg	56
Prevalentie van diabetes mellitus bij 18-jarige keurlingen	58
Prevalentie van febrile convulsies	59
Prevalentie van het polycysteus ovarium syndroom (P.C.O.S) onder Nederlandse kaukasische adolescenten	60
Retrospective cohort study of the natural course of testes localization in boys born in 1973	62
Tandartsbezoek bij 2e klassers van het voortgezet onderwijs in Amsterdam	63
Tandcariës bij Haagse schoolkinderen	65
TGVO-project	67
Tweede landelijke incidentieonderzoek juveniele suikerziekte	68
Het voorkomen van glazuur-fluorose in relatie tot het gebruik van fluortabletten in de pre-eruptieve fase van de gebitselementen	69
Wervelkolomafwijkingen bij Rotterdamse schoolkinderen	71
Zeeland: mondjesmaat op weg naar een gaaf gebit	73
Zindelijkheidsproblemen 2-5 jarigen (obstipatie, enuresis, encopresis)	75

4. VOEDING

Diagnose en voedingsinterventie koemelkeiwitalergie (KEA) bij de jonge zuigeling	76
Eet- en drinkgedrag bij peuters	77
Eetproblemen bij 0-4 jarigen	78
Het gebruik van tussendoortjes onder schooltijd van schoolgaande kinderen	79
Gezond eten dat kan moeder weten, of niet ?	80
Inventariserend onderzoek naar het gebruik en de kennis van vitamine D bij ouders van oudste kleuters in de gemeenten Vriezenveen en Den Ham	81
Koemelkallergie bij zuigelingen	83
Obesitas-onderzoek	84
Ontbijtgewoonten en kennis/houding t.a.v. voeding	85
Ontbijten, goed voor de lijn	86

	pagina
Ontbijtgewoonten bij leerlingen van het voortgezet onderwijs	88
Ontbijtgewoonten en tijdstip van naar bed gaan van leerlingen van 5 Haagse basisscholen	89
Overgevoeligheid voor voedingsmiddelen	91
Voedingsallergie bij zuigelingen	92
Voedselovergevoeligheid bij kleuters	94
 5. INFECTIEZIEKTEN	 96
De Amsterdamse vaccinatietoestand nader bekeken	96
Informatiebronnen welke een rol spelen bij de DKTP- en BMR-vaccinatie bij ouders met kinderen van 14 maanden	97
Toxocaris bij kleuters	99
De vaccinatiegraad van kinderen van migranten	100
Vaccinatietoestand van Amsterdamse kinderen	101
 6. PRE- & PERINATALE PERIODE	 103
 7. ZUIGELINGEN & PEUTERS (0-4 JAAR)	 103
Cot death in the Netherlands	103
Gedragsproblemen bij 0-4 jarigen	105
Hebben prematuur/dysmatuur geboren vrouwen (1945-1951) meer kans om pre/dysmatuur kinderen te baren?	106
Huilbabies: een onderzoek naar het huilgedrag van Eindhovense babies	107
Invoering van het advies over vitamine K-suppletie aan zuigelingen in de randgemeenten van Den Haag	108
Onderzoek naar het voorkomen van congenitale heupafwijkingen in de regio Arnhem	109
Onderzoek ten behoeve van opsporing en behandeling van koemelkeiwitallergie bij zuigelingen	110
Preventie van slaapproblemen bij kinderen	112
Project on Preterm and Small-for-Gestational age in the Netherlands (POPS 1983)	113
Slaapproblemen bij kinderen van 0-4 jaar	115
De verzorging en opvoeding van zuigelingen	116
 8. SCHOOLKINDEREN (4-12 JAAR)	 117
De ontwikkeling van een gezondheidsprofiel voor de jeugd	117
Sportbeoefening door kinderen	119
Vroegtijdige onderkenning van en hulp bij depressieve klachten	121

Zit ik wel goed ?	123
De Zuidhollandse eilanden door kinderoogen bekeken	124
Zwemmen en gehoor bij kleuters	126
 9. ADOLESCENTEN (12-21 JAAR)	 128
Correlatie van sociometrische status bij 12-25 jarige jongeren in de onderbouw van het algemeen vormend onderwijs	128
Douche- en haarwasfrequentie bij leerlingen in het voortgezet onderwijs in Noordoost Friesland	130
(Dreigende) schooluitval	131
Gezondheid gedrag en relaties bij adolescenten	132
Gezondheid en leefstijl van jongeren in Flevoland in 1990	134
Gezondheid en leefwijzen van jongeren in Rotterdam en omgeving	136
Identiteit, persoonlijke netwerken en gezondheid in de adolescentie	138
Een inventariserend onderzoek bij het Randgroepjongeren Project Rijnmond	139
Meedoen met gym ?!	141
Peilstations jeugdgezondheidszorg "Gezondheid, Gedrag, Relaties" 1989-1990	143
De positie van meisjes	144
Psychosociale problemen bij schoolgaande adolescenten in de regio Oost-Veluwe	145
Puberteit en gedrags- en emotionele problemen	146
Sport en sportblessures bij jongeren op scholen voor het voortgezet onderwijs in een van de gemeenten van het stadsgewest Breda	147
Tatoeages bij Haagse LTS-ers	149
Tieners seks	150
 10. KINDEREN/JONGEREN IN BUITENGEWONE OMSTANDIGHEDEN	 152
"Instroom"kinderen van 13 t/m 16 jaar in Amsterdam	152
Inventarisatie van mogelijkheden voor thuiszorg voor kinderen en jonge volwassenen met een chronische aandoening	154
Kindermishandeling en jeugdgezondheidszorg in de regio-gemeenten van Rotterdam	156
Kwaliteit van het leven en levensduurverwachting bij cystic fibrosis patiënten als functie van leeftijd bij diagnose en van gecoördineerde behandeling vanuit een regionaal centrum	157
Laanzicht-onderzoek	159
Thuislozen en attachment	160
 11. WOON-/EKONOMISCHE OMSTANDIGHEDEN	 162
Milieu van herkomst, gezondheid en te bereiken sociale positie	162
Vochtige woningen en CARA	164

	pagina
12. ONGEVALLEN	165
Brillen en sport	165
Onderzoek naar hygiëne en veiligheid op de scholen in de regio Zuid-oost Utrecht	167
Ongevallen bij kinderen in Amsterdam	168
Sportblessures in het voortgezet onderwijs	170
Sportparticipatie en sportblessures bij jeugdigen in Midden-Kennemerland	171
13. ALCOHOL, DRUGS & ROKEN	172
Roken, alcohol en druggebruik onder scholieren vanaf 10 jaar	172
Cohortstudie van tabak- en alcoholgebruik bij jongeren	174
Determinanten van drinkgedrag van jongeren	175
Determinanten van alcoholgebruik van jongeren	177
Het gebruik van alcohol, tabak en drugs door scholieren van het speciaal onderwijs, het KMBO en door deelnemers aan spijbelprojecten	178
Ontwikkeling en implementatie van twee rookpreventieprogramma's voor adolescenten	180
Risicogedrag door jeugdigen	181
14. GENEESMIDDELENGEBRUIK	182
Oraal medicijngebruik	182
Medicijngebruik van adolescenten	183
15. VOORZIENINGEN EN ORGANISATIE	184
Adolescentenzorg	184
Afwijkingen in het bewegingsapparaat bij kinderen: verschillen in werkwijze en taakopvatting bij basisgezondheidszorg, 1e en 2e lijn	186
Behoefte aan extra zorg van uit de jeugdgezondheidszorg bij adolescenten van Rotterdamse scholen	188
Behoefte aan ouder- en kindzorg (van min. negen maanden tot en met 18 jaar) van de ouders/verzorgers	190
Consultatiebureauzittingen buiten kantooruren	192
Evaluatie van een uitbreiding van het tandheelkundig verstrekkingspakket voor 1-19-jarige ziekenfondsverzekerden	193
Factoren die geleid hebben tot aanvraag ontheffing leerplicht	195
De gezondheid van de jeugd in Midden-Kennemerland in maatschappelijk perspectief	197
Hulpverlening aan verslaafde ouders en hun kinderen	199
Implementatieproject Schoolgezondheidsbeleid Basisonderwijs	200

JGZ-interventie-onderzoek	201
Kwaliteit kindercentra in Rotterdam en schilgemeenten	202
Medisch-hygiënische beoordeling van schoolgebouwen voor het Basisonderwijs in de regio Hoeksche Waard	204
Medisch-hygiënische aspecten van scholen en gymzalen aan de hand van vraaggesprekken met schooldirecteuren	205
Ontwikkeling van een systematische lijst met pedagogische aandachtspunten voor de begeleiding van ouders van kinderen in de leeftijd van 1½ tot 2½ jaar	207
Pedagogische ondersteuning	208
Tandheelkundige epidemiologie in Basisgezondheidsdiensten	210
Tot op ooghoogte	211
Verpleegkundig groepsconsultatiebureau voor zuigelingen	212
Verwijzingen naar de huisarts door de jeugdgezondheidszorg in 1988/1989	213
 16. METHODEN & TECHNIEKEN	 215
Analyse van periodiek geneeskundig onderzoek in Midden-Holland	215
Bloeddrukmeting bij kinderen	216
Evaluatie Pasgeborenen Sticker	218
Evaluatie van de screening op phenylketonurie (PKU) en congenitale hypothyreoïdie (CHT)	220
Het gebruik van alternatieve geneeswijzen door jeugdigen in Oost-Gelderland	222
Interactie hulpverlener-gezin	224
Landelijke testesregistratie	225
Leren omgaan met astma	227
Logopedische screeningen in Zeeland	228
Meting van lengte, gewicht en hoofdomtrek op het consultatiebureau voor zuigelingen en kleuters	229
Onderzoek met betrekking tot de normering van de KID-scale in Nederland (Kent Infant Development Scale)	231
Outreaching in de jeugdgezondheidszorg voor verpleegkundigen en artsen	233
Project Kleuteronderzoek	235
Project psychosociale preventie JGZ 4-19 jarigen	236
Registratie door wijkverpleegkundigen in de jeugdgezondheidszorg	237
Screening op visuele stoornissen in Amsterdam	239
Sociaal Medisch Onderzoek Consultatiebureau Kinderen (SMOCK)	240
Therapist behavior in process	242
De validiteit van cariësonderzoek door jeugdartsen in de regio Midden-Holland	244
Vangnettaken kindermishandeling	246
Vastleggen kan vastzetten voorkomen	248
Het voorkomen van onnodige belastende behandeling van congenitale heupluxatie door tijdige onderkenning	250

	pagina
17. BELEID	252
Kosten-effectiviteit in de jeugdgezondheidszorg, mogelijkheden en methoden	252
Persoonsregistratie in de jeugdgezondheidszorg	254
Samenwerking tussen JGZ en adolescenten-intermediaren	256
TREFWOORDENREGISTER	259
BIJLAGEN	265

VOORWOORD

Het Documentatiecentrum Jeugdgezondheidszorg (JGZ) is in 1986 opgezet in samenwerking tussen de Nederlandse Vereniging voor Jeugdgezondheidszorg (NVJG) en het Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO (NIPG-TNO).

De activiteiten worden begeleid en geëvalueerd door een begeleidings- en een stuurgroep. De taken van het centrum zijn: 1) het verzamelen, registreren en ter beschikking stellen van gegevens van onderzoek in de JGZ in Nederland; 2) het periodiek uitbrengen van een bibliografie JGZ in Nederland; 3) het als intermediair literatuur ter beschikking stellen uit eigen bestand of online literatuurbestanden.

Voor u ligt de derde uitgave van het Documentatiecentrum Jeugdgezondheidszorg betreffende onderzoek in de Jeugdgezondheidszorg voor 0-21-jarigen, waarin opgenomen het in 1989 en 1990 afgesloten of lopende onderzoek.

De gegevens in deze publicatie betreffen onderzoeksbeschrijvingen in de loop van 1991 verzameld door inventarisatie bij alle afdelingen JGZ van Basisgezondheidsdiensten, Erkende Kruisorganisaties en landelijke onderzoeksinstellingen werkzaam op het gebied van de gezondheidszorg voor jeugdigen (zie bijlagen 1 en 2).

Na evaluatie van eerdere uitgaven zijn, de vragen in de inventarisatieformulieren bijgesteld en is het aantal vragen verminderd. De lay-out van de publicatie is verbeterd, zo is de splitsing in lopend en afgesloten onderzoek komen te vervallen.

De publicatie bevat zowel een systematische indeling als een trefwoordenregister en een alfabetische lijst van onderzoekstitels. De onderzoeksbeschrijvingen in de systematische indeling zijn op rubriek gerangschikt, binnen de verschillende rubrieken is de rangschikking alfabetisch op onderzoekstitel. Elk onderzoek is slechts eenmalig opgenomen, er is geen verdubbeling door opname binnen verschillende rubrieken. De systematische indeling dient ook als inhoudsopgave. Elke onderzoekstitel is voorzien van een nummer, dit ter indentificatie via het trefwoordenregister.

Het trefwoordenregister en de alfabetische lijst zijn een aanvulling op de systematische indeling.

Deze overzichtspublicatie wordt gratis ter beschikking gesteld aan de leden van de NVJG en aan onderzoeksinstellingen welke gegevens hebben verstrekt.

Overige belangstellenden kunnen de publicatie verkrijgen door overmaking van f 50,- tnv Documentatiecentrum JGZ, NIPG-TNO Postbus 124 2300 AC te Leiden, onder vermelding van publicatienummer 91.075.

M.L. van Weert-Waltman

S.P. Verloove-Vanhorick

Voorzitter NVJG

Hoofd Afdeling Jeugd en
Gezondheid NIPG-TNO

1. JEUGDGEZONDHEIDSZORG

Onderzoeksnummer: 900001
Titel: How to arrange less.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht in de stand van zaken m.b.t. implementatie van een aanbevolen programma t.b.v. Ouder- en kindzorg in Engeland.

Gegevensverzameling: Het betreft een beschrijvend/beschouwend onderzoek.

Methode: - Interview;
- Enquête;
- Literatuuronderzoek.

Onderzoeksubjet: Gezondheidswerkers in de Jeugdgezondheidszorg in Engeland.

Plaats van onderzoek: Engeland.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding

Projectleider: L. Donkers, sociaal-geneeskundige i.o.
J. Merckx, sociaal-geneeskundige i.o.

Cursus / opleiding: Opleiding Algemene Gezondheidszorg,
Nederlands Instituut Praeventieve Gezondheidszorg-TNO,
Leiden.

Contactadres: Kruiswerk Zuidhollandse Eilanden
J. Merckx
Postbus 65
3200 AB Spijkenisse

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: - Bij de implementatie van een aanbevolen programma dient een duidelijk traject beschreven te worden;
- Bij de presentatie van het programma dient met het bovenstaande rekening gehouden te worden.

Publicaties: DONKERS, L. & J. MERCKX. How to arrange less.
Leiden, Ned. Inst. Praev. Gezondheidszorg-TNO,
Afd. Onderwijs, 1990.
(Scriptie Opleiding Algemene Gezondheidszorg).

Trefwoorden: Jeugdgezondheidszorg 0-schoolgaand

Onderzoeksnummer: 900002
Titel: Integrale Evaluatie Jeugdgezondheidszorg 0-schoolgaand.

Doel-/vraagstelling: Beoordeling en doorlichting van het huidige JGZ-pakket 0-schoolgaand op wetenschappelijke onderbouwing en kosten/effectiviteitsverhouding.
Gegevensverzameling: Gegevens m.b.t. (kosten-)effectiviteit en wetenschappelijke onderbouwing van JGZ 0-schoolgaand.
Methode:

- Literatuuronderzoek;
- Consensusbijeenkomsten.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: Prof. Dr. M. de Winter, psycholoog.
Andere onderzoekers: J. de Mare, M. Balledux.
Onderzoeksinstelling: R.U.U, Centr. Onderz. & Ontw. JGZ en Jeugdhulpverlening
Postbus 80140
3508 TL Utrecht
Contactadres: R.U.U, Centr. Onderz.& Ontw. JGZ en Jeugdhulpverlening
Prof. Dr. M. de Winter
Postbus 80140
3508 TL Utrecht

Start onderzoek: sept. 1990
Einde onderzoek: maart 1992
Onderzoeksfase: rapportage

Publicaties:

- Literatuurstudies Project Integrale Evaluatie JGZ, M. Balledux, J. de Mare & M. de Winter (1991) Utrecht, R.U. Utrecht;
- Het ontwarren van een gordiaanse knoop. Maatsch. Gezondheidsz. juli/aug 1991.

Trefwoorden: Jeugdgezondheidszorg 0-schoolgaand, Kosten-effectiviteitsanalyse

Onderzoeksnummer: 900003
Titel: Jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar, kwaliteit en kwantiteit.

Doel-/vraagstelling:

- Nagaan in hoeverre bij de plaatselijke en provinciale kruisorganisaties uitvoering wordt gegeven aan het gestelde Besluit Erkenningennormen Kruisorganisatie;
- Inventariseren welke preventieve zorg voor 0-4 jarigen nog gegeven kan worden door de kruisorganisatie;
- Informatie over het (gevoerde) beleid binnen de kruisverenigingen m.b.t. de handhaving van de minimumzorg, zowel in kwantitatief als kwalitatief opzicht;
- Inventarisatie van de knelpunten op uitvoerend, ondersteunend en leidinggevend niveau.

Gegevensverzameling:

- Demografische gegevens;
- Organisatorische gegevens;
- Gegevens over de consultatiebureaus: CB voor zuigelingen, CB voor kleuters;
- Voorlichtingsactiviteiten;
- Knelpunten m.b.t. 0-4 jarigenzorg;

Methode:- Interview;

- Jaarverslagen.

Onderzoeksobject: 43 Consultatiebureaus in de provincies Zuid-Holland (14 cb's), Limburg (10 cb's), Groningen (7 cb's), Drenthe (cb's) en Overijssel (4 cb's).

Plaats van onderzoek: Consultatiebureaus in de bovengenoemde provincies.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: H.P. Verbrugge, jeugdarts.
Andere onderzoekers: N. Eikelboom.
Onderzoeksinstelling: Geneeskundige Hoofdinspectie Volksgezondheid,
Afd. JGZ
Postbus 5406
2280 HK Rijswijk
Contactadres: Geneeskundige Hoofdinspectie Volksgezondheid,
Afd. JGZ
H.P. Verbrugge
Postbus 5406
2280 HK Rijswijk

Start onderzoek: 1987
Einde onderzoek: 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- De recente reorganisatie, deconcentratie van provinciale kruisverenigingen, de formatie van ca. 90 erkende kruisorganisaties en het fuseringsproces met de gezinsverzorging hebben er toe geleid dat de 0-4 jarigenzorg onder druk komt te staan;
- Door dit reorganisatieproces heeft tot gevolg dat de informatievoorziening stagneert, waardoor geen zicht meer mogelijk is op de verleende, respectievelijk nietverleende zorg en de kwaliteit daarvan;
- Het wegvallen van het provinciale kader wordt duidelijk als een gemis gezien;
- De kruisorganisaties hebben te maken met een steeds toenemende vraag om curatieve zorg, daardoor komen taken/ functies en budgetten bedoeld voor preventieve zorg voor 0-4 jarigen in gevaar;
- In alle provincies bleek dat een interne bewaking van de kwaliteit zeer minimaal is ontwikkeld.

Publicaties:**GENEESKUNDIGE HOOFDINSPECTIE VAN DE VOLKSGEZONDHEID.**

Jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar, kwaliteit en kwantiteit: samenvatting van het onderzoek in de Jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar door de Geneeskundige Inspectie van de Volksgezondheid in vijf provincies.

Rijswijk, GHI van de Volksgezondheid,
Afd. Moederschapszorg en JGZ, 1991.

Trefwoorden:

Jeugdgezondheidszorg 0-schoolgaand

Onderzoeksnummer: 900004
Titel: Het Jeugdgezondheidszorg Informatiesysteem Flevoland (JISF).

Doel-/vraagstelling: - De opbouw van een geautomatiseerd informatiesysteem van 0-19 jaar.

Gegevensverzameling:

Methode: - Registratie in het kader van het PGO.

Onderzoeksubject: 0-19 Jarigen.

Plaats van onderzoek: Provincie Flevoland.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: R.J.F. Burgmeijer, jeugdarts.

Andere onderzoekers: I. Coops-van Staveren, W.E.N. Lanphen, M. van der Voort

Onderzoeksinstelling: GGD Flevoland
Postbus 1120
8200 BC Lelystad

Samenwerkend met: Stichting Kruiswerk Provincie Flevoland
Postbus 180
8250 AD Dronten

Contactadres: GGD Flevoland W.E.N. Lanphen, Postbus 1120
8200 BC Lelystad

Start onderzoek: januari 1988

Einde onderzoek: januari 1990

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: Geautomatiseerd informatiesysteem jeugd 0-19 jaar.

Aanvulling: Resultaten gevisualiseerd in Atlas Jeugd Flevoland.

Publicaties: Het Jeugdgezondheidszorg Informatie Systeem deel 1, 2, 3.

Trefwoorden: Informatiesysteem

Onderzoeksnummer: 900005
Titel: Jeugdgezondheidszorg? Jeugdgezondheidszorg ! : resultaten van een enquête naar de bekendheid met en de tevredenheid over de afdeling jeugdgezondheidszorg van de DGD Midden Twente.

Doel-/vraagstelling: - Informatie verstrekken over de hoofdtaken van de JGZ;
 - Inzicht verwerven in de mate van bekendheid met en de tevredenheid over deze taken.

Gegevensverzameling: - Mening en kennis omtrent de JGZ.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksobject: 650 Ouders van basisschoolleerlingen en leerlingen van het voortgezet onderwijs, 168 leerkrachten van de basisschool.

Plaats van onderzoek: 8 Gemeenten van de gemeentekring Midden Twente : Borne, Ambt Delden, Diepenheim, Goor, Hengelo, Markelo, Stad Delden.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: P. Kooij, jeugdarts.

Andere onderzoekers: M. Kiffen, M. Peters.

Onderzoeksinstituut: DGD Midden Twente
 Kievitstraat 15
 7557 AP Hengelo

Contactadres: DGD Midden Twente
 P. Kooij
 Kievitstraat 15
 7557 AP Hengelo
 Tel. nr. 074-432425

Start onderzoek: 1989

Einde onderzoek: 1990

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Het onderzoeksschema is bij 85% van de ouders en 97% van de leerkrachten bekend;
- De periodieke onderzoeken worden door 97% tot 99% van de ouders en leerkrachten zeer positief gewaardeerd;
- Het is te weinig bekend dat men ook met niet-lichamelijke problemen bij de JGZ terecht kan;
- De berichtgeving en bespreking met zowel de ouders als de leerkrachten moet geoptimaliseerd worden;
- De huisbezoeken en GVO zijn relatief onbekend, maar worden wel belangrijk gevonden;

Publicaties:

PETERS, M., F. KIFFEN & P. KOOLJ.
Jeugdgezondheidszorg? Jeugdgezondheidszorg !
Hengelo, DGD Midden Twente, 1990.

Trefwoorden:

Tevredenheids-onderzoek, Consumenten

2. GROEI & ONTWIKKELING

Onderzoeksnummer: 900006
Titel: Het Amsterdamse Groei en Gezondheids Onderzoek : een prospectief onderzoek naar groei, ontwikkeling en gezondheid van een groep jongens en meisjes van 12 tot 28 jaar.

Doel-/vraagstelling:

- Welke veranderingen treden op in de lichamelijke en geestelijke gezondheid van een groep tieners welke vanaf 13 jaar gevolgd worden tot aan de volwassen leeftijd van 27 jaar?
- Welke relaties zijn er met leefgewoonten zoals voeding en lichamelijke activiteit?

Gegevensverzameling: *Antropometrische gegevens:* lengte, zithoogte, gewicht, 4 huidplooien, 3 omvangsmaten; 4 breedtematen, botminerale dichtheid, lumbale wervels; *Fysiologische gegevens:* max. aërobe vermogen, ventilatie, 6 fitheidstests; *Psychologische gegevens:* persoonlijkheidskenmerken, prestatie, motivatie, attitudes, A/B typologie, ervaren gezondheid, copinglijst.

Methode: Interview; Prospectief onderzoek; Metingen.

Onderzoeksobject: 300 mannen en vrouwen, afkomstig van VWO/HAVO scholen in Amsterdam en Purmerend, in 1976 13 jaar, en 1991 27 jaar.

Plaats van onderzoek: VWO/HAVO scholen in Amsterdam en Purmerend.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: Prof. dr. H.C.G. Kemper, Hoogleraar Gezondheidskunde.

Andere onderzoekers: W. van Mechelen, G.B. Post, J. Snel, J. Twisk.

Onderzoeksinstelling: VU, Fac. Bewegingswetenschappen en Gezondheidskunde
UvA, Meibergdreef 15
1105 AZ Amsterdam

Samenwerkend met: Het onderzoek wordt uitgevoerd door Universiteit van Amsterdam en Vrije Universiteit.

Contactadres: AMC, Vakgroep Gezondheidskunde
Prof. dr. H.C.G. Kemper
Meibergdreef 15
1105 AZ Amsterdam ZO

Start onderzoek: 1974
Einde onderzoek: 1994
Onderzoeksfase: veldwerk

Samenvatting: Middels longitudinale analyses wordt nagegaan in hoeverre gezonde leefgewoonten zoals voeding en beweging invloed hebben op gezondheidsparameters.

Publicaties: Te verwachten: Proefschrift; Interne rapporten naar subsidie-gevers; Monograph; Artikelen in (intern.) tijdschriften.

Trefwoorden: Leefstijlen, Adolescenten

Onderzoeksnummer: 900007

Titel: Fietsen bij kleuters in relatie tot de motoriek.

- Doel-/vraagstelling:**
- Nagaan of het routinematig onderzoek van de motoriek vervangen kan worden door te vragen naar het reeds los kunnen fietsen.
 - Hebben alle kinderen die kunnen fietsen bij het PGO I een zodanige motoriek, die als voldoende wordt beoordeeld indien deze wordt uitgevoerd volgens de handleiding van de DOS (Denver Ontwikkeling Screeningstest)?
 - Hebben de kinderen die niet kunnen fietsen een onvoldoende motoriek beoordeeld aan de hand van de DOS?
 - Wat zijn de kenmerken van de kinderen die wel kunnen fietsen, maar onvoldoende scoren op de motoriek, en vallen deze kinderen uit op een bepaald item of meerdere items van de motoriek?
 - In welke leeftijdscategorie kan 90% van de kinderen fietsen?
- Gegevensverzameling:**
- Het al dan niet kunnen fietsen, en zo niet, de rede daarvan;
 - Uitvoering van de volgende motoriek-items : - hinkelen; - het overhands gooien van een bal; - 5 seconden op een voet staan; - hakteen vooruit.
- Methode:**
- Registratie in het kader van het PGO.
- Onderzoeksobject:** 425 Kleuters, jongens en meisjes geboren tussen 1-10-1982 en 1-10-1983.
- Plaats van onderzoek:** Basisscholen in Westfriesland.
-

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding

Projectleider: D.T. Kuijvenhoven-Hagenaar, arts.

Andere onderzoekers: A.H. Hooijkaas.

Cursus / opleiding: Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg, 1987-1989, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO, Leiden.

Onderzoeksinstelling: GGD West-Friesland
Postbus 201
1620 AE Hoorn

Contactadres: GGD West-Friesland
F.J.M. van Leerdam
Postbus 201
1620 AE Hoorn

Start onderzoek: februari 1988
Einde onderzoek: juli 1988
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

Ca. 59% van de onderzochte kinderen kan fietsen, terwijl significant meer meisjes dan jongens kunnen fietsen. Meisjes blijken ook jonger te kunnen fietsen dan jongens. Deze resultaten komen overeen met gegevens omtrent de motorische ontwikkeling in de literatuur. Van de groep kinderen die konden fietsen had 84,4% een goede motoriekscore, 12,4% een onvoldoende motoriekscore en 2,8% weigerde het onderzoek van de motoriek. Tevens blijkt dat 10,5% van de meisjes en 15,5% van de jongens die kunnen fietsen een onvoldoende motoriek hebben. Deze percentages zullen waarschijnlijk nog hoger zijn aangezien een deel van de kinderen die het onderzoek van de motoriek weigerden wel konden fietsen, terwijl ze een onvoldoende motoriekscore kunnen hebben. De grens van 5% fout-positieven is hiermee overschreden. De kinderen die wel konden fietsen doch bij het motorisch onderzoek onvoldoende scoorden vertoonden geen specifieke kenmerken. In de leeftijdscategorie 6 (5-6 -5-8 jaar-maanden) kan nagenoeg 90% van de jongens en meer van 90% van de meisjes fietsen. Uit de gegevens van dit onderzoek blijkt dat het routinematig onderzoek van de motoriek niet vervangen kan worden door het vragen naar het al los kunnen fietsen.

Publicaties:

KUIJVENHOVEN-HAGENAAR, D.T.
Fietsen bij kleuters in relatie tot de motoriek.
Leiden, Ned. Inst. Praev. Gezondheidszorg-TNO,
Afd.Onderwijs, 1991.
Scriptie Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg

Trefwoorden:

Motoriek, Periodiek geneeskundig onderzoek, Motorische ontwikkeling

Onderzoeksnummer: 900008
Titel: Groeionderzoek.

Doel-/vraagstelling: Het verkrijgen van inzicht in de correlatie tussen prenatale groeimeting via echografie en postnatale groei.
Gegevensverzameling: Lengte, gewicht pre- en postnatale schedelgroei.
Methode: Registratie in het kader van PGO.
Onderzoeksobject: Zwangeren in Zuid-Limburg.
Plaats van onderzoek: Maastricht.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: J. Pieters, Gynaecoloog.
Onderzoeksinstelling: Academisch Ziekenhuis Maastricht
Postbus 5800
6202 AZ Maastricht
Samenwerkend met: Prov. Samenwerkingsverband van het Limburgse Groene Kruis
Postbus 125
6130 AC Sittard
Contactadres: Academisch Ziekenhuis Maastricht
Postbus 5800
6202 AZ Maastricht

Start onderzoek: 1990
Einde onderzoek: 1992
Onderzoeksfase: veldwerk

Publicaties: Te verwachten publicaties betreffende :
- Voorspellende waarde van intra uteriene groeimeting t.o.v. inhaalgroei in de zuigelingenperiode.
- Zin en onzin van groeihormoon toediening.

Trefwoorden: Echografie, Groei & ontwikkeling

Onderzoeksnummer: 900009
Titel: Groeiverschillen van Nederlandse schoolkinderen uit de regio Oost-Veluwe.

Doel-/vraagstelling: Meer inzicht krijgen in de lengte, het gewicht en de groei van Nederlandse schoolkinderen op 4-5 jarige en op 13-14 jarige leeftijd in de regio Oost-Veluwe.

Gegevensverzameling:

- Leeftijd leerling;
- Lengte in cm's;
- Gewicht;
- Verandering gezinsstructuur.

Methode: Retrospectief onderzoek (medisch dossier JGZ).

Onderzoeksobject: 1018 leerlingen (515 jongens en 503 meisjes) uit geboortear 1974, die zowel op 4-5 jarige als op 13-14 jarige leeftijd zijn onderzocht in het kader van het PGO.

Plaats van onderzoek: Regio GGD Oost-Veluwe.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: E. Maarsingh, epidemioloog.
I. Paaymans, epidemioloog.
R. Razoux Schultz, jeugdarts.

Onderzoeksinstelling: GGD Oost-Veluwe Afd. Jeugdgezondheidszorg
Postbus 51
7300 AB Apeldoorn

Contactadres: GGD Oost-Veluwe Afd. Jeugdgezondheidszorg
R. Razoux Schultz
Postbus 51
7300 AB Apeldoorn

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Er waren nauwelijks verschillen in lengte en gewicht tussen de wijken of gemeenten;
- Op 4-5 jarige leeftijd bestond een verschil in lengte en gewicht tussen stad (kleiner en lichter) en platteland.
- Kinderen die op 4-5 jarige leeftijd te zwaar waren hebben op 13-14 jarige leeftijd een grotere kans op overgewicht dan kinderen die een normaal gewicht hebben (57% resp. 21%);
- Op 13-14 jarige leeftijd zijn kinderen uit kleine gezinnen significant zwaarder dan kinderen uit grote gezinnen;

- Op 13-14 jarige leeftijd hebben kinderen, waarvan de vader een lager geclassificeerd beroep heeft, relatief vaker een overgewicht (36 t.o.v. 16%).

Publicaties:

PAAIJMANS, I., E.J. MAARSINGH & R. RAZOUX-SCHULTZ. Groeiverschillen van kinderen in de regio Oost-Veluwe. GGD Nieuws (1990) 6 (juli) 167-168

Trefwoorden:

Schoolkinderen, Groei, Overgewicht

Onderzoeksnummer: 900010
Titel: Hyperkinesie, prevalentie en klinisch-farmacologische trial.

Doel-/vraagstelling: - Prevalentiebepaling van emotionele en gedragsstoornissen onder leerlingen van enkele scholen voor Speciaal Onderwijs in Rotterdam;
- Een klinisch-farmacologische trial van de toepassing van clonidine bij kinderen met een hyperkinetisch syndroom.

Gegevensverzameling: - Teacher Report Form;
- Gedragsvragenlijst (Child Behaviour Checklist);
- Conners Teacher Rating Scale;
- Groninger Basisschool Observatielijst;

Methode:
Onderzoeksubject: Leerlingen van het Speciaal Onderwijs.
Plaats van onderzoek: Gemeente Rotterdam.

Soort onderzoek: promotie-onderzoek
Projectleider: W.B. Gunning, kinder- en jeugdpsychiater.
Andere onderzoekers: F.C. Verhulst (promotor),
A.A.J.M. Hazebroek-Kampschreur,
H.C.A. Hoogeveen-Schroot.

Cursus / opleiding:
Onderzoeksinstelling: Sophia Kinderziekenhuis,
Afd. Kinder- en Jeugdpsychiatrie
Gordelweg 160
3038 GE Rotterdam

Samenwerkend met: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
Adres: Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Contactadres: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
A.A.J.M. Hazebroek-Kampschreur
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Start onderzoek: jan. 1988
Einde onderzoek: begin 1992
Onderzoeksfase: rapportage

Publicaties: Te verwachten: dissertatie W.B. Gunning.

Trefwoorden: Emotionele problemen, Gedragsproblemen, Speciaal onderwijs, Hyperkinesie

Onderzoeksnummer: 900011
Titel: De invloed van de puberteit op de verschijnselen van lichte hersenfunctiestoornissen en het verband met de eventuele afname van deze verschijnselen met gedrags- en leerproblemen.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht verkrijgen in de invloed van de hormonale verandering van de puberteit op het voorkomen en de expressie van MND bij jongens en meisjes, en op de relatie tussen MND enerzijds en aandachtshuishouding en gedrags- en cognitieve ontwikkeling anderzijds;
- Hebben perinatale factoren een specifieke invloed op de eventueel optredende veranderingen?

Gegevensverzameling: - Neurologisch onderzoek;
- Reken- en taaltests;
- Aandachtsonderzoek.

Methode: - Interview;
- Observatie;
- Prospectief onderzoek;
- Lichamelijk onderzoek, aandachtsonderzoek m.b.v. computerspelletjes.

Onderzoeksobject: 346 Kinderen uit het in 1975-1978 geboren 3-jaars cohort in het AZG (eenlingen) die obstetrisch en neonataal neurologisch uitgebreid gedocumenteerd zijn en op 12-jarige leeftijd waren onderzocht. De groep bestond uit 227 jongens en 119 meisjes.

Plaats van onderzoek: Groningen en omgeving.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: Prof. Dr. B.C.L. Touwen, ontwikkelingsneuroloog.
Andere onderzoekers: R.J. Lunsing, M. Geerats.
Onderzoeksinstelling: R.U. Groningen,
Vakgroepen Obstetrie en Ontwikkelingsneurologie
Oostersingel 59
9713 EZ Groningen

Contactadres: AZG, Kliniek voor Obstetrie & Gynaecologie,
A.A. Olinga
Oostersingel 59
9713 EZ Groningen

Start onderzoek: mei 1990
Einde onderzoek: mei 1992
Onderzoeksfase: veldwerk

Aanvulling: Project in het kader van het Perinataal Project Groningen.
Publicaties: Artikelen in internationale tijdschriften, t.z.t. in proefschrift samen te vatten.

Trefwoorden: Neurologisch onderzoek, Adolescenten, Neurologische ontwikkeling, MND

Onderzoeksnummer: 900012
Titel: Motorische Remedial Teaching in Zeeland : een inventarisatie in het basisonderwijs.

Doel-/vraagstelling: - Op hoeveel Zeeuwse basisscholen zijn vakleerkrachten MRT aanwezig?
- Op hoeveel Zeeuwse basisscholen wordt MRT gegeven?
- Hoe staat de directie van de basisscholen tegenover MRT?

Gegevensverzameling: - Aantal vakleerkrachten MRT;
- Aantal MRT-lessen;
- Mening directie.

Methode: - Interview.

Onderzoeksobject: Directeuren basisonderwijs van 262 scholen, benaderd ten tijde van het PGO.

Plaats van onderzoek: Provincie Zeeland.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: M. Germing, jeugdarts.
Onderzoeksinstelling: GGD Zeeland
Postbus 345
4460 AS Goes

Contactadres: GGD Zeeland
R.J.I. Boog
Postbus 345
4460 AS Goes

Start onderzoek: jan. 1989
Einde onderzoek: dec. 1989
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: - MRT is niet ingeburgerd op basisscholen in Zeeland (5%, 14 van de 262 basisscholen zetten leerkrachten daadwerkelijk in bij MRT-activiteiten);
- Op 63 van de 262 ondervraagde scholen werken vakleerkrachten gymnastiek;
- Advies aan gemeenten en schoolbesturen is het aanstellen van vakleerkrachten;
- De JGZ kan helpen bij de selectie van kinderen die voor MRT in aanmerking komen.

Trefwoorden: Motoriek, Basisonderwijs, Motorische stoornissen, Motorische Remedial Teaching

Onderzoeksnummer: 900013
Titel: De relatie van lichte hersenfunctie stoornissen (MND) tot leer- en gedragsmoeilijkheden tussen 6 en 12 jaar.

Doel-/vraagstelling: - Welke vormen van MND hangen samen met de ontwikkeling van leer- en gedragsstoornissen?
- Op welke leeftijd zijn deze aan te tonen en hoe hangen zij samen met de pre- en perinatale situatie en de neonatale neurologische conditie?

Gegevensverzameling: - Welke relatie bestaat er met de aandachtshuishouding?
- Leeftijds specifiek neurologische onderzoek;
- Reken- en taaltests;
- Aandachtsonderzoek;

Methode: - Interview;
- Observatie;
- Prospectief onderzoek;
- Direct lichamelijk onderzoek m.b.v. computerspellen.

Onderzoeksobject: 346 12-jarige kinderen, waarvan 174 MND en 172 N (normaal) op 9-jarige leeftijd, afkomstig uit een 3-jaarscohort in het AZG geboren kinderen (eenlingen) uit 1975-1978, die obstetrisch en neonataal neurologisch uitgebreid gedocumenteerd zijn.

Plaats van onderzoek: Groningen en omgeving.

Soort onderzoek: promotie-onderzoek
Projectleider: Prof. Dr. B.C.L. Touwen
Andere onderzoekers: R.J. Lunsing, M. Geeraets
Onderzoeksinstelling: R.U. Groningen,
vakgroepen Obstetrie en Ontw.neurologie
Oostersingel 59
9713 EZ Groningen

Contactadres: AZG, Kliniek voor Obstetrie & Gynaecologie
A.A. Olinga
Oostersingel 59
9713 EZ Groningen

Start onderzoek: mei 1988
Einde onderzoek: mei 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- De prevalentie van MND neemt tussen 9 en 12 jaar nog toe, met name bij jongens die als baby neurologisch abnormaal waren, daarentegen neemt de neurologische symptomatologie af met het intreden van de puberteit;
- Gedrag, aandachtshuishouding en schoolprestaties raken toenemend gestoord met de complexiteit van MND;
- Specifieke relaties tussen speciale gedrags- en cognitieve problemen en aparte vormen van MND werden niet gevonden;
- Bij MND kinderen komt meer enuresis nocturna voor.

Aanvulling:

Het project wordt uitgevoerd in het kader van het Perinataal Project Groningen.

Publicaties:

LUNSING, R.J., B.C.L. TOUWEN, M. HADDERS-ALGRA & H.J. HUISJES.

Nocturnal enuresis and minor neurological dysfunction at 12 years : a follow study
Dev. Med. Child Neurol. 33 (1991) 439-445

LUNSING, R.J., M. HADDERS-ALGRA, H.J. HUISJES & B.C.L. TOUWEN.

Minor neurological dysfunction at 12 years : a follow-up study from nine to twelve and its' perinatal correlates.
aangeboden aan Dev.Med. Child Neurol.

Trefwoorden:

Neurologische ontwikkeling, Schoolkinderen, Neurologisch onderzoek

Onderzoeksnummer: 900014
Titel: Stotteren.

Doel-/vraagstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de grootte van de risicogroep kinderen met symptomen van onvloeiend spreken in groep 1 en 2 van het basisonderwijs, zonder onderscheid in etniciteit.
Gegevensverzameling: - Stottergedrag onderscheiden in 5 stadia.
Methode: - Enquête.
Onderzoeksubject: 6349 Kinderen uit de groepen 1 en 2 van het basisonderwijs.
Plaats van onderzoek: Provincie Zeeland.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: R.P.A d'Hondt
Andere onderzoekers: R.J.I. Boog
Onderzoeksinstelling: GGD Zeeland
Postbus 345
4460 AS Goes
Contactadres: GGD Zeeland
R.J.I. Boog
Postbus 345
4460 AS Goes

Start onderzoek: jan. 1989
Einde onderzoek: dec. 1989
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: - 4.3% (297 van de 6349) behoort tot de risicogroep (stadium 2 t/m 5)
- Het aantal jongens dat stottersymptomen heeft is dubbel zo groot als het aantal meisjes;
- Tijdige signalering en goede begeleiding op jonge leeftijd kan het aantal risicokinderen verlagen;
- Screening door logopedisten is aanbevolen.
Publicaties: Intern rapport GGD Zeeland.

Trefwoorden: Schoolkinderen, Spraakontwikkeling, Stotteren

Onderzoeksnummer: 900015
Titel: Vervolg-onderzoek hyperactieve kinderen.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht in het aantal ouders met kinderen met hyperactief gedrag dat hulp heeft gezocht en waar;
- Is er bij de kinderen sprake van hyperactief gedrag volgens psychologische tests?
Gegevensverzameling: - Psychologische tests bij hyperactieve kinderen;
- Waar is hulp gezocht?
Methode: - Interview;
- Psychologisch onderzoek.
Onderzoeksobject: Hyperactieve kinderen geboren in 1980.
Plaats van onderzoek: GGD West-Friesland.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: A. Kuijper, psycholoog.
Andere onderzoekers: R.A. Hirasings.
Onderzoeksinstelling: GGD West-Friesland
Postbus 201
1620 AE Hoorn
Contactadres: GGD West-Friesland
A. Kuijper
Postbus 201
1620 AE Hoorn

Start onderzoek: 1989
Einde onderzoek: 1989
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: - De hyperactieve kinderen onderscheiden zich niet van de norm bij psychologische tests die aandacht, fijne motoriek en leerstijl meten;
- De hyperactieve kinderen onderscheiden zich wel door een hoge score op de probleemschaal van Achenbach;
- Als signaleringsinstrument is de 'Conner's lijst' door het beperkte aantal vragen geschikt en ook bruikbaar voor leerkrachten.
Publicaties: KUIJPER, A. & R.A. HIRASING.
Gedragsbeoordeling en psychologische tests bij hyperactieve kinderen.
T. Orthopedagogiek 28 (1989) 1454-151

Trefwoorden: Hyperactiviteit

3. ORGAANSYSTEMEN

Onderzoeksnummer: 900016
Titel: Acute effecten van luchtverontreiniging op longfunctie en luchtwegsymptomen.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht in de acute effecten van luchtverontreiniging op de longfunctie en luchtwegsymptomen bij kinderen.
Gegevensverzameling: - Luchtverontreiniging, longfunctie, luchtwegsymptomen, medicijngebruik.
Methode: - Enquête;
- Registratie in het kader van het PGO;
- Observatie;
- Prospectief onderzoek.
Onderzoeksubject: Kinderen van 6-12 jaar oud, deels op CARA geselecteerd.
Plaats van onderzoek: Deurne, Venlo, Nijmegen en Enkhuisen.

Soort onderzoek: promotie-onderzoek
Projectleider: Dr. ir. B. Brunekreef, epidemioloog.
Andere onderzoekers: G. Hoek.
Onderzoeksinstelling: L.U. Wageningen Vakgroep Gezondheidsleer
Postbus 238
6700 AE Wageningen
Contactadres: L.U. Wageningen Vakgroep Gezondheidsleer
B. Brunekreef
Postbus 238
6700 AE Wageningen

Start onderzoek: 1987
Einde onderzoek: 1992
Onderzoeksfase: rapportage

Samenvatting: - De resultaten van het onderzoek zullen worden gebruikt bij het beleid t.a.v. luchtverontreiniging.

Trefwoorden: Luchtwegaandoeningen, CARA, Luchtverontreiniging

Onderzoeksnummer: 900017
Titel: Een beugel, jij ook?

Doel-/vraagstelling: - Inzicht verkrijgen in het aantal jeugdigen dat tijdens het PGO van groep 7 van het basisonderwijs en klas 2 van het voortgezet onderwijs gebruik maakt of heeft gemaakt van orthodontische apparatuur;
- Is er een relatie tussen het gebruik van orthodontische apparatuur en leeftijd, geslacht, verzekeringsvorm, zuiggewoonten, sociaal-economische status en etnische groepering?

Gegevensverzameling: - Dragen van een beugel (in het verleden en heden);
- Verzekeringsvorm;
- Zuiggewoonten;
- SES;
- Etnische groepering.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksobject: 326 Leerlingen van groep 7 van het basisonderwijs en 221 leerlingen uit klas 2 van het voortgezet onderwijs.

Plaats van onderzoek: Nieuwegein, Vianen, Everdingen, Zijderveld en Hagestein.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding

Projectleider: C. Oudshoorn, jeugdarts.

Cursus / opleiding: Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg, 1987-1989, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg/-TNO, Leiden.

Contactadres: GGD West-Utrecht
C. Oudshoorn
Poststede 5
3431 HP Nieuwegein

Start onderzoek: december 1988
Einde onderzoek: juni 1989
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: - Van de onderzochte leerlingen had 23,6% ten tijde van het onderzoek een beugel en 8.2% een beugel gehad, bij het basisonderwijs had 16.7% van de jongens en 28% van de meisjes een beugel tijdens het onderzoek, bij het voortgezet onderwijs had 23% van de jongens en 27.3% van de meisjes een beugel;
- Tussen verzekeringsvorm en het dragen van een beugel bestond geen significante relatie;

- In dit onderzoek werd geen relatie gevonden tussen zuiggewoonten en orthodontie;
- Er werden geen duidelijke verschillen in sociaaleconomische klasse gevonden tussen kinderen met en zonder beugel;
- De groep leerlingen met een moeder die niet in West-Europa geboren was, is erg klein. Derhalve is niet met zekerheid te zeggen of de verschillen in percentage orthodontisch behandelde leerlingen reëel zijn.

Publicaties:

OUDSHOORN, C.

Een beugel, jij ook?

Leiden, Ned. Inst. Praev. Gezondheidszorg-TNO, Afd. Onderwijs, 1990. (Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg)

Trefwoorden:

Gebit & mondholte, Schoolkinderen

Onderzoeksnummer: 900018
Titel: Cariës bij Nederlandse, Hindoestaanse, Marokkaanse en Turkse kinderen.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht in het voorkomen van cariës bij kleuters in een Haags schoolartsrayon;
- Vergelijking van deze gegevens met de uitkomsten van dergelijke onderzoeken uit 1984 en 1987.

Gegevensverzameling: Aantal careuze, gevulde en wegens cariës getrokken elementen; Tandheelkundige verzorging; Gebruik fluortabletten.

Methode: Interview; Gebitsonderzoek tijdens PGO.

Onderzoeksubject: 239 kleuters, zowel jongens als meisjes, in de leeftijd van 65 maanden en gelijk verdeeld over de 4 etnische groepen.

Plaats van onderzoek: Basisscholen in Den Haag.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: Dr. A.H. Bergink, jeugdarts.

Andere onderzoekers: J.A.M. Reuser.

Onderzoeksinstelling/ GG & GD Den Haag Afdeling Jeugdgezondheidszorg

Contactadres: Mw. J.A.M. Reuser
Postbus 65783
2506 EB Den Haag

Start onderzoek: januari 1989

Einde onderzoek: juli 1989

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- In alle 3 de onderzoeksjaren hadden Nederlandse en Hindoestaanse kleuters betere gebitten dan mediterane kleuters;
- De gebitten van Marokkaanse kleuters zijn in alle 3 onderzoeksjaren beter dan de gebitten van Turkse kleuters;
- In de laatste periode lijkt er een geringe toename te zijn van cariës bij Nederlandse kleuters;
- In 1989 waren meer kleuters onder controle van een tandarts dan in 1984;
- In tandheelkundige verzorging is geen verschil tussen Marokkaanse en Turkse kleuters (60%), bij Nederlandse en Hindoestaanse kleuters is de tandheelkundige verzorging 90%.

- 60% van de Nederlandse, 55% van de Hindoestaanse en 15% van de Mediterrane kinderen gebruikt fluortabletten.

Publicaties:

BERGINK, A.H. & J.A.M. REUSER.

Cariës bij Nederlandse, Hindoestaanse, Marokkaanse en Turkse kleuters; verslag van een onderzoek in een Haags schoolartsrayon 1984-1989.

Epidemiologisch Bulletin 25 (1990) 1, p. 20-25

Trefwoorden:

Gebit & mondholte, Kleuters

Onderzoeksnummer: 900019
Titel: Het effect van de beëindiging van drinkwaterfluoridering.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht verkrijgen in de veranderingen die optreden in cariësprevalentie in een gemeente waar de drinkwaterfluoridering werd stopgezet (Tiel) en in een controle-gemeente waar geen drinkwaterfluoridering plaatsvond (Culemborg);
- Hoe lang na de stopzetting van de drinkwaterfluoridering blijft er verschil bestaan in de cariësprevalentie bij kinderen in de genoemde gemeenten?

Gegevensverzameling: - Gegevens over het voorkomen van tandcariës;
- Gegevens over mondhygienisch gedrag (tandenpoetsen, tandartsbezoek, fluoridegebruik).

Methode: - Enquête;
- Observatie.

Onderzoeksobject: 15-Jarigen, geboren in de jaren 1964 t/m 1973.

Plaats van onderzoek: Gemeenten Culemborg en Tiel.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: H. Kalsbeek, tandarts (vanaf 1 juni 1988),
A. Groeneveld, tandarts (tot 1 juni 1988).

Onderzoeksinstelling: NIPG-TNO, afd. Jeugd, sectie Tandzorg en Epidemiologie
Postbus 124
2300 AC Leiden

Contactadres: Ned. Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO
H. Kalsbeek
Postbus 124
2300 AC Leiden

Start onderzoek: 1979
Einde onderzoek: 1991
Onderzoeksfase: rapportage

Samenvatting: In Culemborg, waar het drinkwater nooit werd gefluorideerd, nam de cariësprevalentie na 1970 sterk af. In Tiel nam de cariësprevalentie na de stopzetting aanvankelijk toe, maar later weer af, zodat ook daar uiteindelijk minder cariës voorkwam dan in de tijd van de waterfluoridering.

Publicaties:

KALSBECK, H., G.W. KWANT, A. GROENEVELD et al.

Stopzetting van drinkwaterfluoridering; resultaten van een cariësonderzoek in Tiel en Culemborg in de periode 1969-1988.

(Voor publikatie geaccepteerd door het Ned. T. Tandheelkunde)

Trefwoorden:

Gebit & mondholte, Adolescenten

Onderzoeksnummer: 900020
Titel: Gebitstoestand en mondhygiëne bij jeugdigen in Noord-Limburg.

Doel-/vraagstelling: - Verkrijgen van inzicht in de gebitstoestand en mondhygiëne bij jeugdigen zodat de voorlichting tandverzorging op scholen beter kan worden afgestemd op de behoefte.

Gegevensverzameling: - Het voorkomen van onbehandelde cariës;
- Het voorkomen van behandelde cariës;
- Poetsgedrag;
- Het voorkomen van plaque;
- De frequentie van het tandartsbezoek;
- Familiegegevens.

Methode: - Registratie in het kader van het PGO.

Onderzoeksobject: - Groepen 2 en 8 van het basisonderwijs (N=2 x 3000);
- Klas 2 van het voortgezet onderwijs (N= ca. 3000);
- Cohort 1-1-1979 t/m/ 31-12-1979.

Plaats van onderzoek: Gewest Noord-Limburg.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: H. Spee, Epidemioloog/registratie-deskundige.

Andere onderzoekers: C. Berendsen.

Onderzoeksinstelling: GGD Noord-Limburg
Postbus 1150
5900 BD Venlo

Samenwerkend met: Ned. Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO
Postbus 124
2300 AC Leiden

Contactadres: GGD Noord-Limburg
H. Spee
Postbus 1150
5900 BD Venlo

Start onderzoek: april 1989

Einde onderzoek: mei 1992

Onderzoeksfase: veldwerk

Samenvatting: De resultaten zullen gebruik worden voor de ontwikkeling van gezondheidsbeleid op het gebied van de preventieve tandzorg.

Publicaties: Te verwachten: onderzoeksverslag.

Trefwoorden: Gebit & mondholte, Schoolkinderen

Onderzoeksnummer: 900021
Titel: De gebitstoestand van kinderen uit groep 2 en groep 7 van de basisscholen in de regio Midden-Holland.

Doel-/vraagstelling:

- Inzicht krijgen in de gebitstoestand van kinderen uit groep 2 en groep 7 van het basisonderwijs;
- Inzicht krijgen in het tandheelkundig gedrag van deze kinderen;
- Determineren van groepen kinderen met een verhoogd tandheelkundig risico voor het opstellen van een gericht T-GVO en het nemen van adequate collectieve preventieve maatregelen.

Gegevensverzameling:

- Beoordeling van het melkgebit van 3056 leerlingen van groep 2 door schoolartsen;
- Beoordeling van het blijvende gebit van 2662 leerlingen van groep 7 door schoolartsen;
- Beoordeling van het gebit van 113 LOM/MLK leerlingen door schoolartsen;
- 3600 mondhygiëne-enquête-formulieren.

Methode:

- Enquête;
- Registratie in het kader van het PGO;
- Observatie.

Onderzoeksobject: 3056 Leerlingen uit groep 2 en 2662 leerlingen uit groep 7 van alle typen basisscholen (ongeveer evenveel meisjes als jongens), 113 leerlingen van het speciaal onderwijs. Dit zijn alle leerlingen uit de beschreven groepen die in de periode 3-10-1988 tot 31-10-1989 tijdens PGO door de schoolartsen in het hele zorggebied van de GGD Midden-Holland onderzocht zijn.

Plaats van onderzoek: Alle gemeenten die onder de zorg van de afdeling JGZ van de GGD Midden-Holland vallen.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: A.E. Zurel, jeugdarts.
Onderzoeksinstelling: GGD Midden-Holland
Oosthaven 68
2801 PG Gouda
Contactadres: GGD Midden-Holland
A. Bartels-Kortland
Oosthaven 68
2801 PG Gouda

Start onderzoek: oktober 1988
Einde onderzoek: oktober 1989
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- De gebitsgezondheid van kinderen uit groep 7 is slechter dan de melkgebitstoestand van de kinderen uit groep 2 (resp. 55.4% en 65.8% gave gebitten);
- Bij de kinderen uit met name groep 7 bestaat een groot verschil tussen de verschillende dorpskommen, uiteenlopend van 27.8% en 83.3% gave gebitten;
- De kinderen uit het speciaal onderwijs blijken een verhoogd tandheelkundig risico te lopen;
- Het twee keer per dag poetsen blijkt nog niet algemeen aanvaard, terwijl kinderen die wel tweemaal per dag de tanden poetsen een significant beter gebit hebben.

Aanvulling:

- In dit onderzoek is ook de relatie gewicht-cariës van de onderzochte leerlingen bekeken;
- De gegevens van het cariësonderzoek (beoordeling gebit door schoolartsen) zijn in een eerder verslag van M. Arts op hun validiteit beoordeeld;
- Deze gegevens zijn ook verwerkt in : H. Kalsbeek, Tandheelkundig epidemiologisch onderzoek in basizegezondheidsdiensten, Leiden, NIPG/TNO, 1990.

Publicaties: OUWERKERK, W.PH.L. VAN.
Verslag van een onderzoek: de gebitstoestand van kinderen uit groep 2 en groep 7 van de basisscholen in de regio Midden-Holland.
Gouda, GGD Midden-Holland, 1990.

Trefwoorden: Gebit & mondholte, Schoolkinderen

Onderzoeksnummer: 900022
Titel: Hypermetropie bij 10-, 11-, en 12-jarige kinderen.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht krijgen in hoeverre voor de plus-bril een rol is weggelegd als instrument ter opsporing van manifeste hypermetropie als oorzaak van klachten.

Gegevensverzameling: - Bij bril dragers: aard v.d. glazen, reden aanschaf bril;
- Bij niet-bril dragers: hoofdpijnlachten, klachten van de ogen, leesproblemen;
- Oogartsbezoek en reden daarvan;
- Metingen: VOS, VOD, VODS, VODS met S+2-bril op.

Methode: - Registratie in het kader van het PGO;
- Registratie tijdens screening;
- Registratie tijdens PVO.

Onderzoeksobject: 1514 kinderen van 10, 11 en 12 jaar, 781 jongens en 733 meisjes afkomstig uit het basisonderwijs, LOM-onderwijs, MLK-onderwijs.

Plaats van onderzoek: Rijswijk, Westland, Voorne-Putten.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding

Projectleider: O.A. Wienen-Schippers, sociaal-geneeskundige in opleiding.

Cursus / opleiding: Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg, 1989-1991, Nederlands Instituut Praeventieve Gezondheidszorg/TNO, Leiden

Contactadres: GGD Rijswijk
O.A. Wienen-Schippers
Postbus 5303
2280 HH Rijswijk

Start onderzoek: september 1990
Einde onderzoek: juli 1991
Onderzoeksfase: rapportage

Trefwoorden: Screening, Visus, Visusonderzoek

Onderzoeksnummer: 900023
Titel: Jaarthema onderzoek 1990: gebit.

Doel-/vraagstelling: - Lokaliseren van de populatie jeugdigen binnen de stad Eindhoven die extra aandacht behoeft op het gebied van de gebitsverzorging.
Gegevensverzameling: - Gebitsstatus: aantal gave gebitten, aantal gaatjes, aantal vullingen, aantal vullingen en gaatjes.
Methode: - Registratie in het kader van het PGO.
Onderzoeksobject: Groep 3 en 8 van het basisonderwijs, alsmede kleuters van 3-3,5 jaar op het consultatiebureau.
Plaats van onderzoek: Eindhoven.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: Mondhygienisten GGD.
Andere onderzoekers: CB-artsen, schoolartsen.
Onderzoeksinstelling: GGD Eindhoven
Postbus 2357
5600 CJ Eindhoven
Samenwerkend met: Kruisvereniging Eindhoven
Postbus 310
5600 AH Eindhoven
Contactadres: GGD Eindhoven
G.S. Janssen
Postbus 2357
5600 CJ Eindhoven

Start onderzoek: januari 1990
Einde onderzoek: december 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Publicaties: Te verwachten: rapport GGD en rapport GGD-Kruisvereniging.

Trefwoorden: Gebit & mondholte

Onderzoeksnummer: 900024
Titel: De kindertand in rivierenland : een onderzoek naar de mondgezondheid van basisschoolleerlingen in Rivierenland.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht krijgen in de cariësprevalentie bij basisschoolleerlingen uit groep 2 en groep 7 in de regio Rivierenland;
- Inzicht krijgen in de poetsfrequentie, het fluoridegebruik en het tandartsbezoek van deze groep;
- zijn er groepen kinderen te onderscheiden die meer risico lopen t.a.v. mondgezondheid?

Gegevensverzameling: - Gebitsstatus;
- SES;
- etnische achtergrond;
- urbanisatiegraad gemeenten;
- denominatie van de scholen;
- tandpastagebruik;
- tandartsbezoek;
- poetsfrequentie.

Methode: - Interview;
- Registratie in het kader van het PGO.

Onderzoeksobject: 3253 kinderen van 105 basisscholen in de regio Rivierenland, waarvan 1622 leerlingen uit groep 2 en 1631 leerlingen uit groep 7.

Plaats van onderzoek: 15 gemeenten uit de regio Rivierenland.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding
Projectleider: J.A. Schep, arts.
Cursus / opleiding: Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg, 1988-1990, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg/-TNO, Leiden.
Contactadres: GGD Rivierenland
J.A. Schep
Postbus 6062
4000 HB Tiel

Start onderzoek: januari 1989
Einde onderzoek: januari 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- In de regio Rivierenland heeft 57% van de totale groep van 3253 onderzochte leerlingen een gaaf gebit; 59% van de leerlingen uit groep 2 en 55% van de leerlingen uit groep 7 heeft een gaaf gebit;
- Er blijkt een duidelijk verschil te bestaan in mondgezondheid per gemeente: plattelandsgemeenten scoren slechter dan stedelijke gemeenten;
- Allochtone kinderen hebben een lager percentage gave gebitten: Marokkaanse en Turkse kinderen hebben respectievelijk slechts in 31% en 24% van de gevallen gave gebitten;
- Er is een duidelijke samenhang tussen het beroepsniveau van de vader en het percentage kinderen met een gaaf gebit, hoe hoger de SES des te hoger is het percentage kinderen met een gaaf gebit;
- 86% van de kinderen poetst met fluorhoudende tandpasta, 10% van de kinderen poetst het gebit niet regelmatig;
- 95% van de kinderen bezoekt regelmatig de tandarts.
- Met deze methode is het mogelijk scholen te selecteren met een relatief slechtere mondgezondheid.

Publicaties:

SCHEP, J.A.

De kindertand in Rivierenland: een onderzoek naar de mondgezondheid van basisschoolleerlingen in Rivierenland. Leiden, Ned. Inst. Praev. Gezondheidszorg-TNO, Afd. Onderwijs, 1991 (Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg).

Trefwoorden:

Gebit & mondholte, Schoolkinderen

Onderzoeksnummer: 900025
Titel: Lange-termijn-effect Kindertandverzorging Tiel.

Doel-/vraagstelling:

- Van de 15-jarigen die werden onderzocht in het kader van het project 'Beëindiging Drinkwaterfluoridering', heeft een groot aantal tussen 2 en 6 jaar deelgenomen aan het project Kindertandverzorging Tiel, nagegaan is of de gebitstoestand op 15-jarige leeftijd samenhangt met het al of niet deelnemen aan het genoemde project;
- Voor de groep deelnemers is tevens nagegaan of er een verband bestaat tussen de huidige gebitstoestand en (onder meer) de toestand van het melkgebit op 6-jarige leeftijd.

Gegevensverzameling:

- Gegevens over het voorkomen van tandcariës op 6- en 15-jarige leeftijd;
- Gegevens over het gebruik van fluoridetabletten tussen 1½ en 6 jaar;
- Gegevens over de afkomst, opleiding van de moeder en haar motivatie voor cariëspreventie.

Methode:

- Observatie;
- Archief-onderzoek.

Onderzoeksubject: 15-Jarigen (geboren in de periode 1970-1973) die als kleuter werden behandeld in een centrum voor kindertandverzorging en 15-jarigen die daar niet werden verzorgd.

Plaats van onderzoek: Tiel.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: H. Kalsbeek, tandarts.
Andere onderzoekers: G.H. Verrips.
Onderzoeksinstelling: NIPG-TNO, afd. Jeugd, sectie Tandzorg en Epidemiologie
Postbus 124
2300 AC Leiden
Contactadres: Ned. Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO
H. Kalsbeek
Postbus 124
2300 AC Leiden

Start onderzoek: 1989
Einde onderzoek: 1991
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- De moeder blijkt een belangrijke invloed te hebben op de cariës 'experience' van het 6- en 15-jarige kind. Haar motivatie voor cariëspreventie (vastgesteld toen het kind twee jaar was) was temidden van alle beschikbare gegevens de belangrijkste factor;
- Een cariëspreventief gedrag van professionele tandzorg vanaf jonge leeftijd kon niet worden aangetoond;
- De cariës 'experience' van het melkgebit op zes jaar en van het blijvende gebit op vijftien jaar zijn nauw aan elkaar gerelateerd;
- Voor de mondgezondheid op lange termijn lijkt het van groot belang dat de moeder reeds op jonge leeftijd start met de verzorging van het gebit van haar kind.

Publicaties:

KALSBECK, H. & G.H. VERRIPS.

Lange-termijn-effecten van preventieve tandzorg bij kleuters.

Leiden, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO, 1991. (Publikatienummer 91.046)

Trefwoorden:

Adolescenten, Gebit & mondholte, Tandzorg

Onderzoeksnummer: 900026
Titel: Mondgezondheid van Amsterdammertjes : een onderzoek naar de mondgezondheid en tandheelkundig preventief gedrag van 5-en 11-jarige Amsterdamse kinderen van ouders die respectievelijk in Turkije, Marokko, Nederland, Suriname/Antillen of overige landen zijn geboren.

Doel-/vraagstelling:

- In hoeverre hebben 5- en 11-jarige Amsterdamse kinderen van ouders die in Turkije of Marokko zijn geboren een slechtere mondgezondheid, in termen van prevalentie en ernst van 'cariës experience' en tandplaque, dan Amsterdamse kinderen van Nederlandse ouders?
- Welke factoren zijn mogelijk determinerend voor de mondgezondheid van deze groepen?

Gegevensverzameling:

5-Jarigen :

- Gebitsgegevens van de kinderen;
- Preventief gedrag van de ouders, attitudes en opvattingen t.a.v. de gebitsverzorging van hun kinderen.

11-Jarigen :

- Gebitsgegevens en gegevens over preventief gedrag.

Methode:

- Interview;
- Enquête;
- Tandheelkundig onderzoek.

Onderzoeksobject: 674 5-jarigen, waarvan 122 Turkse, 311 Marokkaanse, 94 Nederlandse, 87 Surinaamse/Antilliaanse kinderen en 60 kinderen van overige nationaliteiten. 619 11-jarigen waarvan 132 Turkse, 215 Marokkaanse, 103 Nederlandse, 97 Surinaamse/Antilliaanse kinderen en 72 kinderen van overige nationaliteiten.

Plaats van onderzoek: 31 Basisscholen in de stad Amsterdam.

Soort onderzoek: promotie-onderzoek
Projectleider: G.H.W. Verrips, psycholoog.
Andere onderzoekers: T. Filedt Kok-Weimar, J.E. Frencken, H. Kalsbeek.
Onderzoeksinstelling: NIPG/TNO Afd. Jeugd en Gezondheid
Postbus 124
2300 AC Leiden
Samenwerkend met: GG & GD Amsterdam sector Jeugdgezondheidszorg
Postbus 20244
1000 HE Amsterdam

Contactadres: NIPG/TNO Afd. Jeugd en Gezondheid
G.H.W. Verrips
Postbus 124
2300 AC Leiden
Tel.: 071-181704

Start onderzoek: september 1989
Einde onderzoek: november 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: Conclusies t.a.v. 5-jarigen :

- Het land van herkomst van de ouders vormde, evenals hun opleidingsniveau en het beheersen van de Nederlandse taal, een risico-indicator met betrekking tot de mondgezondheid;
- De onderscheiden etnische groepen verschilden in de mate waarin zij tandheelkundig preventief gedrag vertoonden;
- Het tandheelkundig preventief gedrag van de ouders, met name de leeftijd van het kind waarop de ouders startten met tandenpoetsen, en het gebruik van fluoridetabellen kon als determinant van mondgezondheid worden aangemerkt.

Conclusies t.a.v. 11-jarigen :

- Etniciteit vormde een risico-indicator m.b.t de mondgezondheid van de onderzoekspopulatie;

Publicaties: VERRIPS, G.H., T.L. FILEDT KOK-WEIMAR, J.E. FRENCKEN & H. KALSBECK.
Mondgezondheid van Amsterdammertjes : een onderzoek naar de mondgezondheid en het tandheelkundig preventief gedrag van 5- en 11-jarige Amsterdamse kinderen van ouders, die respectievelijk in Turkije, Marokko, Nederland, Suriname/ Antillen of in overige landen zijn geboren. Leiden, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO, 1990.
(NIPG publicatienummer 90.097)
FRENCKEN, J.E., G.H. VERRIPS, H. KALSBECK & T.L. FILEDT KOK-WEIMAR.
Mondgezondheid en etniciteit : een epidemiologisch onderzoek bij 5- en 11-jarigen in Amsterdam.
Ter publikatie aangeboden aan het Ned. T. Tandheelk.
VERRIPS, G.H., H. KALSBECK, J.E. FRENCKEN, G. TER HORST & T.L. FILEDT KOK-WEIMAR.

Cariës bij kinderen uit etnische groepen : een onderzoek bij vijfjarige Amsterdamse kinderen en hun ouders naar risico-indicatoren en -factoren.

Ter publikatie aangeboden aan het Ned. T. Tandheelk.

VERRIPS, G.H., J.E. FRENCKEN, H. KALSBECK & T.L. FILEDT KOK-WEIMAR.

Oral health in 5- and 11-year-old children of different ethnic groups in Amsterdam.

Ter publikatie aangeboden aan Community Dent. Oral Epidemiol.

VERRIPS, G.H., J.E. FRENCKEN, H. KALSBECK, G. TER HORST & T.L. FILEDT KOK-WEIMAR.

Risk indicators and risk factors for cariës in five-year olds of different ethnic groups in Amsterdam.

Ter publikatie aangeboden aan Community Dent. Oral Epidemiol.

Trefwoorden:

Gebit & mondholte, Schoolkinderen, Buitenlandse kinderen/jongeren

Onderzoeksnummer: 900027
Titel: Natuurlijk verloop van testislocalisatie.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht verkrijgen in het natuurlijk verloop van testislocalisatie ter voorkoming van onnodige operaties;
- Welk percentage van de onderzoeksgroep heeft een of twee niet-scrotale testes gedurende de kinderleeftijd die in de puberteit zonder behandeling een positie in de balzak innemen?

Gegevensverzameling: - Testislocalisatie vanaf de geboorte.
Methode: - Retrospectief onderzoek uit gezondheidskaarten.
Onderzoeksobject: Geboortecohort van 1033 jongens geboren in 1973.
Plaats van onderzoek: GGD West-Friesland.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: F.J.M. van Leerdam, arts i.o.
Andere onderzoekers: R.A. Hirasig.
Onderzoeksinstelling: GGD West-Friesland
Postbus 201
1620 AE Hoorn

Contactadres: GGD West-Friesland
F.J.M. van Leerdam
Postbus 201
1620 AE Hoorn

Start onderzoek: 1989
Einde onderzoek: 1989
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: - Bij 3.1% van de jongens werd een operatie verricht, terwijl bij slechts 1.3% van de jongens werkelijk een indalingsstoornis lijkt te bestaan, bij een groot aantal van de jongens dalen de teelballen in puberteit spontaan in, zonder behandeling.

Publicaties: Het ligt in de bedoeling de gegevens van dit onderzoek te publiceren.

Trefwoorden: Testesregistratie, Niet-scrotale testes

Onderzoeksnummer: 900028
Titel: Nulmeting gebitstoestand schoolgaande kinderen regio Oost-Veluwe.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht krijgen in de gebitstoestand en gebitsverzorging van schoolgaande kinderen (groep 2 en 7 van het basisonderwijs) in de regio Oost-Veluwe, teneinde te bepalen welke scholen als eerste in aanmerking komen voor tandheelkundige gezondheidsvoorlichting.

Gegevensverzameling: - Alle kinderen uit groep 2 gebitstoestand van het gehele melkgebit;
- Alle kinderen uit groep 7 gebitstoestand van de eerste 4 doorkomende blijvende molaren;
- Algemene gegevens : herkomst ouders, school, geslacht, wijk;
- Poetsgedrag, snoepgedrag, fluoride-behandeling, houding t.a.v. tanden poetsen.

Methode: - Enquête;
- Registratie in het kader van het PGO;
- Observatie.

Onderzoeksobject: 6000 Leerlingen van 5-6 jaar (groep 2) en 10-11 jaar (groep 7) van het basisonderwijs.

Plaats van onderzoek: Basisscholen in Apeldoorn, Brummen, Epe, Heerde en Voorst (regio GGD Oost-Veluwe).

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: E.J. Maarsingh, epidemioloog.
Andere onderzoekers: E. Baltussen.
Onderzoeksinstelling: GGD Oost-Veluwe
Postbus 51
7300 AB Apeldoorn

Samenwerkend met: Hogeschool Midden Nederland afd. Mondhygiëne
M. Meijer
Kaap Hoornreed 10, 3563 AS Utrecht

Contactadres: GGD Oost-Veluwe
E.J. Maarsingh
Postbus 51, 7300 AB Apeldoorn

Start onderzoek: september 1990
Einde onderzoek: juli 1992
Onderzoeksfase: veldwerk

Aanvulling: Er heeft een uitgebreid validiteitsonderzoek m.b.t. gegevensverzameling plaats gevonden bij 11 jeugdartsen en 770 kinderen.

Trefwoorden: Schoolkinderen, Gebit & mondholte

Onderzoeksnummer: 900029
Titel: Nynke har toskan, nei it opdûken fan de tjinste fan skoalletoskedokters; de gebitstoestand bij zes- en twaalfjarige kinderen in Noord-Oostfriesland.

Doel-/vraagstelling:

- Heeft het wegvallen van de georganiseerde jeugdtandverzorging en daarmee het T(GVO)-project in Friesland aantoonbaar effect gehad op het voorkomen van cariës bij jeugdigen?
- Is er een aantoonbaar effect van fluoridespoelen op de basisscholen?
- In hoeverre is het gebruik van fluoridetabletten in de laatste jaren veranderd?

Gegevensverzameling:

- Aanwezigheid van tandcariës en/of tandplaque;
- Gebruik van fluoridetabletten en fluoridehoudende tandpasta in het verleden;
- Deelname aan fluoridespoelen op school;
- Frequentie van tandenpoetsen;
- Frequentie tandartsenbezoek.

Methode:

- Enquête;
- Observatie.

Onderzoeksobject: 213 6-Jarige en 236 12-jarige schoolkinderen uit 9 gemeenten in Noord-oost Friesland.

Plaats van onderzoek: Damwoude, Veenwouden, Zwaagwesteinde, Kollum, Kollumerzwaag, Dokkum, Holwerd, Metslawier, Ternaard.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: H. Kalsbeek, tandarts.
Andere onderzoekers: J.E. Frencken.
Onderzoeksinstelling: NIPG-TNO, afd. Jeugd, sectie Tandzorg en Epidemiologie
Postbus 124
2300 AC Leiden
Samenwerkend met: GGD Noord-Friesland
H. Talma
Postbus 612
8901 BK Leeuwarden
Contactadres: Ned. Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO
H. Kalsbeek
Postbus 124
2300 AC Leiden

Start onderzoek: januari 1988
Einde onderzoek: juni 1989
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Tandcariës bij 5-jarigen was sinds 1982 niet verder gedaald, bij 12-jarigen was dat wel het geval;
- Ten opzicht van 1982 is het gebruik van fluoridetabletten door 5-jarigen niet wezenlijk veranderd. Bij 12-jarigen werd echter een daling van het gebruik gevonden;
- Het effect van fluoridespoelen op school kon niet worden aangetoond, fluoridespoelen op school is in verband met de bezuinigingen stopgezet.

Publicaties:

FRENCKEN, J.E. & H. KALSBECK.

Nynke har toskan, nei it opdûken fan de tjinst fan skoalle toskedokters; de gebitstoestand bij zes- en twaalfjarige kinderen in Noord-Oost Friesland.

Leiden, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO, 1989. (Publicatienummer 89.026).

FRENCKEN, J.E., H. KALSBECK & G.H. VERRIPS.

Has the decline in dental cariës been halted? changes in cariës prevalence amongst 6- and 12-year-old children in Friesland

Int. Dental J. 40 (1990) 225-230

Trefwoorden:

Gebit & mondholtte, Schoolkinderen

Onderzoeksnummer: 900030
Titel: Onderzoek naar de gebitstoestand bij jeugdigen in Enschede en omgeving.

Doel-/vraagstelling: - Onderzoek van de gebitstoestand van kinderen uit de jaargroep 2 en 8 van de basisschool om de noodzaak van een oproepsysteem ter bevordering van tandartsbezoek te inventariseren.

Gegevensverzameling: - Gebitstoestand (demf-t/DMF-T);
- Mondhygiëne;
- Conditie van het tandvlees;
- Frequentie tandartsbezoek.

Methode: - Interview;
- Mondonderzoek.

Onderzoeksobject: 394 Kinderen van 7 basisscholen uit jaargroep 2 (5-6 jarigen) en jaargroep 8 (11-12 jarigen), via een steekproef verkregen.

Plaats van onderzoek: Werkgebied van de BaGD Enschede : Enschede, Haaksbergen, Neede, Oldenzaal, Ootmarsum, Denekamp, Losser.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: T. Koorn, arts-epidemioloog.
Andere onderzoekers: A. Guns, M. Jokhorst.
Onderzoeksinstelling: Basisgezondheidsdienst van het Samenwerkingsverband Enschede
Postbus 105
7500 AC Enschede

Contactadres: Basisgezondheidsdienst van het Samenwerkingsverband Enschede
M. Jokhorst
Postbus 105
7500 AC Enschede Tel. nr. 053-882200

Start onderzoek: april 1989
Einde onderzoek: juni 1989
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: De gebitstoestand is slechter dan verwacht; een gaaf gebit komt in Enschede en omgeving in de jaargroepen 2 en 8 resp. 40% en 28% minder voor dan in andere gebieden in Nederland waar tandheelkundig onderzoek bij de jeugd plaatsvond;

Nadelige factoren voor de gezondheid van het gebit zijn het wonen in de stad, een lagere SES en een etnische achtergrond.

Publicaties:

KOORN, T. Onderzoek naar de gebitstoestand bij jeugdigen in Enschede en omgeving. Enschede, Basisgezondheidsdienst van het Samenwerkingsverband Enschede 1989.

Trefwoorden:

Gebit & mondholte, Schoolkinderen

Onderzoeksnummer: 900031
Titel: Onderzoek naar de relatie CARA-schoolmilieu in Rotterdam en Gelderland.

Doel-/vraagstelling: - Bepaling van de belasting met huisstofmijt van de diverse (vloerbedekkingen van) scholen in Rotterdam.
Gegevensverzameling: - Bouwkundige gegevens en hygiënische gegevens binnengegevens schoolmilieu;
- Aard en omvang schoonmaakwerkzaamheden;
- Gehalte aan mijten (semi-kwantitatief m.b.t. Acara-test).
Methode: - Enquête;
- Monsterafname vloerbeddekking.
Onderzoeksobject: Scholen in Rotterdam.
Plaats van onderzoek: Gemeente Rotterdam.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: B. Brunekreef, universitair hoofddocent Gezondheidsleer.
Andere onderzoekers: A.A.J.M. Hazebroek-Kampschreur, P. v.d. Torn, K. Biersteker, C.W. Roosjen.
Onderzoeksinstelling: L.U. Wageningen Vakgroep Gezondheidsleer
Postbus 238
6700 AE Wageningen
Samenwerkend met: GGD Rotterdam, GGD Oost-Gelderland.
Contactadres: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
A.A.J.M. Hazebroek-Kampschreur
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Start onderzoek: 1989
Einde onderzoek: 1991
Onderzoeksfase: rapportage

Publicaties: LU Wageningen scriptie Gezondheidsleer.

Trefwoorden: CARA, Schoolmilieu

Onderzoeksnummer: 900032
Titel: Onderzoek naar nachtelijk hoesten.

Doel-/vraagstelling: - Inventarisatie van de prevalentie van nachtelijk hoesten;
- Het vaststellen van predictieve waarde van nachtelijk hoesten op het ontstaan van CARA.

Gegevensverzameling: - Hoesten overdag en 's nachts;
- Piepende ademhaling en kortademigheid;
- Astma;
- Lopende of verstopte neus;
- Vermoeidheid in de morgenuren

Methode: - Enquête bij PGO.

Onderzoeksubjet: Kinderen van 3 jaar en 9 maanden, kinderen van 5 a 6 jaar uit groep 2 van het basisonderwijs, in totaal circa 1500.

Plaats van onderzoek: Gebied streekgewest Westelijk Noord Brabant.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: E. van Leengoed, arts.

Onderzoeksinstelling: GGD Westelijk Noord-Brabant
Postbus 723
4600 AS Bergen op Zoom

Samenwerkend met: Kruiswerk West Brabant
S. Voets
Borchwerf 2
4704 RG Roosendaal

Contactadres: GGD Westelijk Noord-Brabant
E. de Graaf- de Groot
Postbus 723
4600 AS Bergen op Zoom

Start onderzoek: december 1990

Einde onderzoek: eind 1991

Onderzoeksfase: rapportage

Publicaties: Te verwachten: gezamenlijke rapportage van Kruisvereniging West Brabant en GGD.

Trefwoorden: CARA, Luchtwegaandoeningen, Schoolkinderen, Kleuters

Onderzoeksnummer: 900033
Titel: Onderzoek naar prevalentie van cariës bij jeugdigen in de regio van de GGD West-Veluwe/Vallei.

Doel-/vraagstelling:

- Het verkrijgen van informatie over de prevalentie van cariës en van de diverse gedragsdeterminanten m.b.t. de gebitsgezondheid bij de jeugd; deze gegevens dienen als basis van de tandheelkundige preventieve taken;
- Wat is de cariësprevalentie bij kinderen in de regio?
- Welk percentage van de kinderen bezoekt de tandarts regelmatig en is dit van invloed op de cariësprevalentie?
- Zijn poetsfrequentie en fluoride-gebruik van invloed op de cariësprevalentie?
- Zijn schooltype en geografisch gebied van invloed op cariësprevalentie?
- Zijn er groepen kinderen te onderscheiden die gezien hun mondgezondheid een verhoogd tandheelkundig risico lopen?

Gegevensverzameling:

- Schooltype, geboortedatum kind, bezoek tandarts, poetsgegevensfrequentie, fluoridetabletten gebruik, cariës-frequentie, aantal gevulde elementen.

Methode:

- Registratie in het kader van het PGO;
- Observatie.

Onderzoeksubject: Alle schoolgaande kinderen geboren tussen 1-10-84 en 30-9-85 in het schooljaar '90/'91, en alle schoolgaande kinderen geboren tussen 1-10-81 en 30-9-82 in het schooljaar '90/'91.

Plaats van onderzoek: Basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs in het werkgebied van de GGD West-Veluwe/Vallei.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: D. Regterschot-Baan Hofman, tandheelkundig preventief medewerker.
Andere onderzoekers: M. Bruin, N. de Jong, M.H. Ligthart-Lim, R.J. Luxwolda.
Onderzoeksinstelling: DGGD West-Veluwe/Valleigebied
Postbus 233
6710 BE Ede
Contactadres: DGGD West-Veluwe/Valleigebied
D. Regter-Baan Hofman
Postbus 233
6710 BE Ede
Tel.: 08380-84911

Start onderzoek: augustus 1990
Einde onderzoek: september 1992
Onderzoeksfase: veldwerk

Publicaties: Te verwachten : intern rapport.

Trefwoorden: Schoolkinderen, Gebit & mondholte

Onderzoeksnummer: 900034
Titel: Onderzoek naar visuele functies op de leeftijd van 5 jaar van normale en te vroeg geboren kinderen.

Doel-/vraagstelling:

- Hebben kinderen met een erg laag geboortegewicht (1.500 gram) en/of zeer vroeg geboren (32 weken zwangerschapsduur) een verhoogd risico op het ontstaan van blijvende afwijkingen in het visuele systeem?
- Wat is de relatie tussen gevonden afwijkingen en andere stoornissen in somatische of psycho-somatische ontwikkeling op de leeftijd van 5 jaar?
- Wat zijn de medische en opvoedkundige consequenties van visuele stoornissen van deze risico-kinderen?

Gegevensverzameling:

- Visuele functies:
- Gezichtsveld bepaling;
- Gezichtsscherpte bepaling;
- Ontwikkeling binoculaire en monoculaire optokinetische nystagmus;
- Visuele dreig-knipresponses.

Methode:

- Registratie in het kader van het PGO.

Onderzoeksobject: 500 vroeggeborenen (> 1.500 gram), de controlegroep bestond uit 150 kinderen van 5 jaar met normaal geboortegewicht en na normale zwangerschapsduur.

Plaats van onderzoek: Gemeente Rotterdam.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: J. van Hof-van Duin, neurofysioloog.
Andere onderzoekers: A.A.J.M. Hazebroek-Kampschreur.
Onderzoeksinstelling: Erasmus Universiteit Rotterdam Afd. Fysiologie I
Dr. Molenwaterplein 50
3015 GE Rotterdam
Samenwerkend met: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
A.A.J.M. Hazebroek-Kampschreur
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam
Contactadres: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
A.A.J.M. Hazebroek-Kampschreur
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Start onderzoek: januari 1989
Einde onderzoek: juli 1989
Onderzoeksfase: afgesloten

Publicaties: Te verwachten: dissertatie J.W. Pott.

Trefwoorden: Visusonderzoek, Oog- & visusstoornissen, Prematuren

Onderzoeksnummer: 900035
Titel: Opsporing van amblyopie bij kleuters met de TNO diepteziëntest

Doel-/vraagstelling: - Hoe vaak ontdekken de schoolartsen in West-Friesland amblyopie die nog niet eerder gesignaleerd was?
Gegevensverzameling: - Diepteziën;
- Visus;
- Gegevens oogarts.
Methode: - Registratie in het kader van het PGO;
- Prospectief onderzoek.
Onderzoeksobject: 1975 Kleuters in de leeftijd van 4 jaar en 6 maanden tot 5 jaar en 10 maanden.
Plaats van onderzoek: West-Friesland.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: R.A. Hirasings, jeugdarts/kinderarts.
Andere onderzoekers: A. Wilbrink.
Onderzoeksinstelling: GGD Westfriesland
Postbus 201
1620 AE Hoorn
Contactadres: Ned. Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO
R.A. Hirasings
Postbus 124
2300 AC Leiden

Einde onderzoek: 1989
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Bij 3.9% van de kleuters werd een onvoldoende diepte-onderscheidingsvermogen geconstateerd, terwijl nog niet enige vorm van visusafwijking was opgemerkt.
- Bij 1% van de kinderen werd een niet eerder gesignaleerde amblyopie opgespoord.
- 74% van de kinderen met amblyopie had aan het slechtste oog na 1½ jaar een visus van 0.9 of meer;
- Amblyopie bij kleuters kan ontdekt worden door een goede overdracht door het consultatiebureauteam aan de schoolarts, en door, als de visusbepaling niet lukt, te denken aan de mogelijkheid van een verminderde visus en door bij twijfel tenminste de TNO-diepteziëntest uit te voeren.

Aanvulling:

HIRASING, R.A. & A. WILBRINK.

Opsporing van amblyopie bij kleuters met de TNO-dieptezientest.

Ned. T. Geneesk. 134 (1990) 1505-1508

Trefwoorden:

Visusonderzoek, Amblyopie, Kleuters

Onderzoeksnummer: 900036
Titel: Opsporing van amblyopie in Noord-Limburg.

Doel-/vraagstelling:

- Het vergelijken van de effectiviteit van de amblyopie-opsporing in Noord-Limburg met andere gebieden in Nederland;
- Het vergelijken van de effectiviteit van de amblyopie-opsporing voor en na activiteiten ter verbetering van het visusonderzoek en de voorzieningen op de CB's.;
- Wat is de prevalentie van amblyopie in Noord-Limburg?
- Verbetert de opsporing na kwaliteitsbevorderende maatregelen?

Gegevensverzameling: Leeftijd waarop amblyopie is ontdekt; Visus; Diepteziën; Strabisme; Familiegegevens betreffende 1 geboortecohort kleuters.

Methode: Registratie in het kader van het PGO.

Onderzoeksobject: Geboortecohort oktober 1981- oktober 1982 (N=2784), geboortecohort oktober 1984- oktober 1985 (N= ca. 3000), kinderen die volgens de oogarts amblyopie hadden of een amblyopie-behandeling kregen (N=180 resp. ca. 200)

Plaats van onderzoek: 16 Gemeenten in Noord-Limburg.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: J.M.M. Kuijpers, jeugdarts.

Andere onderzoekers: H. Spee

Onderzoeksinstelling: GGD Noord-Limburg
Postbus 1150
5900 BD Venlo

Samenwerkend met: Districtsvereniging het Groene Kruis Noord-Limburg
3 Decembersingel 48
5921 AC Blerick

Contactadres: GGD Noord-Limburg
J.M.M. Kuijpers
Postbus 1150
5900 BD Venlo

Start onderzoek: 1987

Einde onderzoek: 1992

Onderzoeksfase: veldwerk

Samenvatting: Doeleinden zijn vroegtijdige opsporing van amblyopie en het verbeteren van het visusonderzoek. Vervolgonderzoek: 'Wat zijn voor oogartsen de criteria voor amblyopie?'

Publicaties: BOERSMA-SLÜTTER, W. & J. KUIJPERS.
Verbetering van opsporing van amblyopie.
T. Soc. Gezondheidsz. 68 (1990) 396-397
Nog te publiceren: onderzoeksverslag.

Trefwoorden: Visus, Visusonderzoek, Screening, Oog- & visusstoornissen, Amblyopie

Onderzoeksnummer: 900037
Titel: Prevalentie van diabetes mellitus bij 18-jarige keurlingen.

Doel-/vraagstelling: Onderzoek naar de cumulatieve incidentie van insuline afhankelijke diabetes mellitus (IDDM) bij keurlingen in Nederland (mannen geboren tussen 1960 en 1970).
Gegevensverzameling: Uit de militaire medische registratie werd nagegaan hoeveel keurlingen IDDM hadden en vanaf welke leeftijd.
Methode: Retrospectief onderzoek.
Onderzoeksubject: Keurlingen voor militaire dienstplicht (mannen geboren tussen 1960 en 1970).
Plaats van onderzoek: Militaire Medische Registratie, Kerkrade.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding
Projectleider: Dr. S.P. Verloove-Vanhorick, kinderarts.
Andere onderzoekers: drs. Ch. Drykoningen
Cursus / opleiding: Geneeskunde.
Onderzoeksinstelling: Ned. Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO
Postbus 124
2300 AC Leiden
Samenwerkend met: R.U. Groningen, vakgroepen Obstetrie en Ontw.neurologie
Oostersingel 59
9713 EZ Groningen
Contactadres: Ned. Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO
Dr. S.P. Verloove-Vanhorick
Postbus 124
2300 AC Leiden

Start onderzoek: september 1990
Einde onderzoek: mei 1991
Onderzoeksfase: afgesloten

Publicaties: In voorbereiding : artikel in Diabetologia en Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde.

Trefwoorden: Diabetes mellitus, Adolescenten, Epidemiologie

Onderzoeksnummer: 900038
Titel: Prevalentie van febrile convulsies.

Doel-/vraagstelling: - Bepaling van cumulatieve incidentie van koortsconvulsies bij schoolgaande kinderen in Nederland.
Gegevensverzameling: - Koortsconvulsies;
- Recidief convulsies;
- Demografische gegevens.
Methode: - Enquête.
Onderzoeksubject: Kinderen in de leeftijd van 4 tot 9 jaar.
Plaats van onderzoek: Schilgemeenten van Rotterdam.

Soort onderzoek: promotie-onderzoek
Projectleider: W. Offringa, kinderarts i.o.
Onderzoeksinstelling: Sophia Kinderziekenhuis Rotterdam
Gordelweg 160
3038 GE Rotterdam
Samenwerkend met: Erasmus Universiteit Rotterdam Centrum Klinische Besliskunde
Dr. Molenwaterplein 50
3015 GE Rotterdam
Contactadres: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
A.A.J.M. Hazebroek-Kampschreur
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Start onderzoek: 1989
Einde onderzoek: 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Publicaties: OFFRINGA, M., A.A.J.M. HAZEBROEK-KAMPSCHREUR & G. DERKSEN-LUBSEN.
Prevalence of febrile seizures in Dutch schoolchildren.
Paediatr. Perinat. Epidemiol. 5 (1991) 181-188

Trefwoorden: Koortsconvulsies, Schoolkinderen, Epidemiologie

Onderzoeksnummer: 900039
Titel: Prevalentie van het polycysteus ovarium syndroom (P.C.O.S) onder Nederlandse kaukasische adolescenten.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht verkrijgen in de prevalentie van het PCOS onder Nederlandse kaukasische adolescenten;
- Kan de diagnose PCOS tijdens de vroege adolescentie gesteld worden n.a.v. oligomenorroe en verhoogd serum LH?

Gegevensverzameling: - Cyclusduur, menstruatiepatroon, voorkomen dysmenorroe, duur en hevigheid menstruatie, aantal menstruaties per jaar, pilgebruik, menarche en menarche-leeftijd, stress, gewichtsschommelingen, galactorroe, subjectief overgewicht, lichaamsbeharings, acne, medicijngebruik (via enquête);
- Lengte, gewicht, puberteitsstadia, lichaamsbeharings, acne heupomtrek, omtrek van het middel (via observatie).

Methode: - Interview;
- Enquête;
- Observatie.

Onderzoeksobject: Leerlingen uit de 3e klas van het voortgezet onderwijs, alle schoolsoorten m.u.v. voortgezet speciaal onderwijs, in de leeftijd 14-16 jaar, de populatie bestond uit 750 en wordt uitgebreid naar 2000-2500.

Plaats van onderzoek: Regio Amstelland-de Meerlanden.

Soort onderzoek: promotie-onderzoek
Projectleider: M. van Hooff, arts.
Onderzoeksinstelling: AZVU, Afd. Verloskunde & Gynaecologie
De Boelelaan 1117
1081 HV Amsterdam

Samenwerkend met: BaGD Amstelland- de Meerlanden
Fokkerlaan 50
1185 JC Amstelveen

Contactadres: AZVU, Afd. Verloskunde & Gynaecologie
M.H.A. van Hooff
De Boelelaan 1117
1081 HV Amsterdam

Start onderzoek: december 1990
Einde onderzoek: juli 1995
Onderzoeksfase: rapportage

Samenvatting:

Momenteel wordt een eerste analyse verricht.

Aanvulling:

Naast het directe doel van het onderzoek komen gegevens beschikbaar over: cyclusstoornissen, dysmenorroe, acne, hirsutisme en obesitas in een vrouwelijke adolescenten-populatie.

Trefwoorden:

Adolescenten, Polycysteus Ovarium Syndroom, Epidemiologie

Onderzoeksnummer:	900040
Titel:	Retrospective cohort study of the natural course of testes localization in boys born in 1973.
Doel-/vraagstelling:	- Welk percentage van de studiepopulatie had op een bepaald meetmoment een of twee niet-scrotale testes welke zonder behandeling een normale scrotale positie hebben in de puberteit?
Gegevensverzameling:	- Testeslocatie gedurende 8 meetmomenten : 4 bij het CB, 4 bij de schoolarts (de laatste 2 meetmomenten ook in puberteitsstadia); - Registratie orchidopexieën, liesbreuken en torsio testes.
Methode:	- Retrospectief onderzoek; - Literatuuronderzoek.
Onderzoeksobject:	853 Jongens geboren in 1973, woonachtig in Westfriesland.
Plaats van onderzoek:	GGD Westfriesland, archief afdeling JGZ, jaarcohort 1973.
Soort onderzoek:	onderzoek in kader van cursus/opleiding
Projectleider:	F.J.M. van Leerdam, arts.
Andere onderzoekers:	R.A. Hirasing.
Cursus / opleiding:	Keuze co-assistentschap JGZ.
Onderzoeksinstelling:	GGD West-Friesland Postbus 201 1620 AE Hoorn
Contactadres:	GGD West-Friesland F.J.M. van Leerdam Postbus 201 1620 AE Hoorn
Start onderzoek:	februari 1989
Einde onderzoek:	februari 1989
Onderzoeksfase:	afgesloten
Samenvatting:	- Bij 1.3. % van de jongens testes nooit scrotaal gezien; - Orchidopexie percentage was 2.9%; - 68% van de geopereerden had, als de gegevens van de JGZ opgevraagd waren, slechts enkelzijdig of helemaal niet geopereerd behoeven te worden; - 79.5% van de jongens met minstens een maal een of twee niet-scrotale testes heeft in de puberteit een normale scrotale positie zonder een behandeling te hebben ondergaan.
Publicaties:	Aangeboden voor publicatie in internationaal tijdschrift.
Trefwoorden:	Niet-scrotale testes

Onderzoeksnummer: 900041
Titel: Tandartsbezoek bij 2e klassers van het voortgezet onderwijs in Amsterdam.

Doel-/vraagstelling:

- Inzicht krijgen in het tandartsbezoek bij Amsterdamse leerlingen in de 2e klas van het LBO/MAVO;
- Bestaat er een relatie tussen tandartsbezoek enerzijds en o.a. geslacht, opvoedingssituatie, gezinsgrootte en land van herkomst anderzijds?

Gegevensverzameling: Tandartsbezoek; Geslacht en leeftijd; Opvoedingssituatie; Gezinsgrootte en rangnummer; Leeftijd ouders; Land van herkomst.

Methode: Individuele afname van een vragenlijst tijdens het PGO op school.

Onderzoeksobject: Circa 300 kinderen in de 2e klas van LBO/MAVO scholen.

Plaats van onderzoek: Amsterdam.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: H. Pauw-Plomp, jeugdarts.

Andere onderzoekers: M.F. van der Wal.

Onderzoeksinstelling: GG & GD Amsterdam, sector Jeugdgezondheidszorg
Postbus 20244
1000 HE Amsterdam

Contactadres: GG & GD Amsterdam, sector Jeugdgezondheidszorg
H. Pauw-Plomp
Postbus 20244
1000 HE Amsterdam

Start onderzoek: oktober 1990

Einde onderzoek: september 1991

Onderzoeksfase: rapportage

Samenvatting:

- Van de totale steekproef zegt ongeveer ¼ niet elk half jaar voor controle naar de tandarts te gaan;
- Er bestaat een significante relatie tussen tandartsbezoek en gezinsgrootte (kinderen uit grotere gezinnen gaan relatief minder vaak naar de tandarts) en tussen tandartsbezoek en land van herkomst (van Turkse en Marokkaanse kinderen gaat minder dan 50% elk halfjaar voor controle).
- De resultaten zullen gebruikt worden ter identificatie van risicogroepen en voorlichtingsprogramma's en TGVO-activiteiten.

Aanvulling: Het onderzoek werd uitgevoerd in het kader van het Peilstationproject Jeugdgezondheidszorg Amsterdam.

Publicaties:

- Intern Rapport;
- Evt. artikel in tijdschrift.

Trefwoorden: Gebit & mondholte, Adolescenten

Onderzoeksnummer: 900042
Titel: Tandcariës bij Haagse schoolkinderen.

Doel-/vraagstelling: In hoeverre heeft zich de vanaf 1975 ingezette daling van de prevalentie van tandcariës zich ook na 1984 gecontinueerd?

Gegevensverzameling: Tandcariës gegevens; Toestand van de gingiva; Fluoride-gebruik.

Methode: Klinisch onderzoek.

Onderzoeksubject: Lagere school en middelbare school: leeftijd 5 jaar (N=246), 7 jaar (N=239), 11 jaar (N=213) en 15 jaar (N=161).

Plaats van onderzoek: Den Haag.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: Dr. G.J. Truin, tandarts.

Andere onderzoekers: Prof. dr. K.G. Konig, Prof. dr. A.J.M. Plasschaert, Dr. H.C.B. de Vries.

**Onderzoeksinstelling/
Contactadres:** K.U. Nijmegen, Vakgroep Cariologie en Endodontologie
Dr. G.J. Truin
Philips van Leydenlaan 25
6525 EX Nijmegen

Start onderzoek: 1989

Einde onderzoek: 1989

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Vergeleken met de gegevens uit 1984 blijkt de dalende trend in cariësprevalentie bij vijfjarigen in 1989 te zijn overgegaan in een toename van de cariësprevalentie van het melkgebit. Er werd een toename waargenomen van de D3MFS score bij 7-jarigen tussen 1984-1-1989;
- Vergeleken met Nederlandse leeftijdsgenoten hebben Turkse en Marokkaanse kinderen een hogere cariësprevalentie.

Publicaties:

TRUIN, G.J., K.G. KONIG, H.C.B. DE VRIES et al.
"Tandcariës bij Haagse schoolkinderen: treedt er een verandering in de tot nu toe dalende cariësprevalentie bij de jeugd op?" Ned. T. Tandheelkunde (accepted).

TRUIN, G.J., K.G. KONIG, H.C.B. DE VRIES et al.
"Trends in dental cariës and gingivitis in 5-, 7-, and

11-year-old schoolchildren in The Hague between 1969 and 1989." *Cariës Res.* (accepted).

TRUIN, G.J. & J.E. FRENCKEN. "Tandcariës bij Friese en Haagse schoolkinderen." *T. Soc. Gezondheidsz.* (aangeboden).

Trefwoorden:

Gebit & mondholte, Epidemiologie, Schoolkinderen, Adolescenten

Onderzoeksnummer: 900043
Titel: TGVO-project.

Doel-/vraagstelling: - Inventarisatie van de gebitstoestand, mondhygiëne en determinanten van mond- en tandziekten bij de groepen 2,3,7 en 8 van het basisonderwijs;
- Het leveren van beleidsrelevante gegevens ten behoeve van tandheelkundige preventie in het basisonderwijs;
- Het in stand houden van georganiseerd verband in de jeugdtandzorg.

Gegevensverzameling: Zie doelstelling/vraagstelling.

Methode: - Prospectief onderzoek.

Onderzoeksubject: Groepen 2,3,7 en 8 van het basisonderwijs.

Plaats van onderzoek: Regio GGD Midden-Limburg.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: A. v.d. Kar, coördinator GVO.

Andere onderzoekers: I. Lefferts, P. Mertens, T. Houben, E. Henrichs.

Onderzoeksinstelling: GGD Midden-Limburg
Postbus 1235
6040 KE Roermond

Samenwerkend met: Vertegenwoordigers van de tandartsen, Groene Kruis, NIPG-TNO, Ivoren Kruis, ziektekostenverzekeraars.

Contactadres: GGD Midden-Limburg
A. van de Kar
Postbus 1235
6040 KE Roermond

Start onderzoek: 1990

Onderzoeksfase: veldwerk

Trefwoorden: Gebit & mondholte, Schoolkinderen

Onderzoeksnummer: 900044
Titel: Tweede landelijke incidentieonderzoek juveniele suiker-
ziekte.

Doel-/vraagstelling: - Is suikerziekte bij jeugdigen de laatste 10 jaar in Ne-
derland toegenomen en/of heeft er een verschuiving
van optreden naar de jongere leeftijd plaatsgevonden?
Gegevensverzameling: - Geslacht, geboortedatum, woonplaats;
- Datum 1e insuline-injectie;
- Herkomst ouders van kinderen/jeugdigen die geboren
zijn op of na 1 januari 1968 en met insulinegebruik
begonnen zijn in 1988, 1989 en 1990.
Methode: - Enquête.
Onderzoeksubject: Alle kinderartsen en internisten in Nederland.
Plaats van onderzoek: Verspreid door Nederland.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: R.A. Hirasing, jeugdarts/kinderarts.
Onderzoeksinstelling: Ned. Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO
Postbus 124
2300 AC Leiden
Contactadres: Ned. Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO
R.A. Hirasing
Postbus 124
2300 AC Leiden

Start onderzoek: oktober 1990
Onderzoeksfase: veldwerk

Trefwoorden: Diabetes mellitus, Epidemiologie

Onderzoeksnummer: 900045
Titel: Het voorkomen van glazuur-fluorose in relatie tot het gebruik van fluortabletten in de pre-eruptieve fase van de gebitselementen; een onderzoek bij 15-jarigen.

Doel-/vraagstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de prevalentie en etiologie van glazuur-fluorose;
- In welke mate en ernst komt glazuur-fluorose voor bij Nederlandse kinderen?
- Hangt het voorkomen van fluorose samen met het gebruik van fluoridetabletten door kinderen in de eerste levensjaren?

Gegevensverzameling: - Gegevens over het gebruik van fluoridetabletten in de leeftijdsperiode 1½-6 jaar;
- Gegevens over het voorkomen van fluorose op 15-jarige leeftijd.

Methode: Observatie; Retrospectief onderzoek; Archief-onderzoek.
Onderzoeksobject: 335 15-jarigen, geboren in 1973.
Plaats van onderzoek: Gemeenten Culemborg en Tiel.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: H. Kalsbeek, tandarts.
Andere onderzoekers: G.H. Verrips, J.E. Frencken, A.A.M.J. van Eck.
Onderzoeksinstelling: NIPG-TNO, afd. Jeugd, sectie Tandzorg en Epidemiologie
Postbus 124
2300 AC Leiden

Contactadres: Ned. Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO
H. Kalsbeek
Postbus 124
2300 AC Leiden

Start onderzoek: 1989
Einde onderzoek: 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: Lichte of matige fluorose kwam voor bij 23% van de kinderen. Er bleek geen duidelijk verband te bestaan tussen het voorkomen van fluorose en het gebruik van fluoridetabletten.

Publicaties: KALSBECK, H., G.H. VERRIPS, J.E. FRENCKEN & A.A.M.J. VAN ECK. "De invloed van fluoridetabletten op het ontstaan van glazuurfluorose".

Leiden, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO, 1990. (Publicatienummer 90.037).

KALSBECK, H., G.H. VERRIPS, J.E. FRENCKEN & A.A.M.J. VAN ECK

Een epidemiologisch onderzoek bij 15-jarigen in Tiel en Culemborg. Ned. T. Tandheelk. 97 (1990) 269-273

Trefwoorden:

Gebit & mondholte, Adolescenten

Onderzoeksnummer: 900046
Titel: Wervelkolomafwijkingen bij Rotterdamse schoolkinderen.

Doel-/vraagstelling:

- Is de huidige frequentie en methode van onderzoek van houding en rug voldoende om adolescente idiopathische scoliose vroegtijdig op te sporen?
- Hoe verloopt de fase tussen signalering van scoliose door de schoolarts en begin van de controle cq. behandeling door orthopeed?
- Is het mogelijk scoliosescreening door schoolverpleegkundigen te laten verrichten?
- Kan een indruk verkregen worden van de prevalentie van adolescentenkyphose?

Gegevensverzameling: - Status, onderzoeksgegevens houding en rug.
Methode: - Registratie in het kader van het PGO;
- Prospectief onderzoek.

Onderzoeksobject: Jongeren uit jaarcohort 1973; steekproef 5.500 (2x PGO), steekproef 1500 (1 x screening).

Plaats van onderzoek: Gemeente Rotterdam.

Soort onderzoek: promotie-onderzoek
Projectleider: A.A.J.M. Hazebroek-Kampschreur, jeugdarts.
Andere onderzoekers: B. van Linge (promotor), B. Verbiest, A. Hofman, H. Garretsen.
Onderzoeksinstelling: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam
Samenwerkend met: Academisch Ziekenhuis Rotterdam Dijkzigt
Dr. Molenwaterplein 40
3015 GD Rotterdam
Contactadres: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
A.A.J.M. Hazebroek-Kampschreur
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Start onderzoek: september 1984
Einde onderzoek: medio 1992
Onderzoeksfase: rapportage

Publicaties: HAZEBROEK-KAMPSCHREUR, A.A.J.M.
Jeugdgezondheidszorg en afwijkingen van de wervelkolom.
Rug en Raad 7 (1989) 24-28

HAZEBROEK-KAMPSCHREUR, A.A.J.M., B. VAN LINGE, B. VERBIEST & J.A.M. VAN OERS.

Scoliose of "scholiose"?; een longitudinaal epidemiologisch onderzoek bij een geboortecohort Rotterdamse scholieren.

Ned. T. Geneeskunde 134 (1990) 148

HAZEBROEK-KAMPSCHREUR, A.A.J.M.

Jeugdgezondheidszorg en afwijkingen van de wervelkolom.

Epidemiologisch Bulletin GGD Rotterdam 23 (1990) 1-3

HAZEBROEK-KAMPSCHREUR, A.A.J.M., B. VAN LINGE, B. VERBIEST & J.A.M. VAN OERS.

Scoliosis or "schooliosis"? A longitudinal epidemiological study of scoliosis in a year-of-birth cohort of Rotterdam school children

Acta Orthop. Scand. 61 (1990) 1, p. Suppl. 235

Trefwoorden:

Scoliosen, Screening, Schoolkinderen, Epidemiologie

Onderzoeksnummer: 900047
Titel: Zeeland : mondjesmaat op weg naar een gaaf gebit.

Doel-/vraagstelling: Het verkrijgen van inzicht in de gebitstoestand van basisschoolkinderen in Zeeland, het beeld dat wordt verkregen geeft inzicht in de gebitstoestand van de jeugdigen in de diverse gemeenten in Zeeland, en maakt het mogelijk om prioriteiten te stellen in de uitvoering van de preventieve tandzorg.

Gegevensverzameling: Aantal vullingen en gaatjes in gebit, bij 5/6 jarigen van het melkgebit, bij 11/12 jarigen van het blijvend gebit.

Methode: Registratie in het kader van het PGO.

Onderzoeksubject: Basisschoolleerlingen uit groep 2 (5/6 jaar) en groep 8 (11/12 jaar). Kinderen uit groep 2 die ouder waren dan 6 jaar en kinderen uit groep 8 ouder dan 11 jaar werden uitgesloten van het onderzoek.

Plaats van onderzoek: Provincie Zeeland.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: W. Flipse, epidemioloog.

Onderzoeksinstelling: GGD Zeeland
Postbus 345
4460 AS Goes

Contactadres: GGD Zeeland
M.N. van Heusden, afd. GVO
Postbus 345
4460 AS Goes

Start onderzoek: januari 1989

Einde onderzoek: december 1989

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Tussen het percentage gave gebitten in groep 2 en groep 8 bestond een correlatie die beter werd naarmate er meer kinderen per school in deze groep zaten;
- Er zijn duidelijke verschillen te zien binnen de regio;
- Op scholen op Reformatische grondslag hebben de leerlingen een slechtere gebitstoestand dan de overige scholen;
- Het aantal tandartsen per km² bleek gerelateerd te zijn met de gebitstoestand;

- Op scholen waar met fluoride werd gespoeld, stak de gebitstoestand in groep 8 gunstig (gebit in groep 2 vergelijkbaar)

Publicaties:

FLIPSE, W., R.J.I. BOOG, C.M.P.M. JANSEN & M.N. VAN HEUSDEN

Zeeland : mondjesmaat op weg naar een gaaf gebit : onderzoek naar de gebitstoestand van vijf- en zesjarigen en elf- en twaalf jarigen op basisscholen in Zeeland. Goes, GGD Zeeland, 1990.

Trefwoorden:

Gebit & mondholte, Schoolkinderen

Onderzoeksnummer: 900048
Titel: Zindelijkheidsproblemen 2-5 jarigen (obstipatie, enuresis, encopresis).

Doel-/vraagstelling: - Evaluatieonderzoek pedagogische thuisbegeleiding bij zindelijkheidsproblemen van 0-4 jarigen;
- Wat is de aard van de aangemelde problemen?
- Hoe was de begeleiding, en wat was het resultaat van de begeleiding?

Gegevensverzameling: - Verslaggeving van de pedagogische thuisbegeleiding.
Methode: - Retrospectief onderzoek.

Onderzoeksubjeet: 50-tal aanmeldingen van de klachten obstipatie/encopresis/enuresis bij kinderen in de leeftijd van 2-5 jaar.

Plaats van onderzoek: Regio Friesland-Noord.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: M.M.W. Oosterhof-v.d. Poel, orthopedagoog.
Onderzoeksinstelling: Reg. Kruisver. Friesland-Noord Pedagogisch team JGZ
Postbus 1194
8900 CD Leeuwarden

Contactadres: Reg. Kruisver. Friesland-Noord Pedagogisch team JGZ
M.M.W. Oosterhof-v.d Poel
Postbus 1194
8900 CD Leeuwarden

Start onderzoek: oktober 1989
Einde onderzoek: december 1991
Onderzoeksfase: veldwerk

Publicaties: Te verwachten zijn: intern rapport, lezing, tijdschriftartikel.

Trefwoorden: Enuresis, Encopresis, Zindelijkheid, Kleuters, Thuisbegeleiding

4. VOEDING

Onderzoeksnummer: 900050
Titel: Diagnose en voedingsinterventie koemelkeiwitallergie (KEA) bij de jonge zuigeling.

Doel-/vraagstelling:

- Bereiken dat na 1 jaar 75% van de in de provincie Groningen werkzame cb-artsen protocollair werken m.b.t. het diagnostiseren van en het toepassen van voedingsinterventie bij koemelkeiwitallergie;
- Nagaan of de nieuwe volledige voeding op basis van een wei-eiwithydrolysaat (Almiron-Pepti) van Nutricia een even geschikte voeding is als Pepti-Junior voor de voedingsinterventie bij koemelkeiwitallergie.

Methode: Interview; Registratie in het kader van het PGO; Observatie; Prospectief onderzoek.

Onderzoeksobject: Alle zuigelingen die zijn geboren in de provincie en stad Groningen, consultatiebureaus bezoeken en flesvoeding krijgen. Die tevens verschijnselen van koemelkeiwitallergie hebben, en als zodanig herkend worden door de cb-arts en minimaal eenmalig geregistreerd worden voor de leeftijd van 4 maanden oud. Wier ouders toestemming hebben gegevens om mee te doen aan het onderzoek. En zuigelingen die geen orale corticosteroïden, orale antihistaminica, of orale mestcelremmers krijgen.

Plaats van onderzoek: Stad en provincie Groningen.

Soort onderzoek: promotie-onderzoek
Projectleider: M. Barents, cb-arts.
Onderzoeksinstelling: Provinciale Groninger Vereniging het Groene Kruis
Contactadres: M. Barents
Gorechtkade 8
9713 CA Groningen

Start onderzoek: januari 1990
Einde onderzoek: december 1991
Onderzoeksfase: rapportage

Samenvatting: Ontwikkeling van diagnostiek t.b.v. cb-arts bij KEA en dieetadvisering bij KEA door cb-team; Ervaring uitvoering voedselprovocatie in preventie (op het cb); Opzet protocolair werken door cb-team binnen de JGZ; Kosten vergelijking (extramuraal i.p.v. intramuraal); De waarde van Almiron Pepti bij de voedingsinterventie van zuigelingen met KEA; Epidemiologie van KEA.

Trefwoorden: Zuigelingen, Voedselallergieën

Onderzoeksnummer: 900051
Titel: Eet- en drinkgedrag bij peuters : een onderzoek naar het eet- en drinkgedrag van kinderen van 1 tot 4 jaar in het district Noord-Limburg.

Doel-/vraagstelling:

- Wat is het dagelijkse eetpatroon van kinderen van 1 tot 4 jaar tijdens de maaltijden?
- Wat eten en drinken kinderen en in welke frequentie naast de maaltijden?
- Waaruit drinken de kinderen?
- Hoeveel kinderen drinken 's nachts iets en is het dan uit een zuigflesje of een beker?
- Is er verband tussen enerzijds kenmerken van de ouders, kenmerken van het kind en het eet- en drinkgedrag?
- Wat is de attitude van ouders ten opzichte van zoet eten en drinken en zuigfles-gebruik?

Gegevensverzameling:

- Voedingsgewoonten;
- Sociaal-economische en demografische gegevens.

Methode:

- Enquête.

Onderzoeksobject:

- De groep kinderen van 1-4 jaar die het kleuter-cb. bezoeken. 25 van de 45 kleuter-cb's nemen deel.

Plaats van onderzoek:

- Diverse plaatsen in Noord-Limburg.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: M. Boersma-Slutter, arts.
Andere onderzoekers: M. Loo, G. Robertson, P.J. Wasser.
Onderzoeksinstelling: Districtsvereniging het Groene Kruis Noord-Limburg
3 Decembersingel 48
5921 AC Blerick

Samenwerkend met: GGD Noord-Limburg
J.M.M. Kuijpers
Postbus 1150
5900 BD Venlo

Contactadres: Districtsvereniging het Groene Kruis Noord-Limburg
3 Decembersingel 48
5921 AC Blerick

Start onderzoek: oktober 1989
Einde onderzoek: juli 1991
Onderzoeksfase: rapportage

Trefwoorden: Voedingsgewoonten, Kleuters

Onderzoeksnummer: 900052
Titel: Eetproblemen bij 0-4 jarigen.

Doel-/vraagstelling: - Evaluatieonderzoek pedagogische thuisbegeleiding bij eetproblemen bij 0-4 jarigen;
- Wat is de aard van de aangemelde eetproblemen?
- Hoe was de begeleiding, en wat was het resultaat van de begeleiding?

Gegevensverzameling: Verslaggeving van de pedagogische thuisbegeleiding.
Methode: - Retrospectief onderzoek.
Onderzoeksobject: 50-Tal aanmeldingen van de hoofdklacht eetproblemen bij kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar.
Plaats van onderzoek: Regio Friesland-Noord.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: M.M.W. Oosterhof-v.d Poel, orthopedagoog.
Onderzoeksinstelling: Reg. Kruisver. Friesland-Noord Pedagogisch team JGZ
Postbus 1194
8900 CD Leeuwarden

Contactadres: Reg. Kruisver. Friesland-Noord Pedagogisch team JGZ
M.M.W. Oosterhof-v.d Poel
Postbus 1194
8900 CD Leeuwarden

Start onderzoek: oktober 1989
Einde onderzoek: december 1991
Onderzoeksfase: veldwerk

Publicaties: Te verwachten: intern rapport, lezing, tijdschriftartikel.

Trefwoorden: Zuigelingen, Kleuters, Voedingsstoornissen, Thuisbegeleiding

Onderzoeksnummer: 900053
Titel: Het gebruik van tussendoortjes onder schooltijd van schoolgaande kinderen.

Doel-/vraagstelling:

- Zicht krijgen op de hoeveelheid en hoedanigheid van "ongezonde" tussendoortjes bij leerlingen van basis-, voortgezet- en speciaal onderwijs in de regio Midden Holland in relatie tot leeftijd, schooltype en zakgeld;
- Zicht krijgen op mogelijke risicogroepen;
- Verkrijgen van aanknopingspunten voor het geven van voorlichting.

Gegevensverzameling:

- Achtergrondvariabelen;
- Ontbijtgewoonten;
- Gebruikte tussendoortjes van die dag (recall);
- Uitgaven aan tussendoortjes;
- Behoeftte aan voorlichting.

Methode:

- Enquête;
- Retrospectief onderzoek.

Onderzoeksobject: De leerlingen van alle scholen voor basis-, voortgezet-, en speciaal onderwijs in de regio Midden Holland (12.000 respondenten), uit de groepen 2 en 7 van het basisonderwijs en klassen 2 en 4 van het voortgezet onderwijs.

Plaats van onderzoek: Midden Holland.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: A. Bartels, hoofd JGZ.
Andere onderzoekers: R. da Costa Sr., G. Fokker.
Onderzoeksinstelling: GGD Midden-Holland
Oosthaven 68
2801 PG Gouda
Contactadres: GGD Midden-Holland
A. Bartels-Kortland
Oosthaven 68
2801 PG Gouda

Start onderzoek: maart 1990
Einde onderzoek: eind 1991
Onderzoeksfase: rapportage

Trefwoorden: Voedingsgewoonten, Schoolkinderen, Adolescenten

Onderzoeksnummer: 900054
Titel: Gezond eten dat kan moeder weten, of niet?

Doel-/vraagstelling: - Beoordelen de ouders en/of leerlingen de kwaliteit van de voeding anders dan de schoolarts?
- Is het daarom nodig om tijdens het PGO dieper in te gaan op de voedingsgewoonten?

Gegevensverzameling: - Subjectieve mening van moeder en/of kind betreffende kwaliteit en kwantiteit van de voeding;
- Objectieve mening van schoolarts;
- Algemene gegevens van het kind: geslacht, schooltype, hoogst voltooide schoolopleiding moeder.

Methode: - Gestructureerd vraaggesprek.

Onderzoeksobject: 574 moeders en/of leerlingen afkomstig uit het basisonderwijs, LBO en MAVO

Plaats van onderzoek: Regio Noord-Kennemerland.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding

Projectleider: J.M. van Dijk, jeugdarts.

Cursus / opleiding: Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg, 1986-1988, NIPG-TNO, Leiden.

Contactadres: BaGD Noord-Kennemerland
J.M. van Dijk
Drechterwaard 102
1824 DX Alkmaar

Start onderzoek: 1988

Einde onderzoek: 1990

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: - In 15% van de gevallen blijkt de mening van de moeders/leerlingen en van de schoolarts overeen te komen;
- Volgens de gehanteerde criteria van de schoolarts eet slechts 8% van de leerlingen gezond, 68% ongezond;
- Uit vak 2 van de maaltijdschijf (fruit en groente) wordt per dag het minst frequent iets gebruikt. In de voorafgaande 24 uur, heeft 7% van de leerlingen niets uit vak 2 gebruikt.

Publicaties: DIJK, J.M. VAN.
Gezond eten dat kan moeder weten, of niet?
Leiden, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO, Afd. Onderwijs, 1990.
(Scriptie Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg)

Trefwoorden: Voedingsgewoonten, Schoolkinderen, Adolescenten

Onderzoeksnummer: 900055
Titel: Inventariserend onderzoek naar het gebruik en de kennis van vitamine D bij ouders van oudste kleuters in de gemeenten Vriezenveen en Den Ham.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht krijgen in het gebruik van vitamine D en de over vitamine D bij ouders van oudste kleuters in Vriezenveen en Den Ham.
Gegevensverzameling: - Gebruik/niet-gebruik van vitamine D;
- Kennis over vitamine D (functie vitamine D, bron van vitamine D, gevolgen van vitamine D-gebrek).
Methode: - Enquête.
Onderzoeksobject: De ouders van alle kleuters van 5- en 6-jarige kleuters.
Plaats van onderzoek: Vriezenveen en Den Ham.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding
Projectleider: M.H.G. Persoons-Geraeds, jeugdarts.
Cursus / opleiding: Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg, 1989-1991, Nederlands Instituut Praeventieve Gezondheidszorg/TNO, Leiden.
Contactadres: Gemeensch.Gezondheidsdienst Gemeentekring Almelo
M.H.G. Persoons-Geraeds
Postbus 330
7600 AH Almelo

Start onderzoek: oktober 1989
Einde onderzoek: april 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- De respons was ca. 95% voor beide gemeenten, van alle respondenten gaf 45% hun kind gedurende de wintermaanden vitamine D, 43% gaf geen vitamine D-suppletie, waarvan de helft niet wist dat dit bij oudste kleuters nog nodig was;
- 62% van de deelnemers gaf aan behoefte te hebben aan informatie over vitamine D, bij de groep niet-gebruikers bleek de behoefte aan informatie significant hoger te zijn.
- Het hebben van kennis over vitamine D hing significant samen met het op de juiste wijze verstrekken ervan.

Publicaties:

PERSOONS-GERAEDS, M.H.G.

Inventariserend onderzoek naar het gebruik van de kennis van vitamine D bij ouders van oudste kleuters in de gemeenten Vriezenveen en Den Ham.

Leiden, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO, Afd. Onderwijs, 1991.

(Scriptie Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg).

Trefwoorden:

Vitamines, Kleuters

Onderzoeksnummer: 900056
Titel: Koemelkallergie bij zuigelingen.

Doel-/vraagstelling:

- Inzicht krijgen in de incidentie van koemelkallergie bij zuigelingen;
- Adequate behandeling en evaluatie hiervan;
- De gevallen van lactose-intolerantie elimineren uit de groep;
- Samenwerking van basis-echolon en 1e en 2e-lijns geneeskunde.

Gegevensverzameling:

- Interventie en challenge testen;
- H2-ademtest;
- JGE-bepaling;
- Rast-test;
- Darmbiopsie.

Methode: Registratie in het kader van het PGO;

Onderzoeksobject: Zuigelingen in Zuid-Limburg.

Plaats van onderzoek: Zuid-Limburg.

Soort onderzoek: promotie-onderzoek

Projectleider: A.J. Schrander, kinderarts.

Andere onderzoekers: CB-artsen.

Onderzoeksinstelling: Academisch Ziekenhuis Maastricht
Postbus 5800
6202 AZ Maastricht

Adres: Groene Kruis Heuvelland
Observantenweg 10
6212 ER Maastricht

Contactadres: Academisch Ziekenhuis Maastricht
A.J. Schrander
Postbus 5800
6202 AZ Maastricht

Start onderzoek: 1987

Einde onderzoek: 1991

Onderzoeksfase: afgesloten

Trefwoorden: Zuigelingen, Voedselallergieën

Onderzoeksnummer: 900057
Titel: Obesitas-onderzoek.

Doel-/vraagstelling: Inzicht te krijgen in de psychologische- en voedingsaspecten van obesitas bij kinderen in de leeftijd van 10 t/m 15 jaar.

Gegevensverzameling:

- Leeftijd;
- Lengte;
- Gewicht;
- Triceps huidploidikte;
- Rijpingsniveau;
- Etniciteit;
- Sociaal-economische klasse;
- Voedsel;
- Consumptie;
- Gedragsvragenlijst (CBCL).

Methode:

- Enquête;
- Registratie in het kader van het PGO;
- Observatie.

Onderzoeksubject: 100 Obese kinderen in de leeftijd van 10 t/m 15 jaar die gezien worden in het kader van PGO, PVO en spreekuur en 2 x 100 controle-kinderen van dezelfde leeftijd, geslacht en sociaal-economische klasse.

Plaats van onderzoek: Geheel Waterland.

Soort onderzoek: promotie-onderzoek

Projectleider: J. Bosch, psycholoog. M.B. Swagerman, jeugdarts.

Onderzoeksinstelling: VU Amsterdam, Fac. Psychologie en Pedagogische Wetenschappen
Van der Boechorststraat 1
1081 BT Amsterdam
GGD Waterland
M.B. Swagerman-van Hees
Waterlandlaan 65
1441 RS Purmerend
Tel. nr. 02290-21061

Start onderzoek: oktober 1990

Einde onderzoek: 1992

Onderzoeksfase: veldwerk

Publicaties: Proefschrift M.G.J. Legtenberg.

Trefwoorden: Schoolkinderen, Adolescenten, Voedingsgewoonten, Obesitas

Onderzoeksnummer:	900058
Titel:	Onbijtgewoonten en kennis/houding t.a.v. voeding.
Doel-/vraagstelling:	- Inzicht krijgen in de ontbijtgewoonten van de leerlingen van de tweede klas uit het voortgezet onderwijs; - Hoe passen de ontbijtgewoonten in de totale kennis en houding t.a.v. een gezonde voeding? - Hoe is het gesteld met het kantinebeleid op scholen?
Gegevensverzameling:	Ontbijtgewoonten; Kennis en houding t.a.v. voeding; Kantinebeleid.
Methode:	Interview; Enquête; Registratie in het kader van het PVO.
Onderzoeksobject:	3180 Leerlingen in de tweede klas van alle typen van het voortgezet onderwijs, behalve het Voortgezet Speciaal Onderwijs.
Plaats van onderzoek:	18 Gemeenten (Arnhem en regio).
Soort onderzoek:	overig onderzoek
Projectleider:	N. Pötgens.
Onderzoeksinstelling:	GGD Regio Arnhem
Contactadres:	M. Rogmans Postbus 5364 6802 EJ Arnhem Tel. nr. 085-534611
Start onderzoek:	mei 1989
Einde onderzoek:	december 1991
Onderzoeksfase:	rapportage
Samenvatting:	- 89% heeft wel ontbeten; - In het LBO heeft een grotere groep leerlingen niet ontbeten (16%), bij de MAVO gaat het om 12%, in het VWO 5%, in de restgroep ligt het percentage 'niet-ontbijters' op 14%. - 36% van de leerlingen zou het leuk vinden om meer te weten over voeding, 41% geeft aan voeding geen leuk onderwerp te vinden, maar wel belangrijk; - 92% van de leerlingen is van mening dat het belangrijk is meer te leren over de voeding; - Op 19 van de 37 scholen is alleen een kantine en geen winkel aanwezig; - Het vraag- en aanbod principe wordt het meest gehanteerd (21 scholen) soms in combinatie met het gezondheidskundig principe (7 scholen).
Aanvulling:	De tussentijdse rapportage is reeds verschenen.
Trefwoorden:	Adolescenten, Voedingsgewoonten

Onderzoeksnummer: 900059
Titel: Ontbijten, goed voor de lijn.

Doel-/vraagstelling:

- Nagaan of er een relatie bestaat tussen overgewicht en de ontbijtfrequentie bij schoolkinderen;
- Nagaan of er aangrijpingspunten zijn om te komen tot verbetering van het ontbijtgedrag d.m.v. individuele en collectieve preventie;
- Slaan dikke kinderen vaker het ontbijt over dan kinderen met een normaal gewicht?
- Wat zijn de redenen waarom kinderen niet ontbijten?
- Eten of snoepen niet-ontbijters vaker 's avonds laat of in de loop van de ochtend dan wel-ontbijters?

Gegevensverzameling:

- Algemene gegevens : leeftijd, geslacht, schoolcode;
- Lengte, gewicht;
- Ontbijtgewoonten (d.m.v. gestructureerde vragenlijst).

Methode:

- Interview;
- Registratie in het kader van het PGO.

Onderzoeksobject: 1685 Leerlingen van scholen voor basis- en voortgezet onderwijs, 838 jongens en 847 meisjes verdeeld over 4 leeftijdscategorieën : 5-6 jaar, 7-8 jaar, 10-11 jaar en 13-15 jaar.

Plaats van onderzoek: GGD Tilburg, dependance Waalwijk en 15 Middenbrabantse gemeenten.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: J. Horvers, jeugdarts.
W.J.A. Spruyt, jeugdarts.
G. van 't Bosch, epidemioloog.
M. Verhooren, jeugdverpleegkundige.

Onderzoeksinstelling: GGD Midden-Brabant
Postbus 3024
5003 DA Tilburg

Contactadres: GGD Midden-Brabant
W.J.A. Spruyt
Postbus 3024
5003 DA Tilburg

Start onderzoek: juli 1990
Einde onderzoek: december 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- De onderzoeksresultaten geven aan dat dikke kinderen aanzienlijk vaker hun ontbijt overslaan dan niet-dikke kinderen, het percentage niet-ontbijters neemt toe naar mate de kinderen meer overgewicht hebben;
- Een gedeelte van de kinderen die niet ontbijten blijkt dit de avond van te voren of de ochtend erna te compenseren, het merendeel compenseert dit echter niet. Hierbij worden echter nauwelijks verschillen gevonden tussen dikke en niet dikke kinderen, zodat dit de gevonden verschillen niet kan verklaren;
- Niet-ontbijten is een onderdeel van een minder gezond voedingspatroon, uit oogpunt van preventie van overgewicht is aan te bevelen om in de individuele voorlichting tijdens PGO/PVO het belang van ontbijten te (blijven) benadrukken.

Publicaties:

BOSCH, G. VAN 'T & W.J.A. SPRUYT.

Ontbijten, goed voor de lijn? : ontbijten en overgewicht bij schoolkinderen.

Tilburg, GGD Midden-Brabant, 1991.

Trefwoorden:

Voedingsgewoonten, Schoolkinderen, Adolescenten, Overgewicht

Onderzoeksnummer: 900060
Titel: Ontbijtgewoonten bij leerlingen van het voortgezet onderwijs.

Doel-/vraagstelling: - Hoe vaak ontbijten de leerlingen uit de 2e klas van het voortgezet onderwijs?
- Indien ze niet ontbijten, waarom niet?
Gegevensverzameling: - Ontbijtgewoonten.
Methode: - Registratie in het kader van het PGO.
Onderzoeksobject: Leerlingen afkomstig uit de 2e klas voortgezet onderwijs.
Plaats van onderzoek: West Friesland.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: R.A. Hirasing, jeugdarts/kinderarts.
Andere onderzoekers: I. Leijss.
Onderzoeksinstelling: GGD Westfriesland
Postbus 201
1620 AE Hoorn
Contactadres: Ned. Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO
R.A. Hirasing
Postbus 124
2300 AC Leiden

Einde onderzoek: 1989
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: - 11% van de meisjes en 3% van de jongens ontbijt niet, 3% van de meisjes en 2% van de jongens zeggen ongeregeld te ontbijten.

Publicaties: GEERTS, A.
Slechte ontbijtgewoonten in voortgezet onderwijs.
Voedingsmagazine 4 (1989) 7-8
Intern rapport GGD West-Friesland.

Trefwoorden: Voedingsgewoonten, Adolescenten

Onderzoeksnummer: 900061
Titel: Ontbijtgewoonten en tijdstip van naar bed gaan van leerlingen van 5 Haagse basisscholen.

Doel-/vraagstelling: Onderzoek naar de ontbijtgewoonten en het tijdstip van naar bed gaan om de indruk van de docenten te objectiveren dat de ontbijtgewoonten en het tijdstip van naar bed gaan afwijken van wat algemeen als gezond en verstandig wordt gezien.

Gegevensverzameling: Wordt ontbeten en zo ja, wat?; Wordt op weg naar school gegeten en/of gesnoept en zo ja wat?; Wordt er schoolmelk gedronken?; Wordt tijdens de 1e schoolpauze gegeten en/of gedronken, en zo ja wat?; Hoe laat gaan de leerlingen naar bed?

Methode: Interview; Enquête.

Onderzoeksobject: Van 475 leerlingen met een evenredige vertegenwoordiging van groep 4 t/m 8 van 5 basisscholen zijn de gegevens geanalyseerd, van deze groep is 88% allochtoon.

Plaats van onderzoek: Den Haag.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: K.F.A.M. Hulshof, diëtiste.

Andere onderzoekers: A.A. van Ronnen, G.L. Nieuwenhuysen-Smid, E.C. Bodde, I.

Burger, M. Zwartendijk.

Onderzoeksinstelling/ GG & GD Den Haag Afdeling Jeugdgezondheidszorg

Contactadres: M. Zwartendijk

Postbus 65783

2506 EB Den Haag

Samenwerkend met: CIVO/TNO

K.F.A.M. Hulshof

Postbus 360

3700 AJ Zeist

GG & GD Den Haag Afdeling Jeugdgezondheidszorg

Start onderzoek: augustus 1988

Einde onderzoek: mei 1989

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- 8% Van de leerlingen was op de dag van onderzoek zonder iets te eten of te drinken naar school gegaan;
- 11% Had alleen iets gedronken;
- 20% Had onderweg naar school gesnoept;

- 20% Van de ondervraagden was de avond te voren later dan 22.00 uur naar bed gegaan.

Publicaties:

BURGER, I., K.F.A.M. HULSHOF & M.A.T.W. ZWARTENDIJK-SCHATS. "Ontbijtgewoonten van Haagse scholieren; verslag van een enquête op vijf basisscholen." Epidemiologisch Bulletin 24 (1989) 3, p. 7-14

Trefwoorden:

Voedingsgewoonten, Schoolkinderen

Onderzoeksnummer:	900062
Titel:	Overgevoeligheid voor voedingsmiddelen.
Doel-/vraagstelling:	- Inzicht krijgen in het aantal kinderen dat volgens de ouders met ziekteverschijnselen en/of gedragsveranderingen reageert op bepaalde voedingsmiddelen.
Gegevensverzameling:	Allergie en CARA in de familie; Borstvoeding; Overgevoeligheidsreacties; Reacties op voedingsmiddelen.
Methode:	- Enquête.
Onderzoeksobject:	Alle kinderen die tussen 1-10-1983 en 30-9-1989 geboren zijn, en ten tijde van het onderzoek tussen de 4 jaar en 4 maanden en 5 jaar en 8 maanden oud waren.
Plaats van onderzoek:	GGD West-Friesland.
Soort onderzoek:	onderzoek in kader van cursus/opleiding
Projectleider:	M.N.L. van de Loo, jeugdarts.
Andere onderzoekers:	R.A. Hirasig.
Cursus / opleiding:	Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg, 1990-1992, NIPG/TNO, Leiden
Onderzoeksinstelling:	GGD West-Friesland Postbus 201 1620 AE Hoorn
Samenwerkend met:	V.U. Ziekenhuis, Afdeling Kindergeneeskunde Dr. A.C. Douwes Postbus 7057 1007 MB Amsterdam
Contactadres:	GGD West-Friesland M.N.L. van de Loo Postbus 201 1620 AE Hoorn
Start onderzoek:	1989
Onderzoeksfase:	rapportage
Samenvatting:	- Bij 16.5% van de kinderen, hebben de ouders de indruk dat het kind niet tegen bepaalde voedingsmiddelen kan, zij zoeken hiervoor vaak medische hulp. - De meest genoemde reacties op de voedingsmiddelen waren huidafwijkingen, gedragsveranderingen, darmproblemen en bovenste luchtwegklachten. - Bij 62% van de kinderen verminderden de klachten na behandeling.
Publicaties:	Te verwachten: scriptie Opleiding JGZ.
Trefwoorden:	Voedselallergieën, Kleuters

Onderzoeksnummer: 900063
Titel: Voedselallergie bij zuigelingen : een interventiestudie bij consultatiebureau's.

Doel-/vraagstelling:

- In hoeverre kunnen CB-teams een bijdrage leveren aan de herkenning en behandeling van zuigelingen met voedselallergie?
- In hoeverre leidt dit tot verbetering van de zorgverlening?
- Wat is de prevalentie van voedselallergie bij zuigelingen?

Gegevensverzameling:

- Klachtenpatroon;
- Reactie op hypoallergene voeding;
- Reactie op provocatie;
- Idem voor zover mogelijk bij de controlegroep;
- Satisfactie-meting bij ouders en hulpverleners.

Methode:

- Interview;
- Enquête;
- Observatie door CB-team;
- Retrospectief onderzoek;
- Prospectief onderzoek.

Onderzoeksobject: Prospectief 857 zuigelingen, follow-up van 0-12 maanden op 7 CB's in Zaanstad en Hoofddorp, geboren tussen 1-09-87 en 1-9-88.
Retrospectief 755 ex-zuigelingen geboren tussen 1-9-85 en 1-9-86.

Plaats van onderzoek: Zaanstad en Hoofddorp.

Soort onderzoek: promotie-onderzoek
Projectleider: Dr. C.M.F. Kneepkens, Dr. A.C. Douwes, kinderartsen.
Andere onderzoekers: P. Posthumus.
Onderzoeksinstelling: V.U. Ziekenhuis, Afdeling Kindergeneeskunde
Postbus 7057
1007 MB Amsterdam

Samenwerkend met: Provinciale Kruisvereniging Noord-Holland
Postbus 326
2000 AH Haarlem

Contactadres: V.U. Ziekenhuis, Afdeling Kindergeneeskunde
Dr. A.C. Douwes
Postbus 7057
1007 MB Amsterdam

Start onderzoek: 1986
Einde onderzoek: 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Implementatie van deskundigheid op de betreffende CB's blijkt mogelijk; i.v.m. het retrospectieve onderzoek werd het aantal doorverwijzingen wegens voedselallergie gehalveerd. De satisfactie bij de ouders over de zorgverbetering was significant hoger dan bij de ouders in de controlegroep;
- De prevalentie van zuigelingen met V.A. in de onderzoeksgroep bedroeg 6.4%.

Aanvulling: Het onderzoek wordt uitgevoerd in het kader Project Samenwerking 1e-2e lijn VU Ziekenhuis.

Publicaties: POSTHUMUS, P.
Voedselallergie bij zuigelingen : een interventiestudie op consultatiebureau's. oktober 1990. intern rapport.
POSTHUMUS, P. & D. WIJKE
Voedselallergie bij zuigelingen : een protocol op het consultatiebureau.
Amsterdam, Academisch ziekenhuis VU.
(Brochure Project Samenwerking 1e-2e lijn).
Getracht wordt om de onderzoeksresultaten om te zetten in een proefschrift, gedeeltelijk in de vorm van artikelen.

Trefwoorden: Zuigelingen, Voedselallergieën

Onderzoeksnummer: 900064
Titel: Voedselovergevoeligheid bij kleuters.

- Doel-/vraagstelling:**
- Inzicht verkrijgen in het aantal kinderen die volgens de ouders overgevoelig zijn/waren voor bepaalde soorten voedsel;
 - Welke maatregelen hebben de ouders vervolgens genomen?
- Gegevensverzameling:**
- Is het kind wel of niet overgevoelig en waarvoor;
 - Welke verschijnselen treden of traden op (per tractus gegroepeerd);
 - Welke verschijnselen treden of traden op als gevolg van voedselovergevoeligheid;
 - De leeftijd waarop voor het eerst aan voedselovergevoeligheid werd gedacht;
 - Of er nader onderzoek gedaan is, door wie en wat de uitkomst van dit onderzoek was;
 - De beperkingen die aan het kind zijn opgelegd, het moment waarop dit gedaan is, waarom, op wiens advies en voor hoe lang de beperking gold;
 - De evt. vervangende producten die gegeven werden;
 - Het voorkomen van (voedsel)overgevoeligheid in de familie.
- Methode:**
- Enquête.
 - Retrospectief onderzoek.
- Onderzoeksubject:** Alle 1230 jongens en meisjes geboren tussen 1-10-1982 en 11-10-1983 schoolgaand op de basisschool (groep 2) of IOBU-afdeling in het Westland.
- Plaats van onderzoek:** District Westland.
-

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding
Projectleider: M. van Bockel-Geelkerken, jeugdarts i.o.
Cursus / opleiding: Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg, 1986-1988, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO, Leiden.
Onderzoeksinstelling: GGD Westland
Wilhelminaplein 2
2671 GR Naaldwijk
Contactadres: GGD Westland
M. van Bockel-Geelkerken
Wilhelminaplein 2
2671 GR Naaldwijk

Start onderzoek: mei 1989
Einde onderzoek: augustus 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- 1039 Vragenformulieren werden verwerkt, volgens 240 ouders (23.1%) was hun kind ergens overgevoelig voor (geweest);
- Voedselovergevoeligheid werd het meest genoemd (N=118, 11.4%), in deze groep kwamen verschijnselen in het maagdarmkanaal relatief veel voor;
- Koemelk, chocolade en kleur-, geur- en smaakstoffen werden het meest genoemd als veroorzaker van klachten;
- Hoewel slechts 46 kinderen nader werden onderzocht kregen 108 kinderen beperkingen opgelegd, meestal op initiatief van de ouders;
- Ten tijde van het onderzoek hadden nog 85 kinderen met voedselovergevoeligheid te maken, 58 hadden nog verschijnselen, 74 kinderen werden nog beperkt in hun voedingspatroon.

Publicaties: BOCKEL-GEELKERKEN, M. VAN.
Voedselovergevoeligheid bij kleuters.
Leiden, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO, Afd. Onderwijs, 1990.
Scriptie Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg.

Trefwoorden: Allergieën, Schoolkinderen, Voedselallergieën

5. INFECTIEZIEKTEN

Onderzoeksnummer: 900065
Titel: De Amsterdamse vaccinatietoestand nader bekeken.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht krijgen in factoren die de onvoldoende vaccinatietoestand van de Amsterdamse kinderen bepalen, ten einde een strategie te ontwikkelen om tot een adequate vaccinatietoestand te komen die voldoet aan de doelstellingen van de WHO.

Gegevensverzameling: - Houding t.a.v. vaccinaties;
- Kennis t.a.v. vaccinatie/oproepsystemen;
- Sociaal economische status;
- Geslacht;
- gezinsgrootte en -situatie.

Methode: - Interview.

Onderzoeksobject: 1200 Ouders/verzorgers van onvoldoende gevaccineerde kinderen (N=600) en voldoende gevaccineerde kinderen (N=600), waarvan er N=400 geboren zijn in 1980, N=400 in 1986 en N=400 in 1988. Bij de onvoldoende (en voldoende gevaccineerde) kinderen is gestratificeerd naar land van herkomst (N=120 Nederland, N=120 Turkije, N=120 Suriname, N=120 overig).

Plaats van onderzoek: Amsterdam.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: H. Pauw-Plomp, jeugdarts.

Andere onderzoekers: A.C.M. Diepenmaat.

Onderzoeksinstelling: GG & GD Amsterdam, sector Jeugdgezondheidszorg
Postbus 20244
1000 HE Amsterdam

Contactadres: GG & GD Amsterdam, sector Jeugdgezondheidszorg
H. Pauw-Plomp
Postbus 20244
1000 HE Amsterdam

Start onderzoek: jan. 1991

Einde onderzoek: jan. 1992

Onderzoeksfase: veldwerk

Trefwoorden: Vaccinaties

Onderzoeksnummer: 900066
Titel: Informatiebronnen welke een rol spelen bij de DKTP- en BMR-vaccinatie bij ouders met kinderen van 14 maanden.

Doel-/vraagstelling:

- Het verkrijgen van inzicht in de wijze waarop informatie van artsen, wijkverpleegkundigen en andere informatiebronnen betreffende de DKTP- en BMR vaccinatie worden benut;
- Uit welke bronnen ontvangen ouders informatie over de DKTP en BMR vaccinaties, en in hoeverre hebben ouders deze informatie benut?
- Welke motieven hebben ouders om hun kind te laten vaccineren, en in hoeverre hebben informatiebronnen hierbij een rol gespeeld?
- Hoe staat het met de kennis van ouders over de ziekten waartegen gevaccineerd wordt, en aan welke informatiebron(nen) is deze kennis ontleend?

Gegevensverzameling:

- Informatieoverdracht betreffende de DKTP en BMR vaccinatiegegevens;
- Motivatie van de ouder/verzorger om het kind al dan niet te laten inenten;
- Kennis van de ouder/verzorger betreffende de DKTP en BMR vaccinatie en de afzonderlijke ziekten;
- Algemene- en persoonsgegevens.

Methode:

- Enquête.

Onderzoeksobject: Ouders/verzorgers van kinderen van 14 maanden oud die het consultatiebureau bezochten en hun kind hebben laten inenten tegen BMR.

Plaats van onderzoek: Consultatiebureau's in het verzorgingsgebied van de Stichting Kruiswerk provincie Flevoland.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding
Projectleider: R.J.F. Burgmeijer, Provinciaal arts JGZ.
Andere onderzoekers: M. de Kock, M. Moorrees.
Cursus / opleiding: Afstudeervak Gezondheidsleer.
Onderzoeksinstelling: Stichting Kruiswerk Provincie Flevoland
Postbus 180
8250 AD Dronten
Samenwerkend met: L.U. Wageningen Vakgroep Gezondheidsleer
Postbus 238
6700 AE Wageningen
Contactadres: Stichting Kruiswerk Provincie Flevoland
R. Burgmeijer, Postbus 180,
8250 AD Dronten

Start onderzoek: 1989
Einde onderzoek: 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Het belangrijkste motief van de ouders om hun kind te laten vaccineren is dat de ziekten gevaarlijk kunnen zijn, indien de ouders/verzorgers de keuze hadden om hun kind tegen de afzonderlijke ziekten DKTP en BMR te laten vaccineren zouden gemiddeld meer ouders/verzorgers hun kind met DKTP laten vaccineren dan met BMR;
- Kennis van ouders van de afzonderlijke ziekten waartegen wordt gevaccineerd ligt gemiddeld tussen de categorieën 'weinig' en 'veel' en neemt als volgt af: rode hond, polio, bof, mazelen, tetanus, kinkhoest en difterie;
- De belangrijkste bronnen waaruit ouders/verzorgers informatie verzamelen zijn het groeiboekje, de entbrief, artsen wijkverpleegkundige op het CB. Deze informatiebronnen hebben bij drie kwart van de respondenten een rol gespeeld bij de keuze hun kind aan de twee vaccinaties deel te laten nemen.

Publicaties:

KOCK, M. DE & M. MOORREES.
Informatiebronnen welke een rol spelen bij de DKTP- en BMR-vaccinatie bij ouders met kinderen van 14 maanden.
Wageningen, Landbouwwuniversiteit Wageningen, 1990.
(Scriptie Vakgroep Gezondheidsleer 1990-411).

Trefwoorden:

Vaccinaties

Onderzoeksnummer: 900067
Titel: Toxocaris bij kleuters.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht verkrijgen in de prevalentie van toxocara canis bij 4- tot 6-jarige kleuters in Den Haag en Rotterdam;
- Vergelijkend onderzoek tussen twee stedelijke gebieden;
- Nagaan op welke wijze de besmetting plaatsvindt;
- Nagaan wat het effect is van parasitaire infectieziekten op andere gezondheidsaspecten.

Gegevensverzameling: - Achtergrondgegevens over huisdieren, openbare speelgegevens en gedrag van kinderen;
- Bloed;

Methode: - Schriftelijke vragenlijst;
- Vingerprik.

Onderzoeksobject: Kinderen van 4-6 jaar.
Plaats van onderzoek: Gemeente Rotterdam.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: J. Buys.
Andere onderzoekers: A.A.J.M. Hazebroek-Kampschreur
Onderzoeksinstelling: Rijksinst. Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM)
Postbus 1
3720 BA Bilthoven

Samenwerkend met: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
A.A.J.M. Hazebroek-Kampschreur
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Contactadres: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
A.A.J.M. Hazebroek-Kampschreur
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Start onderzoek: maart 1989
Einde onderzoek: 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Publicaties: KUIPER, E.E.M.
Onderzoek naar de prevalentie van Toxocara canis in Rotterdam.
Epidemiologisch Bull. 22 (1989) 10-12
Te verwachten: dissertatie J. Buys.

Trefwoorden: Hygiëne, Kleuters, Schoolkinderen, Toxocara canis

Onderzoeksnummer:	900068
Titel:	De vaccinatiegraad van kinderen van migranten.
Doel-/vraagstelling:	- Nagaan of de vaccinatiegraad van migrantenkinderen lager is dan die van autochtone kinderen.
Gegevensverzameling:	Vaccinatiegraad van twee geboortecohorten (1975 en 1977) kinderen is nagegaan in 1987 en 1989.
Methode:	- Handmatig noteren van kinderen met afwijkende vaccinatiegraad op uitdraai van de PEA.
Onderzoeksobject:	Twee geboortecohorten (1975 en 1977), de migrantenkinderen werden geselecteerd op Turks of Marokkaans klinkende achternamen.
Plaats van onderzoek:	Gemeenten Tiel, Culemborg, Zaltbommel en Geldermalsen.
Soort onderzoek:	overig onderzoek
Projectleider:	Geen.
Andere onderzoekers:	J. Lozekoot, M. Teunissen-de Zeeuw, I. de Vries-Lequin.
Onderzoeksinstelling:	GGD Rivierenland Postbus 6062 4000 HB Tiel
Samenwerkend met:	Districtskruisvereniging Rivierenland M.W. Teunissen-de Zeeuw Postbus 36 4190 CA Geldermalsen
Contactadres:	GGD Rivierenland J. de Vries-Lequin Postbus 6062 4000 HB Tiel
Start onderzoek:	1987
Einde onderzoek:	1989
Onderzoeksfase:	afgesloten
Samenvatting:	- Voor beide cohorten gold dat de vaccinatiegraad van kinderen met een buitenlands klinkende achternaam (Turks en Marokkaans) achter bleef bij die van de 'Nederlandse' kinderen. Bovendien bleek de situatie van het tweede cohort slechter dan die van het eerste cohort.
Aanvulling:	Het onderzoek bleek goed uitvoerbaar/inpasbaar binnen de werkzaamheden van de JGZ (GGD en Kruiswerk).
Publicaties:	Te verwachten: tijdschriftartikel in T. Jeugdgezondheidsz. najaar 1991.
Trefwoorden:	Vaccinaties, Buitenlandse kinderen

Onderzoeksnummer: 900069
Titel: Vaccinatietoestand van Amsterdamse kinderen.

Doel-/vraagstelling: - Het verkrijgen van inzicht van de in het Rijksvaccinatieprogramma opgenomen vaccinaties van Amsterdamse kinderen per bevolkingscategorie, per geboortjaar en per stadsdeel per oktober 1989.

Gegevensverzameling: Gegevens uit het Rijksvaccinatieprogramma; Persoonsgegevens (geboortedatum, land van herkomst van de ouders).

Methode: Geautomatiseerde gegevens uit het Gemeentelijk Centrum voor Elektronische Informatieverwerking.

Onderzoeksobject: Alle Amsterdamse kinderen geboren tussen 1-1-1974 t/m 31-12-1987 (87.366 kinderen).

Plaats van onderzoek: Amsterdam.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: H. Pauw-Plomp, jeugdarts.

Andere onderzoekers: J.E.M. van Wieringen.

Onderzoeksinstelling: GG & GD Amsterdam, sector Jeugdgezondheidszorg
Postbus 20244
1000 HE Amsterdam

Contactadres: GG & GD Amsterdam, sector Jeugdgezondheidszorg
H. Pauw-Plomp
Postbus 20244
1000 HE Amsterdam

Start onderzoek: oktober 1989

Einde onderzoek: september 1990

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Als vervolg op het rapport "Vaccinatietoestand van Amsterdamse kinderen" (1985) wordt in dit rapport de vaccinatietoestand van 2-16 jarige kinderen per 1-2-1987 beschreven;
- In vergelijking met 1984 blijkt de vaccinatietoestand sterk verbeterd te zijn voor alle vaccinaties. Deze verbetering is te zien bij alle bevolkingscategorieën, behalve bij de groep "overige" nationaliteiten, en in alle regio's op 1 na (Noord). De vaccinatietoestand van kinderen in die 1984 geboren zijn is minder dan die van de in 1983 geboren kinderen.

Aanvulling: N.a.v. dit onderzoek is een vervolgonderzoek gestart naar mogelijke oorzaken van de onvoldoende vaccinatietoestand van Amsterdamse kinderen.

Publicaties: PAUW-PLOMP, H. & J.A.M. VAN WIERINGEN.
Vaccinatietoestand van Amsterdamse kinderen (een vervolg).
Amsterdam, GG & GD Amsterdam, sector Jeugdgezondheidszorg.

Trefwoorden: Vaccinaties

6. PRE- & PERINATALE PERIODE

7. ZUIGELINGEN & PEUTERS (0 - 4 JAAR)

Onderzoeksnummer: 900070
Titel: Cot death in the Netherlands; an epidemiological study.

Doel-/vraagstelling: - Is het op de buik neerleggen van zuigelingen een determinant van wiegedood?
- Welke risicofactoren zijn te identificeren voor het optreden van wiegedood in Nederland?

Gegevensverzameling: - Zwangerschap en bevalling;
- Gezondheid van het kind;
- Kinderverzorging;
- Slaaphouding/slaapplaats;
- Sociale-gezinssituatie;
- Plotseling overlijden.

Methode: - Enquête;
- Retrospectief onderzoek.

Onderzoeksobject: Wiegedoodkinderen volgens registratie CBS, woonachtig in gemeenten met tenminste 20.000 inwoners, overleden in het eerste half levensjaar, tussen 1-9-1985 en 1-9-1987.
De referentiegroep bestond uit een aselechte steekproef zuigelingen, eveneens woonachtig in Nederlandse gemeenten met tenminste 20.000 inwoners.

Plaats van onderzoek: Nationale studie, verspreid over heel Nederland.

Soort onderzoek: promotie-onderzoek
Projectleider: A.C. Engelberts, arts.
Onderzoeksinstelling: VU Extramuraal Geneeskundig Onderzoeksinstituut (EMGO)
Van der Boechorststraat 7
1081 BT Amsterdam

Samenwerkend met: VU Academisch Ziekenhuis Afd. Kindergeneeskunde
A.C. Engelberts
Postbus 7057
1007 MB Amsterdam

Contactadres: VU Academisch Ziekenhuis Afd. Kindergeneeskunde
A.C. Engelberts
Postbus 7057
1007 MB Amsterdam

Start onderzoek: september 1987
Einde onderzoek: september 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Er bestaat een zeer significante associatie tussen wiegedood en het op de buik te slapen leggen van zuigelingen;
- Een laag geboortegewicht doet de kans op wiegedood met een factor 1,5 toenemen voor elke 500 gram die de zuigeling bij de geboorte minder woog, ook kinderen van jonge multiparae hadden een grotere kans om aan wiegedood te overlijden;
- Wiegedood doet zich in alle lagen van de bevolking voor, de incidentie loopt uiteen: een groter risico werd aangetoond voor de lagere sociale klassen, maar ook de hoogste sociaal-economische klasse liet een significant verhoogde incidentie van wiegedood zien;
- Het gebruik van geneesmiddelen tijdens de zwangerschap is geassocieerd bevonden met een significant verhoogde kans op wiegedood.

Publicaties:

ENGELBERTS, A.C.
Cot death in the Netherlands; an epidemiological study.
Amsterdam, VU University Press, 1991.
Proefschrift.

Trefwoorden:

Wiegedood, Epidemiologie, Slaaphouding

Onderzoeksnummer: 900071
Titel: Gedragsproblemen bij 0-4 jarigen.

Doel-/vraagstelling:

- Evaluatieonderzoek pedagogische thuisbegeleiding bij gedragsproblemen van 0-4 jarigen;
- Wat is de aard van de aangemelde gedragsproblemen?
- Hoe was de begeleiding en wat was het resultaat van de begeleiding?

Gegevensverzameling: Verslaggeving van de pedagogische thuisbegeleiding.

Methode: Retrospectief onderzoek.

Onderzoeksobject: 100-Tal aanmeldingen van de klacht gedragsproblemen bij kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar.

Plaats van onderzoek: Regio Friesland-Noord.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: M.M.W. Oosterhof-v.d Poel, orthopedagoog.

Onderzoeksinstelling: Reg. Kruisver. Friesland-Noord Pedagogisch team JGZ
Postbus 1194

8900 CD Leeuwarden

Contactadres: Reg. Kruisver. Friesland-Noord Pedagogisch team JGZ

M.M.W. Oosterhof-v.d Poel

Postbus 1194

8900 CD Leeuwarden

Start onderzoek: oktober 1989

Einde onderzoek: december 1991

Onderzoeksfase: veldwerk

Publicaties: Te verwachten: intern rapport, lezing, tijdschriftartikel.

Trefwoorden: Gedragsproblemen, Kleuters, Zuigelingen, Thuisbegeleiding

Onderzoeksnummer: 900072
Titel: Hebben prematuur/dysmatuur geboren vrouwen (1945-1951) meer kans om pre/dysmature kinderen te baren?

Doel-/vraagstelling: - Onderzoek naar de kans dat vrouwen die zelf prematuur/ dysmatuur geboren zijn premature/dysmature kinderen krijgen.
Gegevensverzameling: Lengte, gewicht en voeding bij de geboorte, 3-6 en 12 maanden a-termé.
Methode: - Registratie in het kader van het PGO;
- Retrospectief onderzoek.
Onderzoeksobject: 1000 Vrouwen geboren tussen 1945 en 1951 in het Wilhelmina Gasthuis te Amsterdam, kinderen geboren uit deze vrouwen.
Plaats van onderzoek: Wilhelmina Gasthuis, Amsterdam.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: L.H. Lumey, arts.
Andere onderzoekers: Prof. Dr. J.G. Koppe, L. van Weert-Waltman.
Onderzoeksinstelling: AMC, Afdeling Neonatologie
Meibergdreef 9
1105 AZ Amsterdam
Samenwerkend met: GG & GD Amsterdam, sector Jeugdgezondheidszorg
T. Pel/ M. van Weert-Waltman
Postbus 20244
1000 HE Amsterdam
Contactadres: AMC, Afdeling Neonatologie
L.H. Lumey
Meibergdreef 9
1105 AZ Amsterdam

Start onderzoek: 1986
Onderzoeksfase: rapportage

Samenvatting: Nog niet bekend.
Aanvulling: Onderdeel van een internationaal onderzoek.

Trefwoorden: Prematuren, Dysmaturen

Onderzoeksnummer: 900073
Titel: Huilbabies : een onderzoek naar het huilgedrag van Eindhovense babies.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht verkrijgen in het huilgedrag van Eindhovense babies, die het consultatiebureau bezoeken;
- Hangt het huilgedrag samen met de wijk waarin men woont?
- Hoe vaak en wanneer wordt dit huilgedrag als een probleem ervaren door de ouders?
- Hoe vaak, en bij wie zoeken ouders hulp?

Gegevensverzameling: Leeftijd kind; Pariteit moeder; Gemiddeld huilduur per dag gedurende de afgelopen week: minder dan 1 uur, 1-2 uur, meer dan 2 uur; Is dit huilgedrag een probleem, zo ja sinds wanneer? Is er raad gevraagd, zo ja bij wie?

Methode: Enquête; Retrospectief onderzoek; Tijdens consult op het consultatiebureau.

Onderzoeksobject: Ouders van babies van 4 weken tot 15 maanden, die het consultatiebureau bezoeken. Over een periode van 7 weken zijn totaal 1639 enquêteformulieren ingevuld.

Plaats van onderzoek: Eindhoven.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: H. Bastiaensen-Jansen, jeugdarts.
Andere onderzoekers: M. Brandsma-van der Laan.
Onderzoeksinstelling: Kruisvereniging Eindhoven
Postbus 310, 5600 AH Eindhoven
Contactadres: Kruisvereniging Eindhoven
H. Bastiaensen-Jansen
Postbus 310
5600 AH Eindhoven

Start onderzoek: najaar 1989
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: - 9.3% hilde meer dan 2 uur per etmaal met een spreiding per wijk van 5.8%-13%;
- Van 547 babies jonger dan 5 maanden huilt 15% meer dan 2 uur, slechts voor 1/3 van hen werd dit als een probleem ervaren, voor 55% was het geen probleem;
- Van 892 babies ouder dan 5 maanden hilde slechts 4.2%, voor 55% van de ouders was dit geen probleem, voor 37% van de ouders wel;
- Van de 102 mensen voor wie dit een probleem was, vraagt 30% geen hulp.

Trefwoorden: Huilgedrag

Onderzoeksnummer: 900074
Titel: Invoering van het advies over vitamine K-suppletie aan zuigelingen in de randgemeenten van Den Haag.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht verkrijgen in de daadwerkelijke opvolging van het vitamine K-advies.
Gegevensverzameling: - Plaats van partus;
- Hoedanigheid accoucheur;
- Perinatale problemen;
- Aard van de voeding;
- Start vitamine K-suppletie, en op wiens advies.
Methode: - Enquête;
- Retrospectief onderzoek.
Onderzoeksubject: Alle zuigelingen die tussen 14-11-1989 en 11-12-1989 een CB in Rijswijk, Voorburg, Leidschendam of Zoetermeer bezochten (N=1125).
Plaats van onderzoek: Zie boven.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: Merkx, J. stafarts.
Contactadres: Kruiswerk Zuidhollandse Eilanden
J. Merkx
Postbus 65
3200 AB Spijkensisse

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: Minstens 73% van de borstgevoede zuigelingen ontvangt vitamine K-suppletie.
Publicaties: MERKX, J.
Invoering van het advies over vitamine K-suppletie aan zuigelingen in de randgemeenten van Den Haag.
Zoetermeer, Interzorg Holland, 1990.

Trefwoorden: Vitamines, Zuigelingen, Adviseren

Onderzoeksnummer: 900075
Titel: Onderzoek naar het voorkomen van congenitale heupafwijkingen in de regio Arnhem.

Doel-/vraagstelling: - Het verzamelen van cijfers over de incidentie en vroegtijdige onderkenning van heupafwijkingen om in de toekomst onnodige verwijzingen te voorkomen en vroege opsporing mogelijk te maken.

Gegevensverzameling: - Aantal verwezen kinderen wegens heupafwijking;
- geboortedatum van kinderen;
- de reden van verwijzing;
- datum verwijzing en naam van de verwijzer;
- naam huisarts -kind;
- naam orthopeed of röntgenafdeling ziekenhuis;
- de bevindingen van de specialist.

Methode: Registratie in het kader van het PGO.

Onderzoeksobject: Zuigelingen van 0-15 maanden.

Plaats van onderzoek: Gebied van de Districtskruisvereniging Regio Arnhem.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: C.W. Baart de la Faille-Horst, arts.

Onderzoeksinstelling: Districtskruisvereniging Regio Arnhem
Lange Water 5
6825 BA Arnhem

Samenwerkend met: Ziekenhuis Rijnstate Maatschap Orthopaedie
Postbus 9555
6800 TA Arnhem

Contactadres: Districtskruisvereniging Regio Arnhem
C.W. Baart de la Faille-Horst
Lange Water 5
6825 BA Arnhem

Start onderzoek: mei 1990

Einde onderzoek: december 1991

Onderzoeksfase: veldwerk

Trefwoorden: Congenitale heupluxatie, Verwijzen

Onderzoeksnummer: 900076
Titel: Onderzoek ten behoeve van opsporing en behandeling van koemelkeiwitallergie bij zuigelingen.

Doel-/vraagstelling: - Is het z.g. Maastrichtse protocol voor opsporing van koemelkeiwitallergie toepasbaar in Winterswijk?
- Wat is de incidentie van koemelkeiwitallergie in 2 geboortecohorten van ieder ongeveer 75 zuigelingen in 2 wijken van Winterswijk?
- Is het mogelijk een protocol te ontwikkelen wat toepasbaar is op alle ZCB's in Oost-Gelderland?

Gegevensverzameling: - Het aantal zuigelingen dat tussen 0 en 12 maanden werden verdacht van het hebben van koemelkeiwitallergie;
- Het verloop van de klachten o.i.v. gerichte interventies.

Methode: - Prospectief onderzoek.

Onderzoeksobject: Cohort I zuigelingen geboren tussen 1-5-1987 en 1-5-1988 en gevolgd tot 1-5-1989, Cohort II zuigelingen geboren tussen 1-5-1988 en 1-5-1989 en gevolgd tot 1-5-1990.

Plaats van onderzoek: Winterswijk.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: A. Krabbenbos-Zethoven, jeugdarts.
Andere onderzoekers: A.J.M. van Knippevelt.
Onderzoeksinstelling: Districtskruisvereniging Oost-Gelderland
Postbus 10
7000 AA Doetinchem

Contactadres: Districtskruisvereniging Oost-Gelderland
A. Krabbenbos-Zethoven
Postbus 10
7000 AA Doetinchem

Start onderzoek: mei 1987
Einde onderzoek: mei 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: - Het 'Maastrichtse protocol' is toepasbaar in Winterswijk;
- Incidentie van koemelkeiwitallergie is in de 2 cohorten resp. 2.6% en 2.8%;
- Een protocol voor het hele werkgebied verdient aanbeveling.

Publicaties:

KRABBENBOS-ZETHOVEN, A. & A.J.M. KNUPPEVELT.

Onderzoek ten behoeve van opsporing en behandeling van koemelkeiwitallergie bij zuigelingen.

Doetinchem, Districtskruisvereniging Oost-Gelderland, 1990.

(Intern rapport, voor eigen gebruik).

Trefwoorden:

Zuigelingen, Voedselallergieën

Onderzoeksnummer: 900077
Titel: Preventie van slaapproblemen bij kinderen.

Doel-/vraagstelling: - Welk effect heeft een preventief huisbezoek op het slaapwaakritme van een 4 maanden oude baby met een moeilijk temperament?

Gegevensverzameling: - Gegevens geboorte kind;
- Plaats van het kind in de kinderrij;
- Leeftijd van de moeder;
- Zwangerschapsduur;
- Pathologie zwangerschap en baring;
- Gedrag van de baby op 2 weken 4 maanden oud;
- Slaap-waakritme met 4 maanden.

Methode: - Enquête;
- M.b.v. J.I.S.F., gedragsvragenlijst en een slaapkaart.

Onderzoeksobject: 233 gescreende kinderen, 37 kinderen met een "moeilijk" temperament, 37 controle-kinderen.

Plaats van onderzoek: Kruiswerk Flevoland.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding
Projectleider: M. Buskop-Kobussen.
Cursus / opleiding: Verplegingswetenschappen.
Onderzoeksinstelling: Stichting Kruiswerk Provincie Flevoland
Postbus 180
8250 AD Dronten

Contactadres: Stichting Kruiswerk Provincie Flevoland
M. Buskop-Kobussen
Postbus 180
8250 AD Dronten

Start onderzoek: december 1990
Einde onderzoek: september 1991
Onderzoeksfase: rapportage

Samenvatting: De wijkverpleegkundigen kunnen m.b.v. de gedragsvragenlijst de kinderen observeren. De kinderen met "moeilijk" temperament zijn significant verschillend met de controle-groep.
Gestandaardiseerde voorlichting wordt door de wijkverpleegkundige gebracht. Folder hiervoor ontwikkeld wordt ter ondersteuning gegeven.

Trefwoorden: Slaapproblemen, Pasgeborenen

Onderzoeksnummer: 900078
Titel: Project on Preterm and Small-for-gestational age in the Netherlands (POPS 1983).

Doel-/vraagstelling: - Inzicht verkrijgen in de gevolgen van de neonatale intensive care bij veel te vroeg geboren kinderen met een veel te laag geboortegewicht (<32 weken en/of <1500 g.) op de kleuterleeftijd, m.n. wat betreft stoornissen, beperkingen en handicaps op het gebied van neurologie, ontwikkeling, visus en visuele functies, gehoor, taal-spraakontwikkeling, aangeboren afwijkingen, ademhalingswegen, KNO-aandoeningen, groei en gedrag.

Gegevensverzameling: Alle kinderen ondergingen vlak na hun 5e verjaardag een uitvoerig na-onderzoek met behulp van gestandaardiseerde testen en onderzoekingen op bovenstaande gebieden.

Methode: - Enquête;
- Observatie;
- Testen en gestandaardiseerd lichamelijk onderzoek.

Onderzoeksobject: Van de 1338 levend geboren kinderen met zwangerschapsduur van <32 weken en/of geboortegewicht <1500 g. werden 927/966 in leven zijnde kinderen onderzocht.

Plaats van onderzoek: De kinderen wonen verspreid over heel Nederland en werden thuis onderzocht.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: S.P. Verloove-Vanhorick, kinderarts.
Andere onderzoekers: M.H. Ens-Dokkum, A.M. Schreuder, S. Veen, R. Brand.
Onderzoeksinstelling: R.U. Leiden,
Fac. Geneeskunde Vakgroep Kindergeneeskunde
Postbus 9600
2300 RC Leiden

Samenwerkend met: Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO
Postbus 124
2300 AC Leiden

Contactadres: Nederlands Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO
Dr. S.P. Verloove-Vanhorick
Postbus 124
2300 AC Leiden

Start onderzoek: 1982
Einde onderzoek: 1992
Onderzoeksfase: rapportage

Samenvatting:

- Het percentage prematuren dat op 5-jarige leeftijd een ernstige handicap heeft is in Nederland laag, ca. 5%. Behalve ernstige handicap is ook nagegaan hoeveel lichte afwijkingen deze kinderen hebben. Ongeveer een vijfde deel bleek zo'n stoornis te hebben, bv. een lichte doofheid of slechthoortheid, scheel zien, late spraakontwikkeling of lichte bewegingsstoornissen. Dit zijn afwijkingen waar de kinderen niet veel last van hebben en waarmee ze goed kunnen functioneren in het dagelijks leven, maar die wel veel extra zorg en inspanning van de ouders vragen en van de gezondheidszorg. De resultaten tonen aan dat de verbeterde behandeling van pasgeborenen heeft geleid tot een veel groter aantal prematuren dat als kleuter redelijk of goed functioneert.

Publicaties:

VEEN, S., M.H. ENS-DOKKUM, A.M. SCHREUDER, S.P. VERLOOVE-VANHORICK, R. BRAND et al.
Impairments, disabilities, and handicaps of very preterm and very-low-birthweight infants at five years of age.
Lancet 338 (1991) 33-36
OUDEN, A.L. DEN.
Early recognition of neurodevelopmental disturbances in very preterm infants.
Leiden, R.U. Leiden Proefschrift 1991.
In de loop van 1991 en 1992 zullen nog een vijftiental artikelen (c.q. 3 proefschriften) verschijnen.

Trefwoorden:

POPS, Geboortegewicht, Prematuren, Dysmaturen, Groei & ontwikkeling

Onderzoeksnummer: 900079
Titel: Slaapproblemen bij kinderen van 0-4 jaar.

Doel-/vraagstelling: - Evaluatieonderzoek pedagogische thuisbegeleiding bij slaapproblemen van 0-4 jarigen;
- Wat is de aard van de aangemelde slaapproblemen?
- Hoe was de begeleiding en wat was het resultaat van de begeleiding?

Gegevensverzameling: - De verslaggeving van de pedagogische thuisbegeleiding.

Methode: - Retrospectief onderzoek.

Onderzoeksubject: 100-Tal aanmeldingen van de klacht slaapproblemen bij kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar.

Plaats van onderzoek: Regio Friesland-Noord.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: M.M.W. Oosterhof-v.d Poel, orthopedagoog.

Onderzoeksinstelling: Reg. Kruisver. Friesland-Noord Pedagogisch team JGZ
Postbus 1194
8900 CD Leeuwarden

Contactadres: Reg. Kruisver. Friesland-Noord Pedagogisch team JGZ
M.M.W. Oosterhof-v.d Poel
Postbus 1194
8900 CD Leeuwarden

Start onderzoek: oktober 1989

Einde onderzoek: december 1991

Onderzoeksfase: veldwerk

Publicaties: Te verwachten: intern rapport, lezing, tijdschriftartikel.

Trefwoorden: Thuisbegeleiding, Slaapproblemen, Zuigelingen, Kleuters

Onderzoeksnummer: 900080
Titel: De verzorging en opvoeding van zuigelingen; adviezen van wijkverpleegkundigen en de mening van ouders hierover.

Doel-/vraagstelling: - Nagaan in hoeverre de mening van ouders over de verzorging en opvoeding overeen komt met de adviezen die de wijkverpleegkundigen hierover geven;
- Nagaan waar de ouders de informatie krijgen, die hun mening gevormd heeft.

Gegevensverzameling: - De adviezen van wijkverpleegkundigen over een 15-tal onderwerpen en de mening van de ouders hierover;
- De informatiebron van de ouders.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksobject: 61 Ouders met kinderen in de leeftijd van 1 maand tot 1 jaar.

Plaats van onderzoek: Goirle, Hilvarenbeek, Oost-west-Middelbeers, Diessen, Hooge en Lage Mierde.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: M. Wijngaards, stafverpleegkundige.

Onderzoeksinstelling: Regionale Kruisvereniging Midden-Brabant
Postbus 1403
5004 BK Tilburg

Contactadres: Regionale Kruisvereniging Midden-Brabant
M. Wijngaards
Postbus 1403
5004 BK Tilburg

Start onderzoek: mei 1990

Einde onderzoek: september 1991

Onderzoeksfase: rapportage

Samenvatting: - De mening van de ouders over een 15-tal onderwerpen komt voor gemiddeld 71 % overeen met de adviezen van de wijkverpleegkundigen;
- De bron waar de ouders de informatie vandaan zeggen te hebben is voor 31 % de wijkverpleegkundige, consultatiebureau-arts of andere medewerkers van de kruisvereniging.

Publicaties: Te verwachten: nota en artikel in het tijdschrift Maatschappelijke Gezondheidszorg.

Trefwoorden: Wijkverpleegkundigen, Zuigelingen, Advisering

8. SCHOOLKINDEREN (4 - 12 JAAR)

Onderzoeksnummer: 900081
Titel: De ontwikkeling van een gezondheidsprofiel voor de jeugd.

Doel-/vraagstelling:

- Doelstelling is het ontwikkelen van een gezondheidsprofiel voor de jeugd, het profiel dient meerdere dimensies van gezondheid te bevatten :
- Welke elementen dienen betrokken te worden bij een gezondheidsprofiel voor de jeugd?
- Op welke wijze kunnen deze elementen gemeten worden?
- Wat zijn de causale samenhangen van de verschillende elementen van gezondheid?

Gegevensverzameling:

- Gezondheid, o.a. antropometrie, subjectieve gezondheid;
- Determinanten van gezondheid o.a. leefgewoonten;
- Milieu van herkomst;
- Schoolverzuim;
- Schoolprestaties.

Methode:

- Enquête;
- Registratie in het kader van het PGO.

Onderzoeksobject: Ongeveer 650 kinderen uit groep 7 van het basisonderwijs (10-11 jaar).

Plaats van onderzoek: Regio Zuid-Oost Drenthe, West en Noord-Groningen.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: J. van Beek, jeugdarts.

Andere onderzoekers: P.C. Koopmans, F. van der Lucht, J.W. Groothoff, N. de Vos.

Onderzoeksinstelling: DGD Zuid-Oost Drenthe Afdeling Jeugdgezondheidszorg
Postbus 1072
7801 BB Emmen

Samenwerkend met: R.U. Groningen,
Vakgroep Sociale Geneeskunde & Epidemiologie
Antonius Deusinglaan 1
9713 AV Groningen

Contactadres: R.U. Groningen,
Vakgr. Soc. Geneeskunde & Epidemiologie
P.C. Koopmans
Antonius Deusinglaan 1
9713 AV Groningen

Start onderzoek: september 1990
Einde onderzoek: november 1991
Onderzoeksfase: veldwerk

Samenvatting: Voorlopige resultaten :

- Basismodel gezondheidsprofiel voor de jeugd;
- Schoolprestaties en welzijn van het kind gedurende de afgelopen twee weken zijn goede indicatoren van de gezondheidstoestand;
- Enkele belangrijke verklarende elementen m.b.t. gezondheidstoestand zijn : leeftijd, lichaamsbeweging, gezondheidsoriëntatie van de ouders, specialistenbezoek van het kind in het verleden.

Publicaties: KOOPMANS, P.C., W.J.A.M. VAN BEEK, J.W. GROOTHOFF et al.
De ontwikkeling van een gezondheidsprofiel voor de jeugd. GGD-Nieuws (1991) (juni) 142-144
KOOPMANS, P.C.
De ontwikkeling van een gezondheidsprofiel voor de jeugd. Kwartaalverslag 1, september 1990-november 1990.
Kwartaalverslag 2, december 1990-februari 1991.
Kwartaalverslag 3, maart 1991-mei 1991.
Emmen, Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zuid-Oost Drenthe.

Trefwoorden: Gezondheidsprofiel, Schoolkinderen

Onderzoeksnummer: 900082
Titel: Sportbeoefening door kinderen.

Doel-/vraagstelling:

- Nagaan welke groepen kinderen regelmatig aan sport doen;
- Is er een verschil aantoonbaar tussen de diverse groepen wanneer er een onderverdeling plaats vindt naar leeftijdsgroep, geslacht, etnische achtergrond, aard en situering van de school en opleidingsniveau van de ouders;
- Via literatuuronderzoek na gaan of de onderzoeksresultaten de premisse dat het zinvol is kinderen vroeg aan sport te laten deelnemen bevestigen;

Gegevensverzameling:

- Deelname aan sport, soort sport, aantal uren per week;
- Algemene gegevens zoals leeftijd en geslacht, SES, aard en situering van school, etnische achtergrond;

Methode:

- Interview;
- Literatuuronderzoek.

Onderzoeksobject: 975 Leerlingen uit groepen 2,4, en 7 van het basisonderwijs, en klas 2 van het voortgezet onderwijs.

Plaats van onderzoek: Delfzijl, Termunten, Appingedam.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding
Projectleider: P.A. Wiegersma, jeugdarts.
Cursus / opleiding: Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg, 1988-1990, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO, Leiden.

Contactadres: BaGD West- en Noord Groningen afdeling Jeugdgezondheidszorg
P.A. Wiegersma
De Vrije Gang 2 A
9781 NS Bedum

Start onderzoek: 1987
Einde onderzoek: 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Uit de literatuurgegevens blijkt dat er van sportbeoefening door kinderen voornamelijk positieve effecten te verwachten zijn, dit geldt niet alleen de conditie, maar tevens de sociale vaardigheden en met het toenemen

van de motorische vaardigheden de sociale 'rang' in de leeftijdsgroep;

- Op latere leeftijd kan het positieve effect van sportbeoefening vooral gezocht worden in een verminderd risico op hart- en vaatziekten, een kleinere kans op cerebrovasculaire accidenten en een verminderde kans op osteoporose;
- Kinderen van ouders met een laag opleidingsniveau, kinderen met een niet-Nederlandse achtergrond en (oudere) vrouwelijke leerlingen van scholen voor LBO, LHNO en MAVO doen minder aan sport;
- Leerlingen van basisscholen voor bijzonder onderwijs besteden minder uren per week aan sport dan leerlingen van openbare basisscholen.

Publicaties:

WIEGERSMA, P.A.

Sportbeoefening door kinderen.

Leiden, Ned.Inst.Praev.Gezondheidsz./TNO, Afd. Onderwijs, 1990.

(Scriptie Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg)

Trefwoorden:

Sport, Sport-beoefening

Onderzoeksnummer: 900083
Titel: Vroegtijdige onderkenning van en hulp bij depressieve klachten.

Doel-/vraagstelling: - Vroegtijdig onderkennen van depressieve klachten bij 10-11 jarige kinderen;
- Verzorgen van een adequaat hulpaanbod voor kinderen met depressieve klachten;
- Verkrijgen van epidemiologische gegevens betreffende het voorkomen en de achtergronden van deze klachten bij kinderen.

Gegevensverzameling: - Depressieve klachten;
- Achtergrondgegevens;
- Gegevens over het psychosociaal functioneren.

Methode: - Enquête;
- Registratie in het kader van het PGO.

Onderzoeksubject: 1790 Kinderen uit groep 7, regulier basisonderwijs.

Plaats van onderzoek: Stadsgewest Breda.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: Dr. C.A.M. de Wit, psycholoog.

Andere onderzoekers: H.T. Kroesbergen.

Onderzoeksinstelling: GGD Stadsgewest Breda
Postbus 3215
4800 DE Breda

Samenwerkend met: De Mark, Centrum voor Kinder- en Jeugdpsychiatrie
Galderseweg 81
4836 AE Breda

Contactadres: GGD Stadsgewest Breda
H.T. Kroesbergen
Postbus 3215
4800 DE Breda

Start onderzoek: 1988

Einde onderzoek: 1990

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: - In het Stadsgewest Breda heeft 1,8% van de kinderen van 10-11 jaar zoveel last van depressieve klachten dat verder onderzoek en behandeling gewenst is.
- Alle kinderen met depressieve klachten kregen het advies voor doorverwijzing naar de Mark.

- Onderzoek bij de verwezen kinderen toonde aan dat er tussen deze en andere kinderen verschillen bestaan bij de samenstelling van het gezin, de relatie tussen en met hun ouders en bij het hebben van vriendjes en vriendinnetjes.

Publicaties:

GGD STADSGEWEST BREDA & DE KLOKKENBERG
CENTRUM VOOR KINDER- EN JEUGDPsYCHIATRIE
DE MARK.

Vroegtijdige onderkenning van en hulp bij depressieve klachten bij kinderen van de basisschool. Breda (etc.), GGD Stadsgewest Breda (etc.), 1990.

Trefwoorden:

Psychische stoornissen, Psycho-sociale problemen

Onderzoeksnummer: 900084
Titel: Zit ik wel goed?

Doel-/vraagstelling: - Wordt de NEN-norm voor schoolmeubilair gevolgd?
Gegevensverzameling: - Hoogte van schoolmeubilair;
- De lichaamslengte van leerlingen uit groep 7.
Methode: - Registratie in het kader van het PGO;
- Observatie.
Onderzoeksubject: 190 Leerlingen uit groep 7 (10-12 jaar) van basisonderwijs.
Plaats van onderzoek: Gewest Helmond.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding
Projectleider: A.H.T. Gieling, jeugdarts.
Andere onderzoekers: E. v.d. Molen.
Contactadres: GGD Gewest Helmond
A.H.T. Gieling
Postbus 94
5700 AB Helmond

Start onderzoek: januari 1990
Einde onderzoek: maart 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- De meubelmaat in de lokalen van de onderzochte groepen is voornamelijk voorzien van de normcode E5 (groen);
- Uit het onderzoek blijkt dat slechts 23% van de leerlingen het juiste meubilair heeft, 77% zit aan te hoog meubilair;
- Door het zitten aan te hoog of te laag meubilair kunnen houdingsafwijkingen en rugklachten ontstaan.

Trefwoorden: Schoolmeubilair

Onderzoeksnummer: 900085
Titel: De Zuidhollandse eilanden door kindergen bekeken; een inventariserend onderzoek naar de beleving van de leefomgeving van kinderen.

Doel-/vraagstelling:

- Een beeld krijgen van hoe kinderen hun leefomgeving ervaren en wat ze daar zelf in willen veranderen;
- Welke hinder ervaren kinderen in hun leefomgeving?
- Wat vinden kinderen aangenaam in hun leefomgeving?
- Wat willen kinderen in hun leefomgeving veranderen?
- Welke aanbevelingen kunnen worden gedaan ten aanzien van ruimteplanning zodat een meer kindvriendelijke omgeving gerealiseerd kan worden?

Gegevensverzameling:

- Persoonsgegevens : leeftijd, geslacht, land van herkomst, gezinsgrootte, woonplaats, woonduur, type woning;
- Gegevens over de beleving van de leefomgeving betreffende de volgende onderwerpen : buiten spelen, hinder bij buiten spelen, veiligheid op straat, vandalisme en graffiti, milieu-invloeden en beoordeling van de buurt.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksubject: 370 Kinderen uit groep 7 van het basisonderwijs.

Plaats van onderzoek: Diverse gemeenten op de Zuidhollandse eilanden.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding

Projectleider: M. Vreeburg, GVO-functionaris.

Andere onderzoekers: S. Steeghs.

Cursus / opleiding: HBO-opleiding voor Toegepaste Huishoudwetenschappen, Hogeschool Dierenoord.

Onderzoeksinstelling: GGD Zuidhollandse eilanden
Postbus 742
3200 AR Spijkenisse

Contactadres: GGD Zuidhollandse eilanden
M. Vreeburg
Postbus 742
3200 AR Spijkenisse

Start onderzoek: 1990

Einde onderzoek: maart 1991

Onderzoeksfase: rapportage

Samenvatting:

- Kinderen zijn over het algemeen tevreden over hun eigen woon- en leefomgeving;
- Als er specifiek naar de ervaring van kinderen zelf gevraagd wordt, blijkt dat kinderen zelf heel goed de positieve en negatieve elementen in hun omgeving kunnen benoemen, en ook wat ze daar zelf graag in willen veranderen;
- De kinderen geven aan last te hebben van het verkeer, de vervuiling en verwaarlozing, hondepoep springt er duidelijk uit. Kinderen willen meer speelplaatsen en meer speeltoestellen, minder verkeer en hondepoep en dat de rommel en de graffiti verdwijnt. Bij het inrichten van de omgeving is het belangrijk "oog" te krijgen voor wat de kinderen zelf in hun omgeving belangrijk ervaren, dat er naar hen geluisterd wordt kan een positieve invloed hebben op de houding ten opzichte van de omgeving en de manier waarop ze daar voor zorgen.

Publicaties:

STEEGHS, S.

De Zuidhollandse eilanden door kindergen bekeken; een inventariserend onderzoek naar de beleving van de leefomgeving van kinderen.

Spijkenisse, GGD Zuidhollandse eilanden, 1991.

Trefwoorden:

Leefomgeving, Schoolkinderen

Onderzoeksnummer: 900086
Titel: Zwemmen en gehoor bij kleuters.

Doel-/vraagstelling:

- Inzicht in het voorkomen van geleidingsslechthoerendheid op de kleuterleeftijd in samenhang met zwemmen in binnenbaden;
- Is er in het winterseizoen een verschil in het gehoor van 5- en 6-jarige kinderen die de 7 dagen voorafgaande aan het onderzoek hebben gezwommen in een binnenbad in vergelijking met kinderen die niet gezwommen hebben?
- Heeft de zwemfrequentie en/of het zwembad invloed op dit verschil?
- Blijft het bovengenoemde verschil bestaan indien gecorrigeerd wordt voor bekende verschillen de keel-, neus-, oor-, en/of CARA-klachten in de maand voorafgaande aan het onderzoek, sociaal-economische klasse, geslacht en leeftijd?

Gegevensverzameling:

- Gehoor (meting met toonaudiometer);
- Zwemmen in binnenbad in de 7 dagen voorafgaande aan het onderzoek, zo ja hoe vaak, zo nee waarom niet;
- Keel-, neus-, oorklachten, en/of CARA-klachten in de 2 weken voorafgaande aan het onderzoek en in de voorafgaande maand aan het onderzoek;
- Sociale klasse.

Methode:

- Enquête;
- Registratie in het kader van het PGO.

Onderzoeksubject: 297 Leerlingen van groep 2 van het basisonderwijs.
Plaats van onderzoek: Mijndrecht, Vinkeveen en Waverveen.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding
Projectleider: M. Kraaier, jeugdarts.
Cursus / opleiding: Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg, 1987-1989, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO, Leiden.
Contactadres: GGD West-Utrecht
M. Kraaier
Poststede 5
3431 HP Nieuwegein

Start onderzoek: november 1988
Einde onderzoek: maart 1989
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- In dit onderzoek is geen significant verschil in het gehoor tussen de kinderen die in de 7 dagen voorafgaand aan het onderzoek gezwommen hebben en de kinderen die niet gezwommen hebben;
- Het percentage afwijkende audiogrammen van de zwimmers is 20.0% en van de niet zwimmers 26.7% de zwemfrequentie heeft geen invloed op dit verschil, er bestaat wel verschil in aard van het audiogram tussen de kinderen die verschillende zwembaden bezochten;
- Er is een duidelijke samenhang tussen de aard van het audiogram en de KNO-anamnese gevonden, indien echter in dit onderzoek gecorrigeerd wordt voor verschillen in KNO-anamnese, sociaal-economische klasse, geslacht en leeftijd, bestaat er geen significant verschil in de aard van het audiogram tussen de zwimmers en de niet-zwimmers.

Publicaties:

KRAAIER, M.
Zwemmen en gehoor bij kleuters.
Leiden, Ned.Inst.Praev.Gezondheidsz./TNO, Afd. Onderwijs, 1990.
(Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg).

Trefwoorden:

Oor & gehoor, Kleuters

9. ADOLESCENTEN (12 - 21 JAAR)

Onderzoeksnummer: 900087
Titel: Correlatie van sociometrische status bij 12-25 jarige jongeren in de onderbouw van het algemeen vormend onderwijs.

Doel-/vraagstelling: Het onderzoek wordt uitgevoerd tegen de achtergrond van het feit dat een geprolongeerde verworpen sociometrische status predictief is ten aanzien van latere gedragsstoornissen. Onderzocht worden :

- De validiteit van sociometrische statusbepalingen in de adolescentie;
- De verdeling van v.o.-leerlingen over sociometrische statutypen;
- Samenhangen sociometrische status met zelfconcept en locus of control;
- Intelligentie, schoolprestaties en onderpresteren;
- (School)motivatie en schoolwelbevinden;
- Persoonlijkheidskenmerken.

Gegevensverzameling:

- Intelligentie (Raven, IST);
- rapportcijfers;
- onderpresteren;
- algemeen, academisch en sociaal zelfconcept;
- I/E locus of control;
- schoolwelbevinden (SBS);
- schoolmotivatie (SVL, FES)
- persoonlijkheidskenmerken (NPV-J);
- voorkeur voor instructiemethoden;
- sociometrische status volgens twee typologieën.

Methode:

- Literatuuronderzoek;
- Vragenlijsten, tests.

Onderzoeksobject: 772 Leerlingen van MAVO, HAVO en VWO van 10 schoolgemeenschappen, in de leeftijd van 12 tot 15 jaar (leerjaar 1 t/m 3), waarvan 49,8 % jongens en 50,2 % meisjes. MAVO N=203; HAVO N=153; VWO N=262; ongedeeld N=152.

Plaats van onderzoek: Verspreid door heel Nederland.

Soort onderzoek: promotie-onderzoek
Projectleider: H.W. van Boxtel, sociale wetenschappen, ontwikkelingspsychologie.
Onderzoeksinstelling: R.U. Utrecht, Vakgroep Ontwikkelingspsychologie
Heidelberglaan 1
3584 CS Utrecht

Samenwerkend met: Katholieke Universiteit Nijmegen
Faculteit Sociale Wetenschappen
Prof. dr F.J. Mönks
Contactadres: R.U. Utrecht, Vakgroep Ontwikkelingspsychologie
H.W. van Boxtel
Heidelberglaan 1
3584 CS Utrecht

Start onderzoek: september 1988
Einde onderzoek: december 1991
Onderzoeksfase: rapportage

Samenvatting: Nog niet beschikbaar.
Publicaties: Te verwachten :
- dissertatie;
- artikelen in (internationale) tijdschriften.

Trefwoorden: Middelbare scholieren, Sociale klasse, Schoolmilieu,
Schoolmotivatie, Gedragsproblemen

Onderzoeksnummer:	900088
Titel:	Douche- en haarwasfrequentie bij leerlingen in het voortgezet onderwijs in Noordoost Friesland.
Doel-/vraagstelling:	- Inventarisatie van hygiënische maatregelen bij pubers/adolescenten, omdat die volgens "horen zeggen" nogal eens te wensen overlaten.
Gegevensverzameling:	- Douche/bad-frequentie per week; - Harenwas-frequentie per week.
Methode:	- Enquête; - Registratie in het kader van het PGO; - Via steekproef bij de eerste 4-6 personen die voor PGO kwamen.
Onderzoeksubject:	1102 Leerlingen van het voortgezet onderwijs LBO (IBO), MAVO, HAVO/VWO, MBO, hoofdzakelijk uit de 2e en 4e klas VWO en 2e klas MBO.
Plaats van onderzoek:	Noordoost Friesland.
Soort onderzoek:	overig onderzoek
Projectleider:	H. Talma, schoolarts.
Andere onderzoekers:	T.C. Groendijk, H.S.E. Funcke.
Onderzoeksinstelling:	GGD Noord-Friesland Postbus 612 8901 BK Leeuwarden
Contactadres:	GGD Noord-Friesland H. Talma Postbus 612 8901 BK Leeuwarden
Start onderzoek:	1987
Einde onderzoek:	1989
Onderzoeksfase:	afgesloten
Samenvatting:	- Gemiddelde douche/harenwasfrequentie ruim 2x per week, neemt toe met het stijgen van de leeftijd. Er is weinig verschil tussen jongens en meisjes, alleen bij het dagelijks douchen. - Vergelijkingen zijn getrokken met ander onderzoek bij dezelfde onderzoekspopulatie i.v.m. middelengebruik voor de huid; - Er is weinig individueel toegesneden voorlichtingsmateriaal beschikbaar.
Publicaties:	TALMA, H. & H.S.E. FUNCKE. Hygiëne van adolescenten. T. Jeugdgezondheidsz. 23 (1991) 26-27
Trefwoorden:	Hygiëne

Onderzoeksnummer: 900089
Titel: (Dreigende) schooluitval.

Doel-/vraagstelling: - Zicht krijgen op de gezondheid, met name de geestelijke gezondheid, bedreigende aspecten van het voortijdig verlaten van de school en die determinanten van schooluitval die geen betrekking hebben op onderwijskundige factoren (b.v. persoonlijkheid van het kind, gezinsfactoren etc);
- Inzicht krijgen in de bij schooluitval belangrijkste beschermende en risicofactoren.

Gegevensverzameling: - Sociaal-demografische gegevens;
- Gegevens over persoonlijkheid, gedrag, attitudes, gebruik middelen.

Methode: - Prospectief onderzoek;
- Vragenlijst afname per computer.

Onderzoeksobject: 100 Cases in de leeftijd van 12-17 jaar, jongens en meisjes, alle vormen van voortgezet onderwijs. 300 controles: idem.

Plaats van onderzoek: Amsterdam.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: J. van Limbeek, arts-epidemioloog.

Onderzoeksinstelling: GG & GD Amsterdam, Sociale en Psychiatrie
Epidemiol. GGZ
Postbus 20244
1000 HE Amsterdam

Samenwerkend met: Psychologisch pedagogische Instituut Amsterdam.
Orthopedagogisch Instituut van de Universiteit van Amsterdam.

Contactadres: GG & GD Amsterdam, Sociale en Psychiatr.
Epidemiol. GGZ
W. Spiering
Postbus 20244
1000 HE Amsterdam

Start onderzoek: begin 1990
Einde onderzoek: medio 1992
Onderzoeksfase: veldwerk

Aanvulling: Er zal ruime bekendheid aan het onderzoek worden gegeven in Nederlandse en internationale vakbladen.

Trefwoorden: Schooluitval

Onderzoeksnummer: 900090
Titel: Gezondheid Gedrag en Relaties bij adolescenten.

- Doel-/vraagstelling:**
- Het leveren van een bijdrage aan een taxatie van het risico op besmetting met HIV en andere seksueel overdraagbare aandoeningen bij jongeren tussen 12 en 19 jaar;
 - Het t.b.v. GVO vaststellen van gedragsdeterminanten ten aanzien van riskant en het (niet)overnemen van veilig seksueel gedrag;
- Daartoe zijn de volgende vragen geformuleerd :
- In hoeverre vertonen jongeren dusdanig seksueel gedrag (ook in sociaal opzicht) dat zij risico's lopen op besmetting met HIV of andere seksueel overdraagbare aandoeningen?
 - Welke voor GVO vatbare determinanten spelen een rol bij (intenties tot) veilig c.q. riskant seksueel gedrag?
- Gegevensverzameling:**
- Seksueel gedrag (van tongzoenen tot coïtus en anale contacten);
 - Kenmerken van seksuele partners;
 - Houding t.a.v. seksualiteit;
 - Kennis en houding t.a.v. SOA, in het bijzonder AIDS;
 - Houding t.a.v. condoomgebruik;
 - Vrijen zonder geslachtsgemeenschap en wisselende contacten;
 - Self-efficacy t.a.v. veilige seks;
 - Sociale normen;
 - Discriminerende opvattingen t.a.v. mensen met AIDS, drugsspueters en homoseksuelen;
 - Sociaal-demografische kenmerken;
 - Gebruik van tabak, alcohol en drugs en het spuiten van drugs;
 - Ervaring met seksueel overdraagbare aandoeningen.
- Methode:**
- Onderzoeksobject:** 11.431 Leerlingen van IBO, LBO, MAVO, HAVO en VWO en van de eerste twee leerjaren van het MBO, een representatieve steekproef naar sekse, leeftijd, leerjaar, schooltype, provinciegroep, met enige prioriteit t.a.v. allochtone leerlingen en leerlingen van het IBO.
- Plaats van onderzoek:** Verspreid over heel Nederland.
-

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: Drs. A.G.C. Vogels, psycholoog.
Mr. Dr. C. Straver, sociaal seksuoloog.
Dr. A. Dijkstra, socioloog.

Andere onderzoekers: R. v.d. Vliet, M. Danz, M. Hopman-Rock, A. Visser.
Onderzoeksinstelling: Ned. Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO
 Postbus 124
 2300 AC Leiden
Samenwerkend met: Ned. Inst. voor Sociaal Sexuologisch Onderzoek
 Postbus 5018
 3502 JA Utrecht
Contactadres: Nederlands Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO
 A.G.C. Vogels
 Postbus 124
 2300 AC Leiden
 Tel. nr. 071-181658

Start onderzoek: september 1988
Einde onderzoek: september 1991
Onderzoeksfase: veldwerk

Samenvatting:

- Een kwart van de groep heeft ervaring met coïtus;
- Condoomgebruik is de afgelopen 10 jaar gestegen, het gebruik ligt het hoogst rond het 15e jaar;
- Veel leerlingen zeggen altijd of meestal een condoom te willen gebruiken, maar zijn bereid veel uitzonderingen te maken;
- Condooms worden vooral gebruikt als anticonceptiemiddel;
- Van de 18-jarigen en ouder neemt een derde deel aan een netwerk waarbinnen zijn risico's lopen op seksueel overdraagbare aandoeningen (waaronder AIDS) zonder een condoom te gebruiken;
- De kennis over AIDS-preventie is redelijk goed, met uitzondering bij IBO leerlingen en leerlingen van buitenlandse afkomst;
- De kennis over andere seksueel overdraagbare aandoeningen is slecht;
- Leerlingen die alcohol drinken en cannabis gebruiken zijn seksueel actiever dan leerlingen die dit niet doen.

Publicaties: VOGELS, T. & R. VAN DER VLIET.
 Jeugd en seks, gedrag en gezondheidsrisico's bij scholieren. 's-Gravenhage, SDU, 1990.
 VOGELS, T., R. VAN DER VLIET & M.J. DANZ.
 Regionale gegevens jeugd en seks.
 Leiden, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO, 1991.

Trefwoorden: Seksualiteit, AIDS, Leefstijlen

Onderzoeksnummer: 900091
Titel: Gezondheid en leefstijl van jongeren in Flevoland in 1990.

Doel-/vraagstelling:

- Hoe ziet de leefstijl en gezondheid van jongeren in Flevoland er uit?
- Inzicht krijgen in een aantal gezondheidsproblemen : Aids, hart- en vaatziekten, kanker, ongevallen, psychische en psychosociale stoornissen;
- Zijn er bepaalde gezondheidsverschillen binnen de groep 12-18 jarigen te ontdekken die samenhangen met 'demografische' variabelen, zoals wijk, geslacht, schooltype?
- Is er een bruikbare vragenlijst te ontwikkelen voor jongeren van 12-18 jaar in Flevoland, die inzicht verschaft in de gezondheid en leefstijl van jongeren?

Gegevensverzameling: Geslacht, leeftijd, opleiding, geboorteland, opleiding ouders, godsdienst, huisvesting, gewicht, beoordeling gezondheid, lengte, oordeel over lengte en gewicht, frequentie aandoeningen, handicaps, geneesmiddelengebruik, moeheid, gezondheidsinformatie, gemoedstoestand, zorgen, sociale contacten, sociale vaardigheden, doodsgedachten, mishandeling, hulpverlening, sport & vrijetijdsbesteding, ongevallen, roken, drinken, hasjgebruik, aids, veilig vrijen, toekomstperspectief, geld.

Methode:

- Enquête;
- Literatuuronderzoek.

Onderzoeksobject: 2221 Jongens en meisjes in alle 6 gemeenten in Flevoland in de leeftijd 12 t/m 18 jaar.

Plaats van onderzoek: Gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: B. Prinsen, GVO.
Andere onderzoekers: A. van Asselt, I. Schramel, M. v.d. Voort, W. Lanphen, J. Ruben, R.v.d. Ven.
Onderzoeksinstelling: GGD Flevoland
Postbus 1120
8200 BC Lelystad
Adres: Samenwerkingsverband Jeugd- Hulpverlening Noordoostpolder
Contactadres: GGD Flevoland
B. Prinsen
Postbus 1120, 8200 BC Lelystad
Tel. nr. 03200-76211

Start onderzoek: juli 1989
Einde onderzoek: september 1991
Onderzoeksfase: rapportage

Samenvatting:

- Jongeren beoordelen hun gezondheid positiever dan volwassenen;
- MBO-leerlingen onderscheiden zich als risicogroep;
- De klasseleerkracht speelt een belangrijke rol in het zoeken en krijgen van hulp;
- Op alle scholen dient gewerkt te worden aan laagdrempelige psycho-sociale hulpverlening;
- De groep eenzame jongeren vormt een risicogroep in het licht van suïcide-pogingen;
- Zelfmedicatie wordt veel toegepast door jongeren;
- Mishandeling lijkt zich vaker voorgedaan te hebben dan verondersteld mocht worden;
- M.b.t. riskante gewoonten is voorlichting gewenst;
- 40% van de jongeren heeft voor het 19e jaar seksuele contacten, de overgrote meerderheid vrijt echter niet veilig, preventie van seksueel overdraagbare aandoeningen dient de aandacht te blijven houden;
- De jongeren hebben optimistische toekomstverwachtingen.

Aanvulling: Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van WHO initiatief 'Healthy Cities' en na het algemene project 'Gezonde Flevosteden'

Publicaties: PRINSEN, B., A. VAN ASSELT, I. SCHRAMMEL & J. RUBEN.

Gezondheid en leefstijl van jongeren in Flevoland : rapportage van het onderzoek "Gezondheid en leefstijl van jongeren in Almere" als deel van het gelijknamige onderzoek in Flevoland in het kader van het project "Gezonde Flevosteden" Deel 2a : Almere.

Lelystad, GGD Flevoland, 1991.

Nog te verschijnen :

- Deel 2B : Noordoostpolder;
- Deel 2C : Dronten;
- Deel 2D : Lelystad.

PRINSEN, B., A. VAN ASSELT, I. SCHRAMMEL & J. RUBEN.

Gezondheid en leefstijl van jongeren in Flevoland : rapportage van het onderzoek "Gezondheid en leefstijl van jongeren in Flevoland" in het kader van het project "Gezonde Flevosteden" Deel 1: Flevoland.

Lelystad, GGD Flevoland, 1990.

Trefwoorden: Leefstijlen

Onderzoeksnummer: 900092
Titel: Gezondheid en leefwijzen van jongeren in Rotterdam en omgeving; een gezondheidsenquête bij leerlingen in de derde klas van het voortgezet onderwijs.

Doel-/vraagstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de verschillen in gezondheid, de zorgconsumptie en leefwijzen tussen jongens en meisjes;
- Zijn er verschillen in gezondheid, zorgconsumptie en leefwijzen tussen schooltypen en tussen gemeenten?

Gegevensverzameling: Sociaal-demografische achtergrond; Verschillen tussen jongens en meisjes; Verschillen tussen schooltypen; Verschillen tussen gemeenten.

Methode: Gezondheidsenquête.

Onderzoeksobject: 3161 afkomstig uit het voortgezet onderwijs, driekwart van de leerlingen is van Nederlandse herkomst.

Plaats van onderzoek: Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Heerjansdam, Krimpen aan den IJssel, Ridderkerk en Rotterdam.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: A.M. Stolwijk, H. Raat.
Onderzoeksinstelling/ GGD Rotterdam, Afdeling Epidemiologie, Afd. Jeugdzorg
Contactadres: A.M. Stolwijk
Postbus 70032,
3000 LP Rotterdam

Start onderzoek: 1990
Einde onderzoek: 1991
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Alle groepen leerlingen hebben relatief veel psychosociale problemen gerapporteerd;
- Verwondingen door sporten, verkeersongelukken en vechtpartijen komen frequent voor;
- Op het LBO en de MAVO moet meer aandacht komen voor het onderkennen van gezondheidsproblemen en het vinden van adequate zorg;
- Direct toegankelijke instellingen voor jongeren moeten zich duidelijk kenbaar maken aan hun doelgroep;
- De gok-problematiek onder jongeren neemt toe;
- Het is wenselijk dat scholen voor voortgezet onderwijs een schoolgezondheidsbeleid ontwikkelen;

Publicaties:

STOLWIJK, A.M. & H. RAAT.

Gezondheid en leefwijzen van jongeren in Rotterdam en omgeving; een gezondheidsenquête bij leerlingen in de derde klas van het voortgezet onderwijs. Rotterdam, GGD--Rotterdam,
Afd. Epidemiologie en Afd. Jeugdzorg, 1991.

Trefwoorden:

Leefstijlen

Onderzoeksnummer: 900093
Titel: Identiteit, persoonlijke netwerken en gezondheid in de adolescentie.

Doel-/vraagstelling: - Onderzocht wordt in hoeverre theorieën over de ontwikkeling van de identiteit in de adolescentie een bijdrage kunnen leveren aan een beter begrip van het verband tussen geestelijke gezondheid en sociale netwerken.

Gegevensverzameling:

Methode: - Interview;
- Enquête;
- Literatuuronderzoek.

Onderzoeksobject: Steekproef representatief voor jongeren in Nederland (N=3000).

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: Dr. W. Kox, jeugd-onderzoek, psychologie.

Andere onderzoekers: Prof. W. Meeus

Onderzoeksinstelling: R.U. Utrecht, Vakgroep Ontwikkeling & Socialisatie
Postbus 80.140
3508 TC Utrecht

Contactadres: R.U. Utrecht, Vakgroep Ontwikkeling & Socialisatie
Dr. W. Kox
Postbus 80.140
3508 TC Utrecht

Start onderzoek: september 1990

Einde onderzoek: januari 1991

Onderzoeksfase: veldwerk

Publicaties: MEEUS, W. & W. KOX.
Identiteit, persoonlijke ontwikkeling en gezondheid in de adolescentie : een theoretische verkenning.
Utrecht, R.U. Utrecht, Vakgroep Ontw. & Socialisatie, 1991.
(Project Wendingen in de levensloop, Rapport 1).

Trefwoorden: Psycho-sociale ontwikkeling, Psycho-sociale problemen

Onderzoeksnummer: 900094
Titel: Een inventariserend onderzoek bij het Randgroepjongeren Project Rijnmond.

Doel-/vraagstelling:

- Inzicht verkrijgen in de gezondheidssituatie en leefstijl van de randgroepjongeren die de JPR-projecten bezoeken en na te gaan welke contacten deze jongeren c.q. de afzonderlijke JPR projecten met de jeugdhulpverlening hebben.
- Welke rol spelen de projectmedewerkers bij voorkomende gezondheidsproblemen?
- Wat zijn de wensen van de projectmedewerkers inzake psycho-sociale problematiek?

Gegevensverzameling:

- Kenmerken van de jongeren;
- Demografische- en omgevingskenmerken;
- Gezondheidssituatie en leefstijl;
- De rol van de projectmedewerkers bij gezondheidsproblemen;
- Contacten Randgroepjongerenproject en de jeugdhulpverlening;
- Wensen van de projectmedewerkers en de rol van de stuurgroep.

Methode: - Enquête bij coördinatoren van de JPR-projecten.

Onderzoeksobject: 7 Uitvoeringslocaties van het samenwerkingsverband Jongeren Project Rijnmond.

Plaats van onderzoek: Rijnmondgebied.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: G. van der Maden.
Andere onderzoekers: Werkgroep Jeugdhulpverlening.
Onderzoeksinstelling: GGD Rotterdam
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Contactadres: GGD Rotterdam
G. van der Maden
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Start onderzoek: 1989
Einde onderzoek: 1989
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- De jongeren vallen in de leeftijdscategorie van 14-18 jaar, de helft van de jongeren is allochtoon, de laatst bezochte onderwijsvorm is doorgaans het LBO, bij de meeste jongeren is sprake van gezinsproblematiek;
- Gezondheidsproblemen op somatisch gebied komen praktisch niet voor, op psycho-somatisch gebied komen gezondheidsproblemen in het algemeen incidenteel dan wel regelmatig voor, evenals problemen op psycho-sociaal/psychiatrisch gebied;
- Over het gebruik van gezondheidsvoorzieningen door deze jongeren is nagenoeg niets bekend, alleen de RIAGG, de huisarts alsmede de schoolarts/schoolverpleegkundige worden af en toe genoemd;
- Contacten van de projectmedewerkers met instellingen op het gebied van jeugdhulpverlening vinden doorgaans op incidentele basis plaats, gebrek aan structurele contacten alsmede de drempeligheid van deze voorzieningen voor de randgroepjongeren worden door de meeste medewerkers als een knelpunt ervaren;
- Bij de projectmedewerkers is behoefte aan deskundigheidsbevordering, een sociale kaart van in de regio Rijnmond bestaande voorzieningen op het gebied van jeugdhulpverlening en inventarisatie van bestaand voorlichtingsmateriaal ten behoeve van allochtone jongeren.

Publicaties:

MADEN, G. VAN DER.

Een inventariserend onderzoek bij het Randgroepjongeren Project Rijnmond; een beeld van de gezondheidssituatie van deze jongeren en de contacten met de jeugdhulpverlening in de Regio Rijnmond.

Rotterdam, GGD Rotterdam, 1989.

Trefwoorden:

Adolescenten, Jeugdhulpverlening

Onderzoeksnummer: 900095
Titel: Meedoen met gym?!: een onderzoek naar het niet-deelnemen van leerlingen van het voortgezet onderwijs aan de les lichamelijke opvoeding.

Doel-/vraagstelling:

- Inzicht krijgen in de omvang van het niet-deelnemen door leerlingen van het voortgezet onderwijs aan lessen lichamelijke opvoeding en in de aard van de (medische) redenen die daaraan ten grondslag liggen;
- Nagaan of het op grond van de resultaten nodig is dat de jeugdarts een rol speelt in de advisering over het deelnemen aan de gymlessen aan leerlingen, school en ouders.

Gegevensverzameling:

- Aantal leerlingen die niet deelnemen aan de gymlessen gedurende een periode van 4 weken naar geslacht en schooltype;
- Redenen om niet mee te doen aan de gymlessen;
- Wie adviseerde om niet mee te doen aan de gymlessen.

Methode:

- Enquête;
- Retrospectief onderzoek;
- Prospectief onderzoek;
- Registratie door docenten lichamelijke opvoeding.

Onderzoeksobject:

- 1359 leerlingen (jongens en meisjes), uit de klassen 1 t/m 5 (m.u.v. de examenklassen) van 2 scholengemeenschappen voor MAVO, HAVO en VWO.

Plaats van onderzoek: Voorburg en Leidschendam.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding
Projectleider: C. van der Ham, jeugdarts.
Cursus / opleiding: Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg, 1987-1989, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO, Leiden.
Contactadres: GG & GD Voorburg Leidschendam
C. van der Ham
Jacob v.d. Eyndestraat 73
2274 XA Voorburg

Start onderzoek: 1989
Einde onderzoek: 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Meisjes doen vaker niet mee met de gymles, dit verschil is gedeeltelijk te verklaren door het niet meedoen van meisjes tijdens de menstruatie;
- meisjes geven vaker lichamelijke klachten op als reden om niet met de gymles mee te doen;
- sportblessures en klachten van het houdings- en bewegingsapparaat komen bij zowel jongens als meisjes veel voor;
- als rekening gehouden wordt met de bewegingsbeperkingen, hoeven veel klachten geen belemmering te vormen om deel te nemen aan de gymles;
- het is mogelijk dat niet-medische (psychische, sociale) redenen achter lichamelijke klachten verborgen liggen;
- de jeugdarts kan een adviserende rol spelen voor leerling en school.

Publicaties:

HAM, C. VAN DER.

Meedoen met gym?! : een onderzoek naar het niet deelnemen van leerlingen van het voortgezet onderwijs aan de les lichamelijke opvoeding.

Leiden, Ned.Inst.Praev.Gezondheidszorg-TNO, Afd. Onderwijs, 1991.

Scriptie Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg.

Trefwoorden:

Gymnastiek, Adolescenten, Voortgezet onderwijs, Sport--beoefening

Onderzoeksnummer: 900096
Titel: Peilstations jeugdgezondheidszorg "Gezondheid, Gedrag, Relaties" 1989-1990.

Doel-/vraagstelling: - Het verkrijgen van inzicht in gedrag van jongeren in relatie tot sexualiteit, met het oog op AIDS preventie en voorlichting.
Gegevensverzameling: - Schoolgegevens;
- Gegevens t.a.v. gedrag, gezondheid en relaties;
- Riskante gewoonten.
Methode: - Klassikale afname van schriftelijke vragenlijsten.
Onderzoeksobject: Jeugdigen van 12 tot 20 jaar; ca. 400 leerlingen in Rotterdam, en ca. 10.000 in heel Nederland.
Plaats van onderzoek: Verspreid door Nederland.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: A. Beljaars-van Bostelen, verpleegkundig manager.
Onderzoeksinstelling: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam
Samenwerkend met: Instellingen buiten de GGD betrokken bij het project:
- Geneeskundige Hoofinspectie Ministerie WVC, afd. JGZ;
- Hoofinspectie voor de Geestelijke Volksgezondheid van het Ministerie van WVC;
- NISSO-Nederlands Instituut voor Sociologisch Sexuologisch Onderzoek;
- NIAD-Nederlands Instituut voor Alcohol en Drugs.
Contactadres: GGD Rotterdam, Afdeling Jeugdzorg
A. Beljaars-van Bostelen
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Start onderzoek: september 1989
Einde onderzoek: medio 1991
Onderzoeksfase: afgesloten

Publicaties: VOGELS, T., R.W.F. VAN VLIET & M.J. DANZ.
Regionale gegevens jeugd en seks.
Leiden (etc.), Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO 1991.
(Peilstations Jeugdgezondheidszorg voor schoolgaanden)

Trefwoorden: Leefstijlen, AIDS, Seksualiteit

Onderzoeksnummer: 900097
Titel: De positie van meisjes.

Doel-/vraagstelling: - Het analyseren van de positie van meisjes op de volgende terreinen :
- onderwijs;
- vrije tijd;
- arbeid en inkomen;
- relaties en seksualiteit;
- inventariseren van de problemen op o.a. het terrein van gezondheid en hulpverlening.

Gegevensverzameling: - Statische gegevens;
- Kwalitatieve gegevens.

Methode: - Literatuuronderzoek.

Onderzoeksobject: - Meisjes (en jongens) van ca. 12-25 jaar.

Plaats van onderzoek: - Nederland.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: M. Niphuis-Nell

Onderzoeksinstelling: Sociaal en Cultureel Planbureau
Postbus 37
2280 AA Rijswijk

Contactadres: Sociaal en Cultureel Planbureau
dr. M. Niphuis-Nell
Postbus 37
2280 AA Rijswijk

Einde onderzoek: december 1991

Onderzoeksfase: rapportage

Aanvulling: Het onderzoek wordt in opdracht van het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen, en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid uitgevoerd, en dient der evaluatie van het meisjesbeleid.

Publicaties: - Publikatie van M. Niphuis-Nell in een van de reeksen van het Sociaal en Cultureel Planbureau.

Trefwoorden: Leefstijlen, Gezondheidsproblemen

Onderzoeksnummer: 900098
Titel: Psychosociale problemen bij schoolgaande adolescenten in de regio Oost-Veluwe.

Doel-/vraagstelling:

- Wat is de aard en de omvang van psycho-sociale problemen bij schoolgaande jongeren in de regio Oost-Veluwe?
- Bij wie zoeken schoolgaande jongeren met psycho-sociale problemen hulp?
- Is het mogelijk om met de toegepaste onderzoeksinstrumenten inzicht te krijgen in de psychosociale problematiek van middelbare scholieren in de regio Oost-Veluwe om van daaruit een schoolgezondheidsbeleid te formuleren?

Gegevensverzameling: Inventarisatie van psycho-sociale problemen.

Methode:

- Interview leerlingbegeleiders;
- Enquête;
- Registratie in het kader van het PGO;
- Spreekuur.

Onderzoeksobject: MAVO-, HAVO-, VWO- en LBO-leerlingen van 12-19 jaar, via spreekuur op 6 scholen, PGO (2000 leerlingen van klassen 2 en 4), de leerlingbegeleiders op alle scholen voor Voortgezet Onderwijs (32), 2500 leerlingen uit de klassen 2,4,5 en 6 VWO.

Plaats van onderzoek: Regio GGD Oost-Veluwe.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: R. Razoux Schultz, jeugdarts.

Andere onderzoekers: P. van Wezel, E. Maarsingh, M. van Ittersum, S. Tjon Tjauw Liem.

Onderzoeksinstelling: GGD Oost-Veluwe Afd. Jeugdgezondheidszorg
Postbus 51

Contactadres: 7300 AB Apeldoorn
GGD Oost-Veluwe Afd. Jeugdgezondheidszorg
R. Razoux Schultz
Postbus 51
7300 AB Apeldoorn

Start onderzoek: september 1990

Einde onderzoek: juli 1993

Onderzoeksfase: veldwerk

Aanvulling: Het project is door het Ministerie van WVC gesubsidieerd.

Trefwoorden: Psycho-sociale problemen, Voortgezet onderwijs

Onderzoeksnummer: 900099
Titel: Puberteit en gedrags- en emotionele problemen.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht krijgen in de samenhang tussen symptomen van gedrags- en emotionele problemen over de tijd in het algemeen en tussen kinder- en volwassenleeftijd in het bijzonder;
- Wat is de rol van lichamelijke en psycho-sociale consequenties van de puberteit op gedrags- en emotionele problemen?

Gegevensverzameling: - Lichamelijk onderzoek;
- Gegevens van vragenlijsten CBCL, YSR en PCS.

Methode: - Registratie in het kader van het PGO;
- Vragenlijst.

Onderzoeksobject: Jeugdigen, voor en na de puberteit, en hun ouders.

Plaats van onderzoek: Gemeente Rotterdam en regio.

Soort onderzoek: promotie-onderzoek

Projectleider: D. van Hoeken, psycholoog.

Andere onderzoekers: F.C. Verhulst (promotor), A.A.J.M. Hazebroek-Kampschreur.

Onderzoeksinstelling: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Samenwerkend met: Sophia Kinderziekenhuis, Afd. Kinder- en Jeugdpsychiatrie
Gordelweg 160
3038 GE Rotterdam

Contactadres: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
A.A.J.M. Hazebroek-Kampschreur
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Start onderzoek: augustus 1988
Einde onderzoek: medio 1993
Onderzoeksfase: veldwerk

Publicaties: Te verwachten: dissertatie D. van Hoeken.

Trefwoorden: Psycho-sociale ontwikkeling, Psycho-sociale problemen

Onderzoeksnummer: 900100
Titel: Sport en sportblessures bij jongeren, op scholen voor voortgezet onderwijs in een van de gemeenten van het stadsgewest Breda.

Doel-/vraagstelling:

- Aan welke soorten sportbeoefening wordt door leerlingen deelgenomen?
- In welk verband, in welke vorm en aan welke tak van sport nemen leerlingen deel aan sport?
- In welke mate wordt door leerlingen gebruik gemaakt van preventieve maatregelen als sportkeuringen, voorlichting over blessurepreventie, individuele voorbereiding zorg voor de sportuitrusting en sportief gedrag?
- Wat is de prevalentie en incidentie van sportblessures?
- Wat zijn de kenmerken van sportblessures?
- Welke verschillen zijn er tussen geblesseerde en niet-geblesseerde leerlingen?

Gegevensverzameling: Zie Doelstelling/vraagstelling.
Methode: - Enquête.
Onderzoeksobject: 296 Jongeren uit de tweede klas van LBO, MAVO, HAVO, en VWO.
Plaats van onderzoek: Een van de gemeenten van het Stadsgewest Breda.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding
Projectleider: H. de Veth, jeugdarts.
Andere onderzoekers: H.T. Kroesbergen.
Cursus / opleiding: Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg, 1987-1988, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO, Leiden.
Contactadres: GGD Stadsgewest Breda
H. de Veth
Postbus 3215
4800 DE Breda

Start onderzoek: 1989
Einde onderzoek: 1991
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Het lidmaatschap van een sportclub is afhankelijk van het schooltype, 45% van de LBO-leerlingen en 62% van de MAVO/ HAVO/VWO-leerlingen is lid van een sportclub;

- Van de leerlingen die lid zijn van een sportclub neemt 85% deel aan wedstrijden, door 95% van de leerlingen wordt ook buiten school en club aan sport gedaan;
- Ongeveer 9% van de leerlingen meldt dat hun sportclub een sportkeuring verplicht stelt;
- Preventieve maatregelen om blessures te voorkomen worden bij sportclubs vaker toegepast dan op school of in de vrije tijd;
- Uit de populatie van 294 sportende leerlingen zijn 126 sportblessures gemeld, de meeste blessures zijn gelokaliseerd in de onderste extremiteiten, in het bijzonder de enkel en knie;
- Geblesseerde leerlingen nemen blijkbaar vaker lid te zijn van een sportclub, nemen vaker deel aan wedstrijden, en sporten vaker in de vrije tijd dan niet-geblesseerde leerlingen die deelnemen aan de gymles;
- Het blessurerisico is tijdens de lessen lichamelijke oefening minder dan bij het sporten in clubverband.

Publicaties:

VETH, J.W.W.M. DE.

Sport en sportblessures bij jongeren, op scholen voor voortgezet onderwijs in een van de gemeenten van het stadsgewest Breda : epidemiologie en mogelijkheden voor preventie.

Leiden, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO, Afd. Onderwijs, 1990.

(Scriptie opleiding Jeugdgezondheidszorg).

VETH, H. DE & I. KROESBERGEN.

Sport en sportblessures bij jongeren, op scholen voor voortgezet onderwijs in een van de gemeenten van het stadsgewest Breda.

Breda, GGD Stadsgewest Breda, 1991.

Trefwoorden:

Sportblessures, Sport-beoefening, Epidemiologie

Onderzoeksnummer: 900101
Titel: Tatoeages bij Haagse LTS-ers.

Doel-/vraagstelling: - Trendonderzoek naar het voorkomen van tatoeages bij Haagse LTS-ers; vorige onderzoeken vonden plaats in 1981-1982 en 1985-1986.
Gegevensverzameling: - Voorkomen van amateur en professionele tatoeages, het motief, het aantal, en de plaats van de tatoeages werden geregistreerd.
Methode: - Registratie in het kader van het PGO;
- Observatie.
Onderzoeksubjeet: Leerlingen van de tweede en derde klassers van twee lagere technische scholen in Den Haag.
Plaats van onderzoek: Den Haag.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: Dr. A.H. Bergink, jeugdarts.
Andere onderzoekers: J.A.M. Reuser.
Onderzoeksinstelling: GG & GD Den Haag Afdeling Jeugdgezondheidszorg
Postbus 65783
2506 EB Den Haag
Contactadres: Dr. A.H. Bergink
Clematislaan 57
2241 JB Wassenaar

Start onderzoek: september 1988
Einde onderzoek: augustus 1989
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: - De uitkomsten van de prevalentie-metingen in het schooljaar 1988-1989 tonen aan dat in het betrokken schoolartsrayon de "tatoeage-rage" op z'n retour is. Het blijft nodig bij de gezondheidsvoorlichting aan de nadelen van tatoeages ruime aandacht te besteden om jongeren van tatoeëring te weerhouden.

Publicaties: BERGINK, A.H. & J.A.M. REUSER.
Tatoeages bij autochtone en allochtone Haagse LTS-ers.
T. Jeugdgezondheidsz. 22 (1990) 41-44

Trefwoorden: Tatoeages

Onderzoeksnummer: 900102
Titel: Tienerseks.

Doel-/vraagstelling:

- Inzicht krijgen in seksueel gedrag van jongeren in de regio Geldrop-Valkenswaard om op basis hiervan gerichte voorlichting te kunnen geven teneinde risico's op het krijgen van SOA, dus ook op Aids, zo klein mogelijk te houden;
- Hoe is het vrijgedrag van jongeren in de regio?
- Hoe is de kennis van jongeren over Aids en andere SOA?
- Hoe is de houding van jongeren t.a.v. seksueel gedrag?

Gegevensverzameling: Antwoorden op ca. 200 vragen betreffende gedrag, kennis en houding t.a.v. seksualiteit.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksobject: 649 leerlingen van 12-19 jaar van LBO-, MAVO-, HAVO-, en VWO-scholen.

Plaats van onderzoek: Regio Geldrop-Valkenswaard.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: M.J.T. Liebrand-Cup, schoolarts.

Onderzoeksinstelling: GGD Regio Geldrop-Valkenswaard
Postbus 135
5550 AC Valkenswaard

Contactadres: GGD Regio Geldrop-Valkenswaard
M. Liebrand-Cup
Postbus 135
5550 AC Valkenswaard

Start onderzoek: oktober 1989

Einde onderzoek: maart 1991

Onderzoeksfase: rapportage

Samenvatting: Deel 1 :

- 16% van de onderzochte groep heeft coïtus ervaring, bij de groep 12/13 jarigen is dit 6%, bij de groep 18 jaar en ouder 61%;
- Vooral de jongste leerlingen wisselen nogal eens van coïtuspartner, op LBO en MAVO wordt vaker van partner gewisseld dan op HAVO/VWO;

- Van de jongste groep heeft 64% ooit een condoom gebruikt, de belangrijkste reden is bij alle groepen anticonceptie;
- Kennis over Aids en SOA is matig, m.n. bij de 12/13 jarigen, de wijze van besmetting is bij een groot aantal jongeren onbekend, ook weet slechts 18% dat SOA gemakkelijk te genezen zijn;
- 64% van de leerlingen zou op school voorlichting over Aids willen hebben;
- Seksualiteit is bij jongeren vrijwel geheel losgekoppeld van het huwelijk, het merendeel verbindt coïtus wel aan een liefdesrelatie; opvattingen over seksuele trouw leven sterk onder jongeren.

Deel 2 :

- 83% van de jongeren vindt condoom kopen in een winkel moeilijk;
- Ruim een derde van de leerlingen denkt dat condoomgebruik makkelijk vol te houden is, 40% weet dit niet;
- 62% van de leerlingen denkt dat zij altijd een condoom zouden gebruiken, van de leerlingen met ervaring heeft 54% dat ook daadwerkelijk gedaan;
- De meerderheid van de leerlingen (63%) vindt condooms betrouwbaar;
- Van de leerlingen weet 70% dat gezond eten niet helpt ter preventie van Aids, 57% weet dat je van tongzoenen geen Aids krijgt.
- Aanbevelingen richten zich op meer voorlichting, de jongste groep van het LBO en MAVO dienen prioriteit te krijgen bij voorlichting, bij hen is het kennisniveau het laagst en het risicogedrag het grootst.

Aanvulling:

Deel 1 van dit onderzoek werd uitgevoerd in het kader van de Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg, 1989-1-1991,

Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO, Leiden.

Publicaties:

LIEBRAND-CUP, TH.J.M.

Tienerseks.

Leiden, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO, Afd.Onderwijs, 1991.

LIEBRAND-CUP, TH.J.M.

Tienerseks. Deel 2.

Valkenswaard, GGD Regio Geldrop-Valkenswaard, 1991.

Trefwoorden:

Seksualiteit, AIDS

10. KINDEREN/JONGEREN IN BUITENGEWONE OMSTANDIGHEDEN

Onderzoeksnummer: 900103

Titel: "Instroom" kinderen van 13 t/m 16 jaar in Amsterdam:
hun gezondheidstoestand, vaccinatiegraad en behoefte
aan gezondheidszorg en GVO.

Doel-/vraagstelling:

- Hoeveel groter is de behoefte aan (inhaal)gezondheidszorg, incl. vaccinatie, GVO en aandacht voor psychosociale problemen bij instroom-kinderen die direct vanuit het buitenland in Nederland komen wonen?
- Waaruit bestaat die behoefte aan zorg?
- Welke gezondheidszorgvoorzieningen zijn voor deze kinderen nodig?
- Hoeveel kinderen zijn via de ISK te bereiken?
- Welke methodiek is nodig om de overigen te bereiken?
- Hoeveel extra mankracht van JGZ is nodig om deze kinderen binnen enkele maanden bovengenoemde zorg te bieden?

Gegevensverzameling: Gegevens uit vragenlijst; Gegevens uit uitgebreid lichamelijk onderzoek, advisering, verwijzing.

Methode: Enquête; Registratie in het kader van het PGO;

Onderzoeksobject: 321 Kinderen uit de JGZ scholen, 309 kinderen uit de controlegroep, beide uit voortgezet onderwijs.

Plaats van onderzoek: Amsterdam.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: N. Verveen-Keulemans, jeugdarts.

Andere onderzoekers: T. Filedt Kok-Weimar.

Onderzoeksinstelling: GG & GD Amsterdam sector Jeugdgezondheidszorg

Contactadres: T. Filedt Kok-Weimar

Postbus 20244, 1000 HE Amsterdam

Start onderzoek: augustus 1990

Einde onderzoek: augustus 1991

Onderzoeksfase: rapportage

Samenvatting:

- Het percentage verwijzingen is bij de instroom-kinderen op de ISK scholen ongeveer 2x zo hoog als bij de controlegroep (totaal 46% resp. 24%);
- Het percentage revisies is ongeveer gelijk, ongeveer 30%;

- 90% van de instroom-kinderen heeft 1 of meer DTP/BMR vaccinaties nodig.
-

Trefwoorden:

Buitenlandse kinderen, Adolescenten, Jeugdgezondheidszorg, schoolgaand en ouder

Onderzoeksnummer: 900104
Titel: Inventarisatie van mogelijkheden voor thuiszorg voor - kinderen en jonge volwassenen met een chronische aandoening.

Doel-/vraagstelling:

- Doelstelling is het opzetten van thuisbehandeling voor kinderen met een chronische aandoening;
- Welke invloed heeft thuisbehandeling op de kwaliteit van zorg?
- Welke invloed heeft thuisbehandeling op de kwaliteit van het leven van de patiënt en zijn/haar naaste omgeving?
- Is thuisbehandeling een verantwoord en te verkiezen alternatief voor klinische behandeling?

Gegevensverzameling:

- Gegevens betreffende thuiszorg in Nederland;
- Gegevens betreffende thuiszorg chronisch zieken;
- Gegevens betreffende de aandoening Cystic Fibrosis;
- Gegevens uit interviews met behandelaars, thuiszorgorganisaties en patiënten;

Methode:

- Interview;
- Observatie;
- Literatuuronderzoek.

Onderzoeksobject: Kinderen en jonge volwassenen tot de leeftijd van 19 jaar die lijden aan een chronische aandoening, de eerste doelgroep die onderzocht wordt is de groep patiënten met cystic fibrosis.

Plaats van onderzoek: Wilhelmina Kinderziekenhuis.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: A.J.P. Schrijvers, G. Sinnema, H. van der Laag.
Andere onderzoekers: L. van de Weg.
Onderzoeksinstelling: R.U. Utrecht Wilhelmina Kinderziekenhuis
Postbus 18009
3501 CA Utrecht

Samenwerkend met: Sophia Kinderziekenhuis Rotterdam, Leijenburg Ziekenhuis Den Haag, Academisch Medisch Centrum Amsterdam, Academisch Ziekenhuis Vrije Universiteit Amsterdam, Medisch Centrum Alkmaar, Academisch Ziekenhuis Groningen, Dijkzigt Ziekenhuis Rotterdam.

Contactadres: R.U. Utrecht Wilhelmina Kinderziekenhuis
L. van de Weg
Postbus 18009
3501 CA Utrecht

Start onderzoek: oktober 1990
Einde onderzoek: oktober 1992
Onderzoeksfase: rapportage

Trefwoorden: Thuiszorg, Zieke kinderen

Onderzoeksnummer: 900105
Titel: Kindermishandeling en Jeugdgezondheidszorg in de regiogemeenten van Rotterdam.

Doel-/vraagstelling:

- Inzicht in de plaats van de afdeling Jeugdzorg t.a.v. kindermishandeling in de regiogemeenten van Rotterdam;
- Hoe vaak worden de Jeugdzorg-medewerkers in regiogemeenten geconfronteerd met vermoedens van kindermishandeling?
- Om welk soort kindermishandeling en om welke groep kinderen gaat het, wie meldt de gevallen aan?
- Wat is de aard van en omvang van de hierop volgende Jeugdzorg activiteiten?
- Wat zijn de verschillen tussen Rotterdam en de regiogemeenten m.b.t. de hierboven genoemde werkdoelen?

Gegevensverzameling: - Zie doelstelling/vraagstelling.
Methode: - Registratie in het kader van het PGO.
Onderzoeksobject: Kinderen in de regiogemeenten van Rotterdam.
Plaats van onderzoek: Gemeente Rotterdam en regio.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding
Projectleider: J. van der Linde, arts.
Cursus / opleiding: Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg, 1988-1990, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg TNO, Leiden.
Onderzoeksinstelling: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam
Contactadres: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
J. van der Linde
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Start onderzoek: september 1989
Einde onderzoek: medio 1991
Onderzoeksfase: rapportage

Publikaties: Te verwachten: scriptie cursus.

Trefwoorden: Kindermishandeling, Signaleren, Registratie

Onderzoeksnummer: 900106
Titel: Kwaliteit van het leven en levensduurverwachting bij cystic fibrosis patiënten als functie van leeftijd bij diagnose en van gecoördineerde behandeling vanuit een regionaal centrum.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht in de invloed van zeer vroege diagnose van cystic fibrosis zoals screening van pasgeborenen;
- Het nagaan van de invloed van gecoördineerde behandeling vanuit een regionaal centrum.

Gegevensverzameling: - D.m.v. halfjaarlijkse klinische evaluatie gegevens van groei- en voedingstoestand, beloop van de longfunctie, röntgenologische afwijkingen op de thoraxfoto, kolonisatie c.q. infectie van de onderste luchtwegen, parameters van infectie en immunologische reactie, ontwikkeling van secundaire geslachtskenmerken, pancreasfunctie en leverfunctiestoornissen.

Methode: - Interview;
- Observatie;
- Prospectief onderzoek.

Onderzoeksobject: Geboorte-cohort CF-patiënten, geboren tussen 1 maart 1973 en 1 maart 1985.

Plaats van onderzoek: Regio Groningen, Friesland, Drenthe en Overijssel.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: Dr. J.E. Dankert-Roelse, kinderarts,
Dr. ir. G.J. te Meerman, biostatisticus.
Andere onderzoekers: Prof. dr. K. Knol, Prof. dr. L.P. ten Kate.
Onderzoeksinstelling: Kinderkliniek Academisch Ziekenhuis Groningen
Oostersingel 59
9713 EZ Groningen

Adres: R.U. Groningen Vakgroep Medische Genetica
A. Deusinglaan 4
9713 AW Groningen

Contactadres: Academisch Ziekenhuis Vrije Universiteit
J.E. Dankert-Roelse
Postbus 7057
1007 MB Amsterdam

Start onderzoek: december 1984
Einde onderzoek: december 1989
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:	- Op grond van de analyse van de klinische evaluatie tot en met 1988 kan worden verondersteld dat een vroege diagnose en vroeg ingestelde behandeling ernstige achteruitgang en jong overlijden kan voorkomen (statistisch significante betere overleving voor de groep gescreende patiënten) en de mate van irreversibele longbeschadiging kan beperken. Een opvallende bevinding was dat geen van de jong overleden CF-patiënten voor het starten van de klinische vervolgstudie bij het CF-centrum bekend was. Nader onderzoek naar het effect van centrumbehandeling is nog in bewerking.
Aanvulling:	Dit onderzoek was een voortzetting van een eerder gestart vervolgonderzoek naar de effecten van neonatale screening op cystische fibrosis. Subsidie werd verleend door het Praeventiefonds, projectnummer 28.566 en 28.466.1.
Publikaties:	DANKERT-ROELSE, J.E. Effects of neonatal screening for cystic fibrose. (Proefschrift R.U. Groningen, 1988). DANKERT-ROELSE, J.E. Vroegdiagnostiek van cystic fibrosis: screenen of niet screenen? T. Kindergeneesk. 58 (1990) 49-54 MEERMAN, G.J. TE & J.E. DANKERT-ROELSE. Pro's and contra's of neonatal screening for cystic fibrosis. Proceedings Cystic Fibrosis Congress. Sestre Levante, Plenum Press, 1990.
Trefwoorden:	Cystic fibrosis, Zieke kinderen

Onderzoeksnummer: 900107
Titel: Laanzicht-onderzoek: een onderzoek naar de waarde van patiënt-kenmerken als voorspellers van het resultaat van behandeling in een jeugd-psychiatrische kliniek.

Doel-/vraagstelling: - Te komen tot een betere predictie van behandelingsresultaten door het in kaart brengen van patiëntgegevens aan het begin en aan het eind van de behandeling;
- Kwaliteitsbewaking (2e fase).
Gegevensverzameling: - Klachten, motivatie, diagnose, behandeldoelen, sociale relaties, tevredenheid, algemene sociografische gegevens.
Methode: - Interview.
Onderzoeksobject: 32 bedden, adolescenten van 12-21 jaar.
Plaats van onderzoek: Psychiatrisch centrum Bloemendaal, afdeling Laanzicht.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: S. Colijn, psycholoog.
Andere onderzoekers: A. Boon.
Onderzoeksinstelling: Christelijk Psychiatrisch Centrum Bloemendaal
Postbus 53002
2505 AA Den Haag
Contactadres: Christelijk Psychiatrisch Centrum Bloemendaal
A. Boon
Postbus 53002
2505 AA Den Haag

Start onderzoek: september 1989
Einde onderzoek: januari 1993
Onderzoeksfase: veldwerk

Trefwoorden: Adolescenten, Psychische stoornissen

Onderzoeksnummer: 900108
Titel: Thuislozen en attachment.

- Doel-/vraagstelling:**
- De drie participanten in het onderzoek hebben de volgende doel- en vraagstelling:
 - R.U. Leiden: de Kessler Stichting te Den Haag heeft opdracht gegeven aan de Vakgroep Algemene Pedagogiek van de RUL een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren naar het ontwikkelingsproces van thuisloosheid vanuit het perspectief van de gehechtheidstheorie van Bowlby;
 - GG & GD te Amsterdam: hoofddoel voor de GG & GD is een epidemiologische verkenning onder jongere thuislozen. Deze verkenning dient meer inzicht te geven in aard, omvang en spreiding van een aantal levensaspecten c.q. problemen van jongere thuislozen en bij te dragen aan de opsporing van risicoverhogende en risicoverlagende factoren van 'drop-out'gedrag in het algemeen en thuisloosheid in het bijzonder;
 - Academisch Ziekenhuis van de Universiteit van Amsterdam: deelname aan het onderzoeksproject onder jonge thuislozen heeft als doel de mate van psychiatrische problematiek te beschrijven in de onderzoeksgroep. Het onderzoek vindt plaats in het kader van het onderzoeksthema "Psychopathologie en verslaving", van de Vakgroep Kinder- en Jeugdpsychiatrie van Amsterdam.
- Gegevensverzameling:**
- Huidige gedragsproblematiek;
 - Kwaliteit van de gehechtheidsrelatie;
 - Achtergrondgegevens: huidige toestand betreffende mobiliteit, recente werkgeschiedenis, opleiding, sociaal contact, dagelijkse bezigheden, eetgewoonten, inkomensbron, geldbesteding, algemene gezondheid;
 - Achtergrond: vroege thuissituatie, psychiatrische voor- geschiedenis, ervaring met kinderbescherming, tehuis-ervaring, contacten met de politie;
 - Roken, gokken, drank- en druggebruik;
 - Delinquentie.
- Methode:**
- Interview;
 - Literatuuronderzoek;
 - Gestandaardiseerde tests.
- Onderzoeksobject:**
- 94 Nederlandse mannen tussen 18 en 25 jaar waarvan:
- 30 thuislozen, geworven in 3 instellingen voor Thuislozenzorg in Amsterdam;
 - 22 opgenomen in een psychiatrische adolescentenkliniek in Amsterdam: eerste controlegroep;

- 42 algemene populatie geworven in diverse cafés, snookercentra en in centrum voor Jeugd- en Jongenwerk in Leiden en omgeving: tweede controlegroep.

Plaats van onderzoek: Leiden en Amsterdam.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: Dr. J. van Limbeek, arts-epidemioloog, hoofd Afd. Sociale en Psychiatrische Epidemiologie GGZ, GG & GD Amsterdam.
Dr. L. Tavecchio, Universitair Hoofddocent Vakgroep Algemene Pedagogiek RUL.

Andere onderzoekers: L. Wouters GG & GD Amsterdam, F. Dijkstra, R. Oomen-v.d. Kerkhof, J. Roorda-Honee en M. Thomens-Bouwens RU Leiden, P. Dingemans en D.H. Linszen AZUA Amsterdam.

Onderzoeksinstelling: GG & GD Amsterdam, Afd. Soc.en Psychiat. Epidemiologie GGZ
Postbus 20244
1000 HE Amsterdam

Samenwerkend met: R.U. Leiden, Vakgroep Algemene Pedagogiek
Wassenaarseweg 52
2300 RL Leiden.
Universiteit van Amsterdam, Vakgroep Kinder- en Jeugdpsychiatrie
Meibergdreef 9
1105 AZ Amsterdam.

Contactadres: GG & GD Amsterdam, Afd. Soc.en Psychiat. Epidemiologie GGZ
J. van Limbeek
Postbus 20244
1000 HE Amsterdam

Start onderzoek: juni 1990

Einde onderzoek: december 1991

Onderzoeksfase: rapportage

Aanvulling: De bedoeling van de samenwerkende participanten is verder onderzoek langs deze lijn op te zetten.

Publikaties: Te verwachten zijn tijdschriftartikelen in Nederlandse en internationale vakbladen.

Trefwoorden: Thuislozen, Adolescenten

11. WOON- / EKONOMISCHE OMSTANDIGHEDEN

Onderzoeksnummer: 900109

Titel: Milieu van herkomst, gezondheid en te bereiken sociale positie.

Doel-/vraagstelling:	- Inzicht in de sociaal-economische gezondheidsverschillen onder kinderen; - Aard en omvang van verschillen in gezondheid; - Wat is de rol van meerdere determinanten van gezondheid in de relatie tussen milieu van herkomst en gezondheid? - Wat zijn de gevolgen van gezondheidproblemen voor de schoolloopbaan?
Gegevensverzameling:	- Milieu van herkomst (o.a. SES ouders); - Determinanten van gezondheid (o.a. voeding en lichaamsbeweging); - Gezondheid (o.a. antropometrie, subjectieve gezondheid) - Schoolverzuim; - Schoolprestaties.
Methode:	- Enquête; - Registratie in het kader van het PGO.
Onderzoeksobject:	908 Kinderen uit groep 7 van de basisschool (10-11 jaar).
Plaats van onderzoek:	Regio Zuid-Oost Drenthe en West en Noord-Groningen.

Soort onderzoek:	promotie-onderzoek
Projectleider:	F. van der Lucht, J.W. Groothoff, medische sociologie.
Onderzoeksinstelling:	R.U. Groningen, Vakgroep Soc. Geneesk. en Epidemiologie Ant. Deusinglaan 1 9713 AV Groningen
Contactadres:	R.U. Groningen, Vakgroep Soc. Geneesk. en Epidemiologie F. van de Lucht Ant. Deusinglaan 1 9713 AV Groningen

Start onderzoek:	juli 1988
Einde onderzoek:	juni 1992
Onderzoeksfase:	rapportage

- Samenvatting:** Voorlopige resultaten :
- Verschillen in gezondheid zijn in geringe mate aanwezig;
 - De gezondheid is van invloed op de schoolprestaties;
 - Resultaat literatuuronderzoek : verklaringsmodel.
- Aanvulling:** Naast het hier beschreven onderzoek zijn meerdere scripties op hetzelfde onderzoeksgebied geschreven.
- Publikaties:** LUCHT, F. VAN DER.
Voedingsvragen aan ouder en kind : overeenstemming tussen de antwoorden.
T. Jeugdgezondheidsz. 22 (1990) 37-39
LUCHT, F. VAN DER & J.W. GROOTHOFF.
Gezondheidstoestand van de jeugd : ongelijkheid, determinanten en gevolgen.
T. Soc. Gezondheidsz. 68 (1990) 207-214
LUCHT, F. VAN DER.
Onderzoek naar sociale ongelijkheid en gezondheid onder de jeugd van 10-11 jaar.
Bulletin BaGD West en Noord Groningen 8, p. 6-11
EGBERTS, I.W., F. VAN DER LUCHT & J.W. GROOTHOFF.
Antropometrie en sociaal-economische status : verslag van een voorstudie in zuidoost Drenthe.
T. Jeugdgezondheidsz. 23 (1991) 23-26
LUCHT, F. VAN DER & J.W. GROOTHOFF.
Social class of origin, health and future social position.
Third congress of the European Society of Medical Sociology, Marburg, 1990.
LUCHT, F. VAN DER.
Onderzoek naar sociale ongelijkheid en gezondheid onder de jeugd van 10-11 jaar.
Lezing Nascholingsdag algemene gezondheidszorg, Groningen, 4 okt. 1990.

Trefwoorden: Sociale klasse

Onderzoeksnummer: 900110
Titel: Vochtige woningen en CARA.

Doel-/vraagstelling: - Leidt het wonen in een vochtig huis tot CARA bij kinderen?
Gegevensverzameling: - Allergiebelasting, woningkenmerken, longfunctie, lucht- wegsymptomen, medicijngebruik, IgE.
Methode: - Interview;
- Enquête;
- Registratie in het kader van het PGO;
- Observatie;
- Prospectief onderzoek.
Onderzoeksubject: Kinderen van 6-12 jaar oud, met en zonder luchtwegsymptomen, (case-control studie).
Plaats van onderzoek: Amsterdam en omgeving, Gelderland.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: Dr. Ir. B. Brunekreef, epidemioloog.
Onderzoeksinstelling: L.U. Wageningen Vakgroep Gezondheidsleer
Postbus 238
6700 AE Wageningen
Samenwerkend met: GG & GD Amsterdam sector Jeugdgezondheidszorg
Postbus 20244
1000 HE Amsterdam
Contactadres: L.U. Wageningen Vakgroep Gezondheidsleer
B. Brunekreef
Postbus 238
6700 AE Wageningen

Start onderzoek: 1990
Einde onderzoek: 1992
Onderzoeksfase: rapportage

Trefwoorden: Luchtwegaandoeningen, Schoolkinderen, CARA

12. ONGEVALLEN

Onderzoeksnummer: 900111
Titel: Brillen en sport.

Doel-/vraagstelling:

- Welke jeugdigen hebben een bril nodig bij sport?
- Zijn bepaalde brillen gewenst of juist ongewenst bij bepaalde takken van sport?
- Wiens taak is het de jeugdige te adviseren over het al dan niet gebruiken van een bril bij sport?

Gegevensverzameling:

- Regels en adviezen van sportbonden;
- Beleid t.a.v. brilgebruik bij sport bij de academies voor lichamelijke opvoeding;
- Aantal bril dragers in Nederland;
- Het voorkomen van oogletsels.

Methode:

- Enquête;
- Literatuuronderzoek.

Onderzoeksobject: Alle sportbonden en alle academies voor lichamelijke opvoeding.

Plaats van onderzoek: Nederland.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding

Projectleider: J.C. Bernsen, jeugdarts.

Cursus / opleiding: Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg, 1986-1988, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO, Leiden.

Contactadres: GGD Nieuwe Waterweg Noord
J.C. Bernsen
Soendalaan 2
3131 LV Vlaardingen

Start onderzoek: 1987

Einde onderzoek: september 1989

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: Over het feitelijk gebruik van brillen bij sport is weinig bekend. Vanuit de sportbonden en de Inspectie voor Lichamelijke Opvoeding worden geen adviezen of richtlijnen gegeven. Artsen en opticiens dienen zich meer te verdiepen in de consequenties die het dragen van een bril kan hebben voor het beoefenen van sport.

Publikaties:

BERNSEN, J.C.

Brillen en sport.

Leiden, Ned.Inst.Praev.Gezondheidsz./TNO, Afd. Onderwijs, 1990.

Trefwoorden:

Brillen, Sport-beoefening

Onderzoeksnummer: 900112
Titel: Onderzoek naar hygiëne en veiligheid op de scholen in de regio Zuid-oost Utrecht.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht verkrijgen in de veiligheid van scholen wat betreft de speel- en gymnastiektoestellen, brandgevaar en giftige stoffen;
- Het astmafonds stelt dat scholen te stoffig zijn, is dit werkelijk zo?

Gegevensverzameling: - Informatie van scholen betreffende schoonmaken, brand- preventie, structureel onderhoud, speel- en gymtoestellen, het aanwezig zijn van een EHBO-doos.
- eigen inspectie.

Methode: - Interview;
- eigen inspectie.

Onderzoeksobject: Alle scholen in de regio.

Plaats van onderzoek: Regio Zuid-oost Utrecht.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: M. Wagenaar-Fischer, jeugdarts.
Andere onderzoekers: R. Veldkamp-Jaspers, T. Flier-Knops.
Onderzoeksinstelling: GGD Zuid-Oost Utrecht
Utrechtseweg 139
3702 AC Zeist

Contactadres: GGD Zuid-Oost Utrecht
M. Wagenaar-Fischer
Utrechtseweg 139
3702 AC Zeist
Tel. nr. 03404-87944

Start onderzoek: september 1990
Einde onderzoek: december 1991
Onderzoeksfase: rapportage

Samenvatting: - Geen enkele school heeft een vluchtplan in geval van brand, over het algemeen zijn scholen niet stoffig, maar op moeilijk bereikbare plaatsen ligt wel stof;
- Slechts een enkele school heeft op de toiletten voorzieningen voor het wegwerpen van maandverband en/of een verband-automaat;
- Slechts 1 zandbak werd elk jaar van nieuw zand voorzien, de overige 1 x per 5 jaar, geen enkele zandbak was voorzien van een deksel.

Publikaties: Onderzoeksrapport zal in december 1991 of in januari 1992 verschijnen.

Trefwoorden: Hygiëne, Basisscholen

Onderzoeksnummer: 900113
Titel: Ongevallen bij kinderen in Amsterdam.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht verkrijgen in de prevalentie van ongevallen bij Amsterdamse kinderen;
- Zijn er groepen kinderen aanwijsbaar die op grond van bepaalde persoonskenmerken (o.a. geslacht, land van herkomst) een verhoogd risico lopen?

Gegevensverzameling: - Aantal ongevallen;
- Geslacht;
- Leeftijd;
- Gezinsgrootte;
- Opvoedingssituatie;
- Sociale status ouders;
- Opleidingsniveau ouders;
- Land van herkomst.

Methode: - Individuele afname van een vragenlijst tijdens het PGO.

Onderzoeksobject: - Circa 1800 kinderen van ong. 12 maanden;
- Circa 1600 kinderen van ong. 2 jaar;
- Circa 1500 kinderen van ong. 3 jaar en 9 maanden;
- Circa 3000 kinderen van ong. 5 jaar;
- Circa 3000 kinderen van ong. 11 jaar;
- Circa 3000 kinderen van ong. 14 jaar.

Plaats van onderzoek: Amsterdam.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: H. Pauw-Plomp, jeugdarts.
Andere onderzoekers: M.F. van der Wal
Onderzoeksinstelling: GG & GD Amsterdam, sector Jeugdgezondheidszorg
Postbus 20244
1000 HE Amsterdam

Contactadres: GG & GD Amsterdam, sector Jeugdgezondheidszorg
H. Pauw-Plomp
Postbus 20244
1000 HE Amsterdam

Start onderzoek: oktober 1990
Einde onderzoek: december 1991
Onderzoeksfase: rapportage

Samenvatting:

De conclusies van het onderzoek zijn grotendeels nog onbekend, 15-20% van de kinderen heeft in het afgelopen jaar een ongeval meegemaakt waarvoor medische hulp is ingeroepen.

Publikaties:

- Intern rapport;
 - Evt. artikel in tijdschrift.
-

Trefwoorden:

Epidemiologie

Onderzoeksnummer: 900114
Titel: Sportblessures in het voortgezet onderwijs.

Doel-/vraagstelling:

- Het verkrijgen van inzicht in de aard en het voorkomen van sportblessures bij tweede-klassers in het voortgezet onderwijs in de regio Duin- en Bollenstreek;
- Wat zijn de kenmerken van de sportblessures en de geblesseerden?
- Hoe vaak levert sportletsel schoolverzuim op?
- Kunnen er doelgroepen en aandachtspunten bepaald worden voor het nemen van preventieve maatregelen?

Gegevensverzameling:

- Schooltype, sport in clubverband, aantal blessures in de laatste 3 jaar (in of buiten clubverband), wanneer en bij welke sport, eventuele behandeling, door wie behandeld, oorzaak volgens de leerling en volgens de schoolarts;
- Schoolverzuim door blessures.

Methode:

- Enquête;
- Registratie in het kader van het PGO.

Onderzoeksobject: Alle 2e-klassers van het voortgezet onderwijs in de regio Duin- en Bollenstreek.

Plaats van onderzoek: Scholen in de Duin- en Bollenstreek, tijdens PGO.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: A. van Dijk, registratiedeskundige.
Andere onderzoekers: I. Unger, R. Mutschler, I. Pajmans.
Onderzoeksinstelling: GGD Duin- en Bollenstreek
Postbus 87
2160 AB Lisse

Contactadres: GGD Duin- en Bollenstreek
A. van Dijk
Postbus 87
2160 AB Lisse

Start onderzoek: medio 1990
Einde onderzoek: 1992
Onderzoeksfase: veldwerk

Trefwoorden: Sportblessures, Adolescenten, Epidemiologie

Onderzoeksnummer: 900115
Titel: Sportparticipatie en sportblessures bij jeugdigen in Midden-Kennemerland.

Doel-/vraagstelling:

- Verzamelen van informatie waarmee in de regio t.a.v. bevorderen sportbeoefening en preventie van sportblessures:
- Beleidsadviezen voor de gemeentelijke overheid, onderwijsinstellingen en sportverenigingen geformuleerd kunnen worden;
- Gezondheidsvoorlichting en opvoedings-programma's opgezet kunnen worden;
- Een bijdrage geleverd kan worden aan het gezondheidsprofiel van de regio.

Gegevensverzameling:

- Deelname aan sportactiviteiten (sportclubs, gymles, sportbeoefening buiten club/school);
- Incidentie, aard en behandeling van blessures.

Methode:

- Enquête;
- Registratie in het kader van het PGO;
- Retrospectief onderzoek.

Onderzoeksubject: Leerlingen uit groep 7 van het basisonderwijs en klas 2 van het voortgezet onderwijs.

Plaats van onderzoek: Regio DGD Midden-Kennemerland.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: E. Smits, medisch socioloog.
L. Mulder, sportgeneeskundige.

Andere onderzoekers: P. Kohne.

Onderzoeksinstelling: DGD Midden-Kennemerland Afd. Jeugdgezondheidszorg
Postbus 206
1960 AE Heemskerk

Contactadres: DGD Midden-Kennemerland Afd. Jeugdgezondheidszorg
E. Smits
Postbus 206
1960 AE Heemskerk

Start onderzoek: januari. 1989

Einde onderzoek: oktober 1991

Onderzoeksfase: rapportage

Trefwoorden: Sportblessures, Schoolkinderen, Adolescenten, Sport-beoefening

13. ALCOHOL, DRUGS & ROKEN

Onderzoeksnummer: 900116
Titel: Roken, Alcohol en druggebruik onder scholieren vanaf 10 jaar. (Peilstation-onderzoek).

Doel-/vraagstelling:

- Inzicht in de prevalentie en incidentie van gebruik van psychotrope stoffen onder jongeren vanaf 10 jaar in Nederland;
- Inzicht in de veranderingen in gebruik tussen 1984 en 1988 (resultaten uit 1984 zijn afgezet tegen die uit 1988);
- Vergelijking van middelengebruik in Nederland en in de Verenigde Staten.

Gegevensverzameling:

- Prevalentie gebruik van tabak, alcohol, cannabis en medicijnen tijdens hele leven, laatste jaar, laatste 30 dagen;
- Persoonsgegevens zoals leeftijd, sexe, religie, determinanten van middelengebruik, SES.

Methode:

- Enquête.

Onderzoeksobject: Alle schoolgaande jongeren in Nederland vanaf 10 jaar, het betreft leerlingen in groep 7 en 8 van het basisonderwijs en leerlingen van LBO, MAVO, HAVO en VWO (alle leerjaren).

Plaats van onderzoek: 45 gezondheidsregio's in Nederland.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: H.N. Plomp, sociale geneeskunde.
Andere onderzoekers: H. Kuipers, N.L. van Oers.
Onderzoeksinstelling: V.U. Amsterdam, Instituut voor Sociale Geneeskunde
Van der Boechorststraat 7
1018 BT Amsterdam

Samenwerkend met: Nederlands Instituut voor Alcohol en Drugs (NIAD).
H. Kuipers
Postbus 725
3500 AS Utrecht

Contactadres: Nederlands Instituut voor Alcohol en Drugs (NIAD)
H. Kuipers
Postbus 725
3500 AS Utrecht
Tel. nr. 030-341300

Start onderzoek: september 1988
Einde onderzoek: oktober 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Middelengebruik algemeen: alcohol is verreweg het meest gebruikte middel, ook in de jongste leeftijdsgroepen, een aanzienlijk deel (42%) van de jongste scholieren heeft tenminste eenmaal in zijn leven alcohol gedronken, en 1 op de zes deed dit in de afgelopen maand;
- Op 18-jarige leeftijd heeft 78% in de voorafgaande maand tenminste 1 keer gedronken en 91% gedurende zijn/haar leven;
- Regelmatig roken in enige omvang vindt plaats vanaf de leeftijd van 14 jaar, op 18-jarige leeftijd rookte 33% van de scholieren, waarvan 23% regelmatig;
- Actueel cannabisgebruik vond plaats onder 4% van de ondervraagden van 14 jaar en ouder en onder 7% van de 16-jarigen, waarna het geleidelijk afneemt tot 5% onder de 18-jarigen;
- Determinanten van middelengebruik: de klassieke determinanten van middelengebruik zoals sexe, schooltype en religie nemen af, het gebruik in de vriendengroep is veruit de belangrijkste determinant van alle vormen van gebruik.
- Vergelijking met de Verenigde Staten: in de V.S. is een vergelijkbaar patroon van alcohol en roken, het actuele gebruik van drugs ligt in alle leeftijdsgroepen 4 á 5 keer hoger dan in Nederland.

Publikaties:

PLOMP, H.N., H. KUIPERS & M.L. VAN OERS.
Roken, alcohol- en drugsgebruik onder scholieren vanaf 10 jaar: resultaten van het vierde peilstationsonderzoek jeugd-gezondheidszorg 1988/1989.
Amsterdam, VU Uitgeverij, 1990.
(Aspecten van verslaving; 1).

Trefwoorden:

Peilstations, Roken, Alcoholgebruik, Druggebruik, Adolescenten, Scholieren, Leefstijlen

Onderzoeksnummer: 900117
Titel: Cohortstudie van tabak- en alcoholgebruik bij jongeren.

Doel-/vraagstelling: - De ontwikkeling van rook- en drinkgedrag van jongeren wordt gevolgd. Onderzocht wordt welke factoren de gedragsverandering bepalen.
Gegevensverzameling: Enquête materiaal betreffende het cohort in de herfst van 1989 en 1991.
Methode: - Enquête.
Onderzoeksobject: 1454 Nederlandse scholieren van het voortgezet onderwijs (brugklassers in 1989)
Plaats van onderzoek: Nederland.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: Dr. R. Knibbe, medisch socioloog.
Andere onderzoekers: J. van Reek.
Onderzoeksinstelling: R.U. Limburg, Vakgroep Medische Sociologie
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Contactadres: R.U. Limburg, Vakgroep Medische Sociologie
J. van Reek
Postbus 616
6200 MD Maastricht

Start onderzoek: juli 1989
Einde onderzoek: juni 1992
Onderzoeksfase: rapportage

Publikaties: REEK, J. VAN, R. KNIBBE & F. THEUNISSEN.
Mechanisms of influences on smoking and drinking behaviour among secondary schoolchildren.
Int. J. Epidemiol. 19 (1990) 759
REEK, J. VAN, R. KNIBBE & T. VAN IWAARDEN.
Policy relevance of a survey on smoking and drinking behaviour among Dutch school children.
Health Policy (1991) In druk.

Trefwoorden: Roken, Alcoholgebruik, Adolescenten

Onderzoeksnummer: 900118
Titel: Determinanten van drinkgedrag van jongeren. Deel 1.

-
- Doel-/vraagstelling:**
- Inzicht verkrijgen in de omgevingsfactoren die het drinkgedrag van jongeren beïnvloeden, met het oog op het ontwikkelen van preventie- en interventie methoden;
 - Houden kenmerken van de drinkomgeving (ouders, familie, vrienden) verband met de alcoholconsumptie en drinkgedrag van jongeren?
 - Worden de alcoholconsumptie en het drinkgedrag van jongeren beïnvloed door de kenmerken van de situatie en omgeving waaring zij drinken, m.n. in jongeren-centra en in disco's?
- Gegevensverzameling:**
- Bij 92 jongerencentra in de provincie Limburg werden gegevens verzameld over een aantal structurele kenmerken van die centra, de alcoholconsumptie van de bezoekers, en het voorkomen van excessief drankgebruik;
 - In 8 jongerencentra en 2 disco's in Zuid-Limburg werd gedurende 32 weekendavonden het drinkgedrag van jongeren geobserveerd;
 - Bij een random-selectie van bezoekers van deze jongerencentra en disco's werden d.m.v. van schriftelijke vragenlijsten gegevens verzameld over de drinkomgeving, ervaren druk tot drinken en alcoholconsumptie (N=448).
- Methode:**
- Enquête;
 - Observatie;
 - Retrospectief onderzoek;
- Onderzoeksubject:**
- 92 Niet-commercieel werkende jongerencentra, gericht op de "gewone" jeugd (geen probleemjongeren of etnische minderheden) van 13-25 jaar, waar alcoholhoudende dranken worden verkocht;
 - 8 Openbare drinkgelegenheden waar vooral jongeren tot 25 jaar bijeenkomen, waar het drinkgedrag van 385 jongeren werd geobserveerd;
 - Random sample van bezoekers van de hiervoor aangegeven drinkgelegenheden voor jongeren, steekproefomvang 640 adolescenten, responsepercentage 70%.
- Plaats van onderzoek:** Jongerencentra verspreid over de provincie Limburg, openbare drinkgelegenheden en steekproef verspreid over Zuid-Limburg.

Soort onderzoek: promotie-onderzoek
Projectleider: Dr. R.A. Knibbe, medische sociologie.
Andere onderzoekers: Prof. dr. M.J. Drop

Onderzoeksinstelling: R.U. Limburg, Vakgroep Medische Sociologie
6200 MD Maastricht
Contactadres: R.U. Limburg, Vakgroep Medische Sociologie
Dr. R.A. Knibbe
6200 MD Maastricht

Einde onderzoek: september 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Het alcoholgebruik bleek hoger te zijn in centra gelegen in dorpen, centra met een hoog percentage 19-21 jarigen in de bezoekersgroep, centra waar het bier goedkoper was dan in omliggende cafés;
- Het drinktempo bleek het sterkst te verschillen naar geslacht, jongens drinken hun glas gemiddeld 1,5 maal sneller leeg dan meisjes;
- Groepsgrootte en geslachtssamenstelling van de groep waren voor jongens meer van belang, jongens in groepen groter dan 4 personen hadden het hoogste drinktempo;
- Het drinkgedrag bij jongeren wordt voor een aanzienlijk deel bepaald door de actuele drinksituatie;
- De frequentie van bezoeken van openbare gelegenheden bleek zowel voor jongens als meisjes samen te gaan met een hogere weekconsumptie van alcoholische drank, ook het drinkgedrag van de sociale omgeving, meer specifiek het regelmatig tot vaak drinken van 5 of meer glazen per keer door ouders of vrienden, vertoonde zowel voor jongens als meisjes samenhang met een hoger alcoholgebruik in de week voorafgaand aan het invullen van de vragenlijst.

Publikaties: GOOR, L.A.M. VAN DE, R.A. KNIBBE & M.J. DROP.
Alcoholgebruik en de gevolgen van overmatig drinken in jongerencentra in Limburg.
T. Alcohol, Drugs en andere Psychotrope stoffen 14 (1988) 129-139
GOOR, L.A.M. VAN DE.
Situational aspects of adolescent drinking behavior.
Maastricht, Rijksuniversiteit Limburg, 1990. Proefschrift.
GOOR, L.A.M. VAN DE, R.A. KNIBBE & M.J. DROP.
Adolescent drinking behavior : an observational study of the influence of situational factors on adolescent drinking rates.
J. Studies on Alcohol 51 (1990) 548-555

Trefwoorden: Adolescenten, Alcoholgebruik

Onderzoeksnummer:	900119
Titel:	Determinanten van alcoholgebruik van jongeren.
Doel-/vraagstelling:	- Inzicht in de sociaal-psychologische determinanten welke bepalend zijn c.q. samenhangen met de alcoholconsumptie van jongeren.
Gegevensverzameling:	- Consumptie van alcohol in de laatste week en weekenden; - Demografische gegevens en SES; - Alcoholgerelateerde problematiek; - De concepten beliefs en normative beliefs, self efficacy, attributie en modellering.
Methode:	- Enquête.
Onderzoeksobject:	Jongens en meisjes in de leeftijd van 15-24 jaar van LBO, MBO, KMBO, MAVO, HAVO, WVO, HBO, universiteit en een steekproef uit cafébezoekers.
Plaats van onderzoek:	De afname van de enquête gebeurde klassikaal op school of via een postenquête.
Soort onderzoek:	promotie-onderzoek
Projectleider:	A.F. Oostveen, Sociaal psycholoog.
Andere onderzoekers:	G.J. Kok, R.A. Knibbe.
Onderzoeksinstelling:	R.U. Limburg Postbus 616 6200 MD Maastricht
Contactadres:	R.U. Limburg A.F. Oostveen Postbus 616 6200 MD Maastricht
Start onderzoek:	1987
Einde onderzoek:	1992-93
Onderzoeksfase:	rapportage
Samenvatting:	- Het materiaal verzameld in het project via observatie en enquête leent zich voor analyse vanuit verschillende gezichtspunten.
Publikaties:	KNIBBE, R.A., T. OOSTVEEN & L.A.M. VAN DE GOOR. The Ajzen and Fishbein model applied to the alcohol consumption of adolescents in public drinking places: some limitations. The Drinking and Drug Practices Surveyor 23 (1990) 48
Trefwoorden:	Alcoholgebruik, Adolescenten

Onderzoeksnummer: 900120
Titel: Het gebruik van alcohol, tabak en drugs door scholieren van het speciaal onderwijs, het KMBO en door deelnemers aan spijbelprojecten.

Doel-/vraagstelling: - Vaststellen middelengebruik onder jongeren van 11 jaar en ouder binnen het speciaal onderwijs, KMBO en spijbelprojecten;
- Frequentie en omvang gebruik;
- Verschillen en overeenkomsten in gebruik van deze populatie met leerlingen in het regulier onderwijs.

Gegevensverzameling: Gebruik in verleden, huidig gebruik van tabak, alcohol, cannabis en medicijnen; Schoolverzuim; Persoonsgegevens: sexe, leeftijd, SES, religie, determinanten van gebruik, thuissituatie.

Methode: Interview en Enquête.

Onderzoeksobject: Jongeren vanaf 11 jaar buiten het regulier onderwijs.

Plaats van onderzoek: 47 Gezondheidsregio's.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: W.M. de Zwart, psycholoog.

Andere onderzoekers: E.G.M.J. Berben.

Onderzoeksinstelling: Nederlands Instituut voor Alcohol en Drugs (NIAD)

Contactadres: W.M. de Zwart
Postbus 725
3500 AS Utrecht

Start onderzoek: september 1989

Einde onderzoek: juni 1991

Onderzoeksfase: rapportage

Samenvatting:

- Jongens in het speciaal onderwijs hebben over het algemeen een hogere life-time prevalence van de diverse middelen en een hoger gemiddeld gebruik dan jongens in het regulier onderwijs, bij meisjes zijn de verschillen gering;
- De leerlingen van het KMBO wijken in ongunstige zin af van de leerlingen van het MBO, hun gebruikscijfers liggen voor bijna alle middelen hoger;
- Van de binnen het onderzoek bestudeerde groepen hebben in de spijbelgroepen meestal de hoogste gebruikpercentages.

Publikaties:

ZWART, W.M. DE & E.G.M.J. BERBEN. Het gebruik van alcohol, tabak en drugs door scholieren van het Speciaal Onderwijs, het KMBO en door deelnemers aan spijbelprojecten. Utrecht, Nederlands Instituut voor Alcohol en Drugs, 1991.

Trefwoorden:

Adolescenten

Onderzoeksnummer: 900121
Titel: Ontwikkeling en implementatie van twee rookpreventieprogramma's voor adolescenten.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht verkrijgen in het effect van twee verschillende rookpreventieprogramma's op het rookgedrag van leerlingen van de 2e en 3e klas van MAVO, HAVO en VWO, programma 1 is een sociale druk programma, programma 2 een programma t.a.v. het maken van keuzes.

Gegevensverzameling: - Rookgedrag van jongeren, attitude, sociale invloed, eigen effectiviteit en intentie ten aanzien van roken;
- Ervaringen van leerlingen en leerkrachten ten aanzien van het werken met het programma.

Methode: - Interview;
- Enquête.

Onderzoeksobject: 6000 Leerlingen uit de tweede en derde klas van MAVO, HAVO en VWO.

Plaats van onderzoek: Scholen in de 15 regio's van Nederland.

Soort onderzoek: promotie-onderzoek
Projectleider: M. Dijkstra, GVO.
Andere onderzoekers: S. Seelen.
Onderzoeksinstelling: R.U. Limburg Vakgroep GVO
Postbus 616
6200 MD Maastricht

Contactadres: R.U. Limburg Vakgroep GVO
M. Dijkstra
Postbus 616
6200 MD Maastricht

Start onderzoek: maart 1989
Einde onderzoek: maart 1993
Onderzoeksfase: veldwerk

Aanvulling: Het onderzoek wordt gefinancierd door de Nederlandse Kankerbestrijding.

Publikaties: DIJKSTRA, M.
Twee rookpreventieprogramma's voor MAVO, HAVO en VWO : poster gepresenteerd op de GVO marktdag, Ede, 13 december 1990.

Trefwoorden: Adolescenten, Roken, Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding

Onderzoeksnummer: 900122
Titel: Risicogedrag door jongeren.

Doel-/vraagstelling:
Gegevensverzameling: - Roken, alcoholgebruik;
- Lichaamsbeweging en sport;
- Ontbijtgewoonten;
- Lidmaatschap van clubs;
- Eenzaamheidsgevoelens en klachten.
Methode: - Enquête.
Onderzoeksubject: 1211 scholieren van 10-18 jaar.
Plaats van onderzoek: Stadsgewest Breda.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: Y. van Zandvoort, jeugdarts.
Andere onderzoekers: H.T. Kroesbergen.
Onderzoeksinstelling: GGD Stadsgewest Breda
Postbus 3215
4800 DE Breda
Contactadres: GGD Stadsgewest Breda
Y. van Zandvoort
Postbus 3215
4800 DE Breda

Start onderzoek: 1990
Einde onderzoek: 1991
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: - Jongeren tussen 10 en 18 jaar uit het Stadsgewest Breda drinken meer alcohol dan andere Nederlandse jongeren, zij roken evenveel;
- De jongeren in het stadsgewest sporten iets minder dan de jongeren in de rest van Nederland, over het algemeen zijn zij ook minder vaak lid van een sport- of hobbyclub dan landelijk.
- Eenzaamheidsgevoelens en klachten als hoofdpijn en buikpijn komen bij jongeren in het stadsgewest niet meer voor dan in Nederland.

Publikaties: KROESBERGEN, I. & Y. VAN ZANDVOORT.
Risicogedrag door jongeren uit het Stadsgewest Breda, een onderzoek naar rookgedrag, alcoholgebruik en andere aspecten van de leefstijl van 10-18 jarigen uit het stadsgewest Breda in vergelijking met Nederland.
Breda, GGD Stadsgewest Breda, 1991.

Trefwoorden: Leefstijlen, Adolescenten, Roken, Alcoholgebruik, Psycho-sociale problemen

14. GENEESMIDDELENGEBRUIK

Onderzoeksnummer:	900123
Titel:	Oraal medicijngebruik; onderzoek bij leerlingen van Haagse MAVO- en LEAO-scholen (1974-1989).
Doel-/vraagstelling:	- Inzicht verkrijgen in de geneesmiddelenconsumptie door leerlingen van MAVO- en LEAO-scholen.
Gegevensverzameling:	- Het gebruik van orale geneesmiddelen door de leerling in de afgelopen 24 uur; - Het gebruik van geneesmiddelen op recept.
Methode:	- Interview; - Registratie in het kader van het PGO.
Onderzoeksobject:	In 1989 155 leerlingen, meer meisjes dan jongens, in de hele periode (1974-1989) in totaal 518 jongens en 802 meisjes, de gemiddelde leeftijd was 15 jaar. Een groot deel van de 2e klassers is allochtoon.
Plaats van onderzoek:	Den Haag.
Soort onderzoek:	overig onderzoek
Projectleider:	Dr. A.H. Bergink, jeugdarts.
Andere onderzoekers:	J.A.M. Reuser.
Onderzoeksinstelling:	GG & GD Den Haag Afdeling Jeugdgezondheidszorg Postbus 65783 2506 EB Den Haag
Contactadres:	GG & GD Den Haag Afdeling Jeugdgezondheidszorg Mw. J.A.M. Reuser Postbus 65783 2506 EB Den Haag
Start onderzoek:	1989
Einde onderzoek:	1989
Onderzoeksfase:	afgesloten
Samenvatting:	- Het geneesmiddelengebruik op voorschrift van de huisarts of specialist ligt rond de 4%; - Ca. 5% van de meisjes en 4% van de jongens past dagelijks zelfmedicatie toe, geen van de leerlingen had op eigen initiatief laxemiddelen, slaapmiddelen of kalmeringsmiddelen gebruikt.
Publikaties:	BERGINK, A.H. & J.A.M. REUSER. Oraal medicijngebruik; onderzoek bij leerlingen van Haagse MAVO- en LEAO-scholen (1974-1989). Epidemiologisch Bulletin 24 (1989) 3, p. 15-17
Trefwoorden:	Adolescenten, Geneesmiddelengebruik

Onderzoeksnummer: 900124
Titel: Medicijngebruik van adolescenten.

Doel-/vraagstelling: - D.m.v. een inventarisatie van het medicijngebruik van scholieren van het voortgezet onderwijs te komen tot een meer gerichte advisering en voorlichting aan deze leerlingen en aan de directies t.a.v. het verstrekken van medicijnen.

Gegevensverzameling: - Het medicijngebruik in de afgelopen 24 uur;
- Het gebruik van pijnstillers in de afgelopen week;
- Kennis van de bijverschijnselen van pijnstillers;
- Algemene gegevens : leeftijd, geslacht, schoolsoort, land van geboorte, plaats binnen het gezin.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksubject: 645 Leerlingen uit de 2e en 4e klas waarvan 133 afkomstig uit het LAS, 62 uit het LHNO, 212 uit de LTS en 238 uit de MAVO.

Plaats van onderzoek: Gemeente Nijkerk.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding

Projectleider: J.W. van Straten, arts.

Cursus / opleiding: Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg, 1989-1991, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO, Leiden.

Contactadres: GGD Eemland
J.W. van Straten
Zonnehof 10
3811 ND Amersfoort

Start onderzoek: december 1990

Einde onderzoek: 1992

Onderzoeksfase: rapportage

Trefwoorden: Adolescenten, Geneesmiddelengebruik

15. VOORZIENINGEN & ORGANISATIE

Onderzoeksnummer: 900125
Titel: Adolescentenzorg.

Doel-/vraagstelling: - Het nader bepalen van de rol van de afdeling Jeugdzorg van de GGD-Rotterdam bij het verder ontwikkelen van de jeugdzorgtaken met betrekking tot adolescenten.

Gegevensverzameling: - Demografische gegevens;
- Gezondheidssituaties;
- Niet-schoolgaande adolescenten.

Methode: - Enquête;
- Registratie in het kader van het PGO;
- Registratie JGZ-verrichtingen.

Onderzoeksubject: Adolescenten in de leeftijd van 12 tot 19 jaar.
Plaats van onderzoek: Gemeente Rotterdam.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: C. Laban, arts.
Andere onderzoekers: G.W. van Omme, J. Bernsen, A. Beljaars-van Bostelen, A.A.J.M. Hazebroek-Kampschreur, H. Raat.
Onderzoeksinstelling: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam
Contactadres: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
A.A.J.M. Hazebroek-Kampschreur
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Start onderzoek: januari 1990
Einde onderzoek: juli 1991
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: - Bij 28% van de jongeren die onderzocht worden vanwege een PGO vindt een interventie(actie) door de jeugdarts plaats;
- Bij 16% van de jongeren wordt een vervolgonderzoek JGZ afgesproken, 7% wordt naar de huisarts verwezen en bij 5% vindt verder overleg plaats;
- Bij jongens vindt vaker een vervolgonderzoek plaats, vaak vanwege problemen met de groei en rijping,

- lichamelijke afwijkingen komen het meest voor als reden tot actie, bij IBO en ISK leerlingen vormen oog- en oorproblemen beduidend vaker een rede tot actie, bij meisjes en IBO-leerlingen leiden niet-lichamelijke klachten relatief vaker tot actie;
- Onderzoeken op indicatie (OOI) vinden op het IBO en LBO vaker plaats, naar aanleiding vindt bij 45% van de leerlingen een actie plaats, voornamelijk gaat het daarbij om een vervolgonderzoek (17%) met als reden psycho-sociale problematiek;
 - Niet-lichamelijke problemen (d.w.z. leer-, gedrags- en psycho-sociale problemen) zijn bij het OOI vaker een reden tot actie dan bij het PGO;
 - Allochtone jongeren hebben in veel gevallen meer zorg gekregen dan autochtone jongeren, dit geldt met name voor meisjes, een specifieke probleemgroep onder de allochtone jongeren wordt gevormd door de nieuwkomers.

Publikaties:

LABAN, C., J.C. BERNSEN & G.W. VAN OMME.
Jeugdgezondheidszorg voor adolescenten.
Rotterdam, GGD-Rotterdam, 1991.

Trefwoorden:

Adolescenten, Jeugdgezondheidszorg schoolgaand en ouder

Onderzoeksnummer: 900126
Titel: Afwijkingen van het bewegingsapparaat bij kinderen : verschillen in werkwijze en taakopvatting bij basisgezondheidszorg, 1e en 2e lijn.

Doel-/vraagstelling: - Inventarisatie van basisgezondheidszorg, 1e en 2e lijn met betrekking tot de signalering en behandeling van kinderen van 6 tot 15 jaar met scoliose, kyfose en beenlengteverschil.

Gegevensverzameling: - Werkwijze bij scoliose en beenlengteverschil bij meisjes, niet/gedeeltelijk/nadrukkelijk ingrijpen, diagnostiek;
- Taakopvatting, onderverdeeld in competentie en taakafbakening;
- Achtergrondkenmerken zoals leeftijd, aantal jaren dat men werkzaam is, aantal kinderen per maand dat men ziet, aantal kinderen met afwijkingen aan het bewegingsapparaat dat men per maand ziet, wel of niet volgen van een nascholingscursus op het gebied van het bewegingsapparaat.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksubject: 150 Huisartsen en 100 fysiotherapeuten (via a-selecte steekproef), schoolartsen (N=28), kinderartsen (N=46) en orthopeden (N=20) uit de regio Amsterdam.

Plaats van onderzoek: Regio Amsterdam.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: A. Steinbach, huisarts.

Andere onderzoekers: M.A.H. Fleuren, E. Jens, P. Olsthoorn, Y. Smulders, J. van Schalkwijk, A. Hoogenstrijd, W. Maschenhaupt.

Onderzoeksinstelling: V.U. Ziekenhuis, Project Samenwerking 1e-2e lijn de Boelelaan 1117
1018 HV Amsterdam

Contactadres: V.U. Ziekenhuis, Project Samenwerking 1e-2e lijn
M.A.H. Fleuren
de Boelelaan 1117
1018 HV Amsterdam

Start onderzoek: 1989
Einde onderzoek: 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Tussen en binnen de verschillende disciplines bestaan grote verschillen in werkwijze;
- Over het algemeen bestaat er een redelijk consistent beeld over de taken van de verschillende disciplines;
- Er is een positieve samenhang tussen de mate waarin men een taak rekent tot die van de eigen discipline en de mate waarin men zich in staat voelt diezelfde taak uit te voeren;
- De werkwijze houdt verband met de leeftijd van de respondent en het aantal jaren dat men werkzaam is.

Publikaties:

FLEUREN, M.A.H.

Afwijkingen van het bewegingsapparaat bij kinderen : verschillen in werkwijze en taakopvatting bij basisgezondheidszorg, 1e en 2e lijn.

T. Soc. Gezondheidsz. 69 (1991) 88-94

Trefwoorden:

Diagnose, Houdingsafwijkingen, Behandelen, Signaleren, Eerstelijnsgezondheidszorg

Onderzoeksnummer: 900127
Titel: Behoeftte aan extra zorg vanuit de jeugdgezondheidszorg bij adolescenten van Rotterdamse scholen.

Doel-/vraagstelling:

- Hoeveel jeugdigen in de onderzoekspopulatie (binnen en buiten erkende risicogroepen) krijgen vanuit de JGZ extra zorg?
- Zijn deze jeugdigen in categorieën onder te brengen?
- Bestaan er kwantitatieve en kwalitatieve verschillen in extra zorg gegeven aan erkende risicogroepen en extra zorg gegeven aan niet erkende risicogroepen?
- Zijn er verschillen in de aard van de gegeven extra zorg voor de verschillende categorieën?
- Hoe wordt deze extra zorg over de bestudeerde leeftijdsgroepen verdeeld?

Gegevensverzameling:

- Status gezondheid;
- Gegeven extra zorg;
- Te geven extra zorg (op korte termijn);
- Redenen voor de extra zorg.

Methode:

- Registratie in het kader van het PGO.

Onderzoeksobject: Circa 300 jeugdigen van tweede klas voortgezet onderwijs, afkomstig uit LBO, MAVO, HAVO en VWO.

Plaats van onderzoek: Gemeente Rotterdam.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: A.A.J.M. Hazebroek-Kampschreur, jeugdarts.
Andere onderzoekers: H. Raat.
Onderzoeksinstelling: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam
Contactadres: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
A.A.J.M. Hazebroek-Kampschreur
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Start onderzoek: februari 1987
Einde onderzoek: februari 1989
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Een hoog percentage jeugdigen bleek in aanmerking te komen voor extra zorg, bij de adolescenten 48.6%, bij de 7-jarigen 40.6% en bij de 4 1/2 jarigen 63.8%;

- De onderwijssituatie van de basisschool bleek niet bepalend voor het nodig hebben van extra zorg, bij het voortgezet onderwijs bleek het schooltype wel bepalend voor het in aanmerking komen van extra zorg;
- Bij de jeugdigen die extra zorg nodig hebben is veelal een complexe problematiek aanwezig, tevens bleek dat met de leeftijd een verschuiving optreedt van niet-chronische naar chronische aandoeningen, waarbij socio-economische kenmerken een rol spelen.

Publikaties:

HAZEBROEK-KAMPSCHREUR, A.A.J.M.

Extra zorg n.a.v. het periodiek geneeskundig onderzoek bij adolescenten in Rotterdam; een vergelijking met 4 1/2 en 7-jarige basisschoolleerlingen.

Rotterdam, GGD Rotterdam, 1989.

Trefwoorden:

Adolescenten, Jeugdgezondheidszorg schoolgaand en ouder, Periodiek geneeskundig onderzoek

Onderzoeksnummer: 900128
Titel: Behoeftte aan ouder- en kindzorg (van min. negen maanden tot en met 18 jaar) van de ouders/verzorgers; kwalitatief onderzoek.

Doel-/vraagstelling: Inzicht krijgen in wensen/behoefte van de gebruikers van ouder- en kindzorg zodat het aanbod van diensten hierop afgestemd kan worden.
Gegevensverzameling: Mening van ouders/verzorgers over bestaande aanbod; Wensen/behoefte voor de nabije toekomst; Mening over nieuw aanbod; Evt. variatie of overeenstemming omtrent meningen, wensen en behoeften van consumenten.
Methode: Semi-gestructureerde groepsinterviews.
Onderzoeksobject: (Aanstaande) ouders/verzorgers van kinderen in de leeftijd van min. 9 maanden tot 4 jaar en ouder die gebruik hebben gemaakt van het aanbod van de ouder- en kindzorg.
Plaats van onderzoek: 2 basiseenheden van de Regionale Kruisvereniging Waterland.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding
Projectleider: R.J.J.M. Vissers, jeugdarts.
Cursus / opleiding: Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg, 1988-1990, NIPG-TNO, Leiden.
Contactadres: Servicebureau Kruiswerk Noord-Holland
R.J.J.M. Vissers
Postbus 326
2000 AH Haarlem

Start onderzoek: 1989
Einde onderzoek: 1989
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- De wensen en behoeften van de respondenten hangen in sterke mate samen met het bestaande aanbod, men uit zich vooral over wat goed is en wat om verbetering vraagt, volstrekt nieuwe ideeën of behoeften zijn nauwelijks ingebracht;
- De consument verwacht meer flexibiliteit op het consultatiebureau aantal consulten en de periode tussen consulten aangepast aan problematiek en behoeften van ouders
- De adviesstijl van wijkverpleegkundige en CB-arts kan beter: een meer persoonlijke, individu-gerichte bena-

dering waarbij de advisering het karakter heeft van overleg.

Publikaties:

VISSERS, R.J.J.M. "Behoeftte aan ouder- en kindzorg (van min. 9 maanden tot en met 18 jaar) van de ouders/verzorgers; kwalitatief onderzoek." Leiden, NIPG/TNO Afd. Onderwijs, 1991. (Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg)

Trefwoorden:

Consumenten, Jeugdgezondheidszorg 0-schoolgaand

Onderzoeksnummer: 900129
Titel: Consultatiebureauzittingen buiten kantooruren; een marktonderzoek onder ouders in Voorburg.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht verkrijgen in de behoefte aan CB'S op zaterdag of in de avonden.
Gegevensverzameling: - Behoeftte aan CB op zaterdag of in de avonden;
- Reden voor deze behoefte.
Methode: - Enquête.
Onderzoeksubject: Alle ouders die in maart 1990 een zuigelingenconsultatiebureau te Voorburg bezochten.
Plaats van onderzoek: Voorburg.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: J. Merkx, stafarts.
Contactadres: Kruiswerk Zuidhollandse Eilanden
J. Merkx
Postbus 65
3200 AB Spijkenisse

Start onderzoek: maart 1990
Einde onderzoek: maart 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: - De resultaten van dit onderzoek geven aan dat er een markt bestaat voor consultatiebureauzittingen op zaterdagochtend of in de avonden;
- Iets minder dan tweederde van de 238 respondenten geeft aan van een bureauzitting op zaterdagochtend of in de vroege avonden gebruik te willen maken;
- Als voornaamste reden voor bureaus op dat tijdstip te kiezen word de mogelijkheid dat de partner kan (mee-)komen genoemd;
- Ouders zijn bereid naar een ander wijkgebouw dan het gebruikelijke te gaan, de helft van de ouders is eveneens bereid een geldelijke eigen bijdrage te leveren.

Publikaties: MERKX, J.
Consultatiebureauzittingen buiten kantoren; een marktonderzoek onder ouders in Voorburg.
Zoetermeer, Provinciale Kruisvereniging Zuid-Holland, 1990.

Trefwoorden: Jeugdgezondheidszorg 0-schoolgaand, Consumenten

Onderzoeksnummer: 900130
Titel: Evaluatie van een uitbreiding van het tandheelkundig verstrekkingspakket voor 0-19-jarige ziekenfondsverzekerden; een gemengd longitudinaaltransversaal onderzoek.

Doel-/vraagstelling:

- Inzicht verkrijgen in de mogelijke effecten van verschillende systemen van tandheelkundige zorgverlening;
- Hoe ontwikkelen zich bij jeugdige ziekenfondsverzekerden de mondgezondheid en het mondhygienisch gedrag na een uitbreiding van het pakket tandheelkundige verstrekkingspakket?
- Zijn er verschillen in mondgezondheid te constateren tussen groepen verzekerden die al dan niet aan het plan 'Integrale Tandheelkunde' werden behandeld?

Gegevensverzameling:

- De prevalentie van cariës en andere gebitsafwijkingen;
- Het preventief gedrag ten aanzien van gebitsafwijkingen;
- Het systeem van zorgverlening;
- Sociaal-economische status.

Methode:

- Enquête;
- Observatie;
- Longitudinaal onderzoek.

Onderzoeksobject: Ziektenfondsverzekerden geboren in 1964, 1970, 1976, 1982 en 1988.
Het onderzoek vond/vindt plaats in 1987 (bij 5-, 11-, 17-, en 23-jarigen) in 1990 (bij 8-, 14-, en 20-jarigen) en in 1993 (bij 5-, 11-, 17-, en 23-jarigen), ca. 100 personen per leeftijdsgroep per stad.

Plaats van onderzoek: Alphen a/d Rijn, Gouda, s'-Hertogenbosch en Breda.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: H. Kalsbeek, tandarts.
M.A.J. Eijkman, tandarts.
Andere onderzoekers: G.H. Verrips, J.E. Frencken, J.A. Kieft.
Onderzoeksinstelling: NIPG-TNO, afd. Jeugd, sectie Tandzorg en Epidemiologie
Postbus 124
2300 AC Leiden
Samenwerkend met: Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam (ACTA)
Louwesweg 1
1066 EA Amsterdam
Contactadres: Ned. Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO
H. Kalsbeek
Postbus 124
2300 AC Leiden

Start onderzoek: 1986
Einde onderzoek: 1994
Onderzoeksfase: rapportage

Samenvatting: - Uit de eerste metingen bleek onder meer dat de verzorgingsgraad van de gebitten van de deelnemers aan een Regionale Instelling voor Jeugd tandzorg hoger was dan bij kinderen die door een huistandarts werden behandeld. Voormalige deelnemers aan het plan 'Integrale Tandheelkunde' hadden relatief goede gebitten.

Publikaties: KALSBECK, H., M.A.J. EIJKMAN & G.H.W. VERRIPS. Tandheelkundige hulp Jeugdige Verzekerden Ziekenfondsverzekering, beginmeting 1987. Leiden (etc.), Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO 1989.
KALSBECK, H., M.A.J. EIJKMAN, G.H.W. VERRIPS, J.E. FRENCKEN & J.A. KIEFT. Tandheelkundige hulp Jeugdige Verzekerden Ziekenfondsverzekering; tussenmeting 1990. Leiden, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO 1991. (in druk).

Trefwoorden: Gebit & mondholte

Onderzoeksnummer: 900131
Titel: Factoren die geleid hebben tot aanvraag ontheffing leerplicht.

Doel-/vraagstelling:

- Kan kennis van factoren, die geleid hebben tot aanvraag van leerplichtontheffing bijdragen tot de beleidsontwikkeling ten aanzien van preventieve maatregelen met betrekking tot vroegtijdige schoolverlaten?
- Welke kenmerken hangen samen met het vroegtijdig schoolverlaten (psychisch, medisch, milieu, sociaal)?
- Waarin onderscheiden vroegtijdige schoolverlaters zich van degenen die wel regulier onderwijs blijven volgen?

Gegevensverzameling:

- Gezondheidsstatus;
- Schoolbelevingsfactoren;
- Psychologische factoren.

Methode:

- Enquête;
- Registratieformulieren.

Onderzoeksubject: Jongeren die ontheffing van de leerplicht verzoeken (tussen 1-9-1987 en 31-12-1987) en een controlegroep.

Plaats van onderzoek: Gemeente Rotterdam.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: A.A.J.M. Hazebroek-Kampschreur, jeugdarts.
Andere onderzoekers: R. Heemskerk, G. van der Maden.
Onderzoeksinstelling: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam
Contactadres: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
A.A.J.M. Hazebroek-Kampschreur
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Start onderzoek: september 1987
Einde onderzoek: juni 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- 75% van de vroegtijdige schoolverlaters (VS) uit het onderzoek heeft te maken met gezinsproblematiek (t.o.v. 27% bij de controles), 48% van de meisjes en 32% van de jongens komt uit een eenoudergezin (17% bij de controles) 73% van de VS uit de onderzoeksgroep is ooit verhuisd (t.o.v. 57% van de controles);

- Op de basisschool onderscheiden alleen de jongens uit de onderzoeksgroep zich van de controles: 23% van de jongens vertoont gedrags- cq aanpassingsproblemen en 48% van de jongens heeft gedoubleerd (t.o.v. resp. 7% en 30% bij de jongens uit de controlegroep);
- Op het voortgezet onderwijs verschillen de VS in meer factoren van de controles dan op het basisonderwijs: 48% van de VS is tenminste een keer van schoolgewisseld (t.o.v. 17% van de controles). De leerprestaties zijn bij 89% matig tot slecht, 46% heeft gedoubleerd (t.o.v. resp. 34% en 13% bij de controles), uit de gezondheidskaart blijkt verder dat 64% van de VS uit het onderzoek gedrags- cq aanpassingsproblemen vertoont op school, en dat 77% van deze jongeren sprake is van spijbelgedrag;
- Bij 58% van de VS uit het onderzoek is sprake van gezondheidsproblemen, bij 34% van de VS zijn deze gezondheidsproblemen (tevens) van psycho-sociale aard (5% bij de controles), 48% van jongens en 26% van de meisjes uit de onderzoeksgroep heeft ooit contact gehad met hulpverlenende instanties.
- Bij het aantal contacten met de afdeling JGZ valt het op dat de VS minder vaak een PGO op de kleuterleeftijd hebben gehad dan de controlegroep (22% t.o.v. 49%), ook hebben zij minder vaak een PGO op het voortgezet onderwijs gehad (63% t.o.v. 83% bij de controles), dit geldt met name voor de spijbelaars.

Publikaties:

JANSEN, W., M. HEEMSKERK & G.T.W. VAN DER MADEN.
 Zijn voortijdige schoolverlaters "anders"?
 Rotterdam, GGD-Rotterdam, 1989.

Trefwoorden:

Leerplicht, Adolescenten, Voortgezet onderwijs, Schooluitval

Onderzoeksnummer: 900132
Titel: De gezondheid van de jeugd in Midden-Kennemerland in maatschappelijk perspectief.

Doel-/vraagstelling:

- Inzicht verkrijgen in de mogelijkheden van de gemeenten om de gezondheid van 4-18 jarigen te bevorderen in het kader van de Wet collectieve preventie volksgezondheid, en er middel preventieprogramma's uitvoering aan geven;
- Het ontwikkelen van een model en werkwijze voor epidemiologie binnen de jeugdgezondheidszorg, t.b.v. lokaal overheidsbeleid, dat toegepast kan worden binnen de DGD, en mogelijk tevens een landelijke toepassing kan vinden;
- Het geven van een basis voor gemeentelijk facet- en volksgezondheidsbeleid enerzijds en DGD-beleid anderzijds met als doelgroep jeugdigen van 4-18 jaar;
- Het ontwikkelen en toepassen van preventieprogramma's gericht op bevordering van gezondheid naar aanleiding van de bevindingen van het onderzoek.
- In welke mate komen bepaalde gezondheidsaspecten die regulier aandacht krijgen binnen de jeugdgezondheidszorg en bepaalde factoren die met gezondheid samen hangen, voor bij jeugdigen in maatschappelijk te onderkennen groepen?

Gegevensverzameling: Gemeentelijke gegevens en GGD-gegevens.

Methode:

- Enquête;
- Registratie in het kader van het PGO.

Onderzoeksubject: 1700 Kinderen uit groep 2 de basisschool, 1700 kinderen uit groep 4 basisschool en 1700 kinderen uit groep 7 basisschool. 1700 kinderen uit de 2e klas van het middelbaar onderwijs. Vragenlijsten 3400 kinderen uit klas 2 en 4 van het middelbaar onderwijs ingevuld.

Plaats van onderzoek: Regio Midden-Kennemerland.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: P.J.C. Kohne, jeugdarts.
Andere onderzoekers: E.R. Smits.
Onderzoeksinstituting/ DGD Midden-Kennemerland Afd. Jeugdgezondheidszorg
Contactadres: P.J.C. Kohne
Postbus 206
1960 AE Heemskerk

Start onderzoek: september 1990
Einde onderzoek: september 1993
Onderzoeksfase: veldwerk

Samenvatting: Er is nog geen samenvatting beschikbaar.

Trefwoorden: Gezondheidsprofiel, Schoolkinderen, Adolescenten, Epidemiologie, Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding

Onderzoeksnummer: 900133
Titel: Hulpverlening aan verslaafde ouders en hun kinderen.

Doel-/vraagstelling: - Inventarisatie van de hulpverlening aan verslaafde ouders en hun kinderen zoals die momenteel in Nederland in het medische en psycho-sociale circuit wordt gegeven.

Gegevensverzameling: - Enquête-gegevens over de mate waarin instellingen in de verslavingszorg, in de jeugdhulpverlening en in de gezondheidszorg in aanraking komen met de problematiek van verslaving en ouderschap, met wie ze daarbij samenwerken en welke problemen daarbij eventueel een rol spelen;
- Interviewgegevens over kenmerken en omvang van de populatie bij geselecteerde instellingen die veel met de problematiek te maken hebben.

Methode: - Interview;
- Enquête.

Onderzoeksobject: Instellingen in de verslavingszorg, jeugdhulpverlening en in de gezondheidszorg.

Plaats van onderzoek: Verspreid door heel Nederland.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: M. van Ooyen-Houben, sociale psychologie.
Andere onderzoekers: E. Verstappen, M. Pop-Purceanu
Onderzoeksinstelling: Nederlands Instituut voor Alcohol en Drugs (NIAD)
Postbus 725
3500 AS Utrecht

Contactadres: Nederlands Instituut voor Alcohol en Drugs (NIAD)
M. van Ooyen-Houben
Postbus 725
3500 AS Utrecht

Start onderzoek: sept. 1990
Einde onderzoek: sept. 1991
Onderzoeksfase: rapportage

Samenvatting: - Rapportage is nog niet gereed, wel zijn in het hele land netwerken getraceerd die zich met de onderzoeksproblematiek bezig houden;
- Ook is al gebleken dat er meer aandacht is voor kinderen van drugsverslaafde ouders dan voor kinderen van alcoholverslaafde ouders.

Aanvulling: De subsidiënt is het PCOJ (Programmerings College Onderzoek Jeugd).

Trefwoorden: Gezinsbegeleiding, Ambulante hulpverlening

Onderzoeksnummer: 900134
Titel: Implementatieproject Schoolgezondheidsbeleid Basisonderwijs.

Doel-/vraagstelling: - In hoeverre slagen GGD'en, afdeling JGZ en GVO er in schoolgezondheidsbeleid op basisscholen te initiëren en te ondersteunen?

Gegevensverzameling:
Methode: - Interview;
- Enquête.

Onderzoeksobject: GGD-medewerkers van de afdelingen JGZ en GVO.
Plaats van onderzoek: 40 GGD'en verspreid door Nederland.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: M. van Houten, GVO-er.
Onderzoeksinstelling: Stichting projecten VDB
A. van Ostadelaan 140
3583 AM Utrecht
Contactadres: Stichting projecten VDB
M. van Houten
A. van Ostadelaan 140, 3583 AM Utrecht

Start onderzoek: mei 1990
Einde onderzoek: november 1993
Onderzoeksfase: rapportage

Publikaties: VERENIGING VAN DIRECTEUREN VAN BASISGEZONDHEIDSDIENSTEN & INSTITUUT VOOR TOEGEPASTE SOCIALE WETENSCHAPPEN.
Deel 1. Collectieve preventie in het basisonderwijs.
Deel 2. Schoolteambijeenkomsten; handleiding voor opzet en uitvoering.
Deel 3. Gezondheid-beïnvloedend gedrag; handleiding voor het verzamelen en gebruiken van groepsgegevens.
Deel 4. Signaleren en begeleiden van groei- en ontwikkelingsproblemen: suggesties voor samenwerking met basisscholen.
Deel 5. Opvang van ongevallen; handleiding voor een korte cursus.
Deel 6. Regels en afspraken; suggesties voor samenwerking met basisscholen.
Deel 7. Fysische aspecten van het leef- en werkmilieu; protocol, normen en richtlijnen.
Utrecht, Vereniging van Directeuren van Basisgezondheidsdiensten, z.j..

Trefwoorden: Basisonderwijs, Schoolgezondheidsbeleid

Onderzoeksnummer: 900135
Titel: JGZ-interventie-onderzoek.

Doel-/vraagstelling: - Het nagaan van het effect van de JGZ-interventie vanuit het voorgaande periodiek geneeskundige onderzoek en de relatie met de noodzakelijke interventie vanuit het huidige periodiek geneeskundig onderzoek.

Gegevensverzameling: - Gezondheidsgegevens;
- Interventiegegevens.

Methode: - Registratie in het kader van het PGO;
- JGZ-verrichtingenregistratie.

Onderzoeksobject: Circa 700 kinderen in Ridderkerk, afkomstig uit groep 4 en 7 van het basisonderwijs en klas 2 voortgezet onderwijs, en circa 600 kinderen in twee Rotterdamse buurten.

Plaats van onderzoek: Gemeente Rotterdam en regio.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding

Projectleider: S. Luijt, schoolarts.

Andere onderzoekers: F. Pouw, W. Cheng, A.A.J.M. Hazebroek-Kampschreur.

Cursus / opleiding: Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg, 1988-1990, Nederlands Instituut Praeventieve Gezondheidszorg/TNO, Leiden.

Contactadres: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
S. Luijt
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Start onderzoek: september 1989

Einde onderzoek: eind 1991

Onderzoeksfase: rapportage

Publikaties: Te verwachten: scriptie opleiding Jeugdarts.

Trefwoorden: Jeugdgezondheidszorg schoolgaand en ouder, Periodiek geneeskundig onderzoek

Onderzoeksnummer: 900136
Titel: I. Kwaliteit kindercentra in Rotterdam.
II. Kwaliteit kindercentra in schilgemeenten.

Doel-/vraagstelling: - Het beoordelen van alle Rotterdamse voorzieningen voor kinderopvang aan de hand van de voorwaarden die gesteld worden voor toekenning van een vergunning;
- Inventarisatie van de evt. knelpunten bij de opvang van "probleemkinderen" in Rotterdam Noord-Oost.

Gegevensverzameling: - De kwaliteit en kwantiteit van het personeel;
- De accommodatie;
- De hygiënische omstandigheden;
- Aspecten betreffende de veiligheid.

Methode: - Enquête;
- Checklist bij bezoek aan kindercentrum.

Onderzoeksobject: Circa 200 kindercentra (o.a. speelzalen en dagverblijven).

Plaats van onderzoek: Gemeente Rotterdam.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: M. van der Star, epidemioloog.
Onderzoeksinstelling: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Contactadres: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
M. van der Star
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Start onderzoek: september 1989
Einde onderzoek: januari 1991
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: - In Rotterdam krijgen 39 centra (20%) als eindoordeel een onvoldoende, 149 centra (76%) krijgen de beoordeling redelijk en 8 centra (4%) is goed, in de schilgemeenten kregen 3 centra (8%) de beoordeling onvoldoende, en 33 centra (92%) redelijk, geen van de kindercentra in de schilgemeenten scoorde 'goed';
- Het onderdeel waarop in het algemeen het laagst gescoord wordt is de veiligheid;
- Bij de opvang van probleemkinderen vindt 53% van de leiders dat er onvoldoende mogelijkheden zijn voor

- een goede opvang van deze kinderen, 70% vindt de begeleiding die men krijgt bij de omgang met de probleemkinderen onvoldoende;
- Op grond van de resultaten van het onderzoek wordt aanbevolen om te zorgen voor een gestructureerde inspectie en het opzetten van een adviespunt, wat uitgevoerd zou kunnen worden door medewerk(st)ers van de GGD, afd. JGZ.

Publikaties:

STAR, M. VAN DER.
Kwaliteit van de kindercentra in Rotterdam.
Rotterdam, GGD Rotterdam, 1990.
ARENDONK, S. VAN & S. VALLIANATOS.
Kwaliteit van de kindercentra in de schilgemeenten.
Rotterdam, GGD Rotterdam, 1991.

Trefwoorden:

Kinderopvang

Onderzoeksnummer: 900137
Titel: Medisch hygiënische beoordeling van schoolgebouwen voor het Basisonderwijs in de regio Hoeksche Waard.

Doel-/vraagstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de medisch hygiënische situatie van schoolgebouwen in een deel van de regio van de Zuidhollandse eilanden.

Gegevensverzameling: - Schoonmaakonderhoud en resultaat hiervan;
- Opbergen van schoonmaakmiddelen;
- Regeling vuilafvoer;
- Werking en voorzieningen bij sanitair.

Methode: - Enquête;
- Observatie;
- Inventarisatie middels bestaande beoordelingslijst GHI Volksgezondheid.

Onderzoeksobject: 53 Schoolgebouwen voor basisonderwijs in de betreffende subregio.

Plaats van onderzoek: 6 Gemeenten in de Hoeksche Waard.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: Tj.C. Groendijk, hoofd JGZ.
Onderzoeksinstelling/ GGD Zuidhollandse eilanden
Contactadres: Tj.C. Groendijk
Postbus 742, 3200 AR Spijkenisse

Start onderzoek: januari 1990
Einde onderzoek: januari 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: - Bij een op de drie scholen voor basisonderwijs is de hygiënische situatie van het gebouw matig tot onvoldoende te noemen, er is geen verschil in hygiëne tussen openbare en bijzondere scholen;
- Slecht bij 50% van de scholen is het toilet voor de oudste meisjes voorzien van een pedaalemmer en verbandzakjes;
- 20% van de wastafels/drinkfonteinen werken onvoldoende;
- Bij 50% van de toiletten is geen zeep aanwezig;
- Schoonmaakmiddelen zijn in 40% van de gevallen onvoldoende veilig weggeborgen.

Publikaties: GGD ZUIDHOLLANDSE EILANDEN.
Medisch hygiënische beoordeling schoolgebouwen in de regio Hoeksche Waard.
Spijkenisse, GGD Zuidhollandse eilanden, 1990.

Trefwoorden: Hygiëne, Schoolgebouwen

Onderzoeksnummer: 900138
Titel: Medisch-hygiënische aspecten van scholen en gymzalen aan de hand van vraaggesprekken met schooldirecteuren.

Doel-/vraagstelling: Inzicht verkrijgen in aspecten van de medisch-hygiënische situatie van de scholen in het zorggebied van de afdeling JGZ van de GGD Midden-Holland om de scholen en de gemeenten gericht advies, voorlichting en begeleiding te kunnen geven.

Gegevensverzameling: De meningen van schooldirecteuren betreffende schoonmaak- onderhoud, schoonmaakkwaliteit, hygiëne en sanitaire voorzieningen in de schoolgebouwen incl. de gymnas-tieksalen, aan de hand van een vragenlijst opgesteld door een werkgroep vanuit de Hoofdinspectie voor de Volksge-zondheid.

Methode: Interview; Enquête; Observatie.

Onderzoeksobject: 177 scholen in het werkgebied van de GGD Midden-Hol-land.

Plaats van onderzoek: Zorggebied GGD Midden-Holland.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding

Projectleider: A. Bartels-Kortland, jeugdarts.

Andere onderzoekers: M. Bot.

Cursus / opleiding: Geneeskunde-studie, keuze-onderzoek Jeugdgezondheids-zorg.

Onderzoeksinstelling: GGD Midden-Holland

Samenwerkend met: E.U.R. Instituut Maatschappelijke Gezondheidszorg

Dr. Molenwaterplein 50

3015 GE Rotterdam

Contactadres: A. Bartels-Kortland

Oosthaven 68

2801 PG Gouda

Start onderzoek: eind 1987

Einde onderzoek: februari 1991

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Slechts 1/3 van alle scholen voldoet aan de voorwaar-den om hygiënisch genoemd te worden, hierbij is geen verschil tussen openbaar en bijzonder onderwijs;
- Basischolen voldoen over het algemeen aan minder voorwaarden om hygiënisch genoemd te worden dan het voortgezet en het speciaal onderwijs.

Aanvulling:	Tussen 1987 en zomer 1990 zijn een aantal vragenlijsten door de schoolartsen van de GGD afgenomen. In het najaar van 1990 is een groot aantal vragenlijsten door een co-assistente afgenomen, waarna zij alle gegevens tot een verslag heeft verwerkt.
Publikaties:	BOT, M. "Medisch-hygiënische aspecten van scholen en gymzalen aan de hand van vraaggesprekken met schooldirecteuren." Gouda (etc.), GGD Midden-Holland (etc.), 1991.
Trefwoorden:	Hygiëne, Schoolgebouwen

Onderzoeksnummer: 900139
Titel: Ontwikkeling van een systematische lijst met pedagogische aandachtspunten voor de begeleiding van ouders van kinderen in de leeftijd van 1 1/2 tot 2 1/2 jaar.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht verkrijgen op de interactie tussen ouders en consultatiebureau-medewerkers.
Gegevensverzameling: - De vragen die ouders stellen op het consultatiebureau en de manier waarop zij die verwoorden.
Methode: - Interview;
- Observatie.
Onderzoeksubject: 36 ouders met kinderen in de leeftijd van 1 1/2 tot 2 1/2 die periodiek het consultatiebureau bezoeken.
Plaats van onderzoek: Gemeenten Zandvoort en Haarlem.

Soort onderzoek: promotie-onderzoek
Projectleider: H.T. van Raalte-Habekothe, orthopedagoge.
Onderzoeksinstelling: Universiteit van Amsterdam Vakgroep Orthopedagogiek
IJsbaanpad 9-11
1076 CV Amsterdam
Samenwerkend met: Landelijke Vereniging voor Thuiszorg
Postbus 100
3980 CC Bunnik
Contactadres: Universiteit van Amsterdam Vakgroep Orthopedagogiek
H.T. van Raalte-Habekothe
IJsbaanpad 9-11
1076 CV Amsterdam

Start onderzoek: oktober 1988
Einde onderzoek: niet bekend
Onderzoeksfase: veldwerk

Samenvatting: Nog geen gegevens beschikbaar.

Trefwoorden: Jeugdgezondheidszorg 0-schoolgaand, Consumenten, Begeleiden

Onderzoeksnummer: 900140
Titel: Pedagogische ondersteuning : een onderzoek naar de behoefte van ouders van peuters en kleuters aan pedagogische ondersteuning door de kruisorganisatie (divisie Zeist).

Doel-/vraagstelling: - Hoe kan de kruisorganisatie Zuid-Oost Utrecht, divisie Zeist wat betreft pedagogische ondersteuning het beste aansluiten bij behoeften van ouders?

Gegevensverzameling: - Aantal kinderen, leeftijd;
- Wijkgebouw dat bezocht wordt, gebruik en waardering van kleuterbureau en huisbezoek;
- Bij opvoedingsvragen eventuele voorkeur voor hulpverlener;
- Waardering opvoedingsaspect binnen kleuterbureau en huisbezoek, waardering en inhoud andere vormen;
- Baan naast huishouden van moeder, opleiding, deelname oudergespreksgroep.

Methode: - Interview;

Onderzoeksobject: Ouders en verzorgers van kinderen in de leeftijd van 1-4 jaar, met Nederlandse nationaliteit, in de divisie Zeist die minimaal 1x een huisbezoek hebben gehad van de wijkverpleegkundige, en minimaal 1x een bezoek hebben gebracht aan het kleuterconsultatiebureau.

Plaats van onderzoek: Zeist.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding

Projectleider: A.L.J.M. Merkies, stafverpleegkundige JGZ.

Andere onderzoekers: C. Kivits, I. Kroes.

Cursus / opleiding: Humane Voeding, Voorlichtingskunde en Gezondheidsleer, L.U. Wageningen.

Onderzoeksinstelling: L.U. Wageningen Vakgroep Gezondheidsleer
Postbus 238
6700 AE Wageningen

Contactadres: Stichting Kruisorganisatie Zuid-Oost Utrecht
A.L.J.M. Merkies
Postbus 1250
3970 BG Driebergen

Start onderzoek: januari 1991

Einde onderzoek: juli 1991

Onderzoeksfase: veldwerk

Samenvatting:

- Ouders vinden het kleuterbureau een belangrijke vorm van pedagogische ondersteuning, het wordt gezien als een laagdrempelig beginstation;
- Ook het huisbezoek wordt hoog gewaardeerd als vorm van pedagogische ondersteuning, evenals persoonlijk spreekuur, telefonisch spreekuur, themabijeenkomsten;
- Er zijn geen statistisch significante relaties gevonden tussen de genoemde variabelen en de behoefte van ouders aan pedagogische ondersteuning;
- De mogelijke oorzaken voor de teruglopende belangstelling voor de oudergespreksgroepen kunnen zijn : De uiteenlopende samenstelling van de oudergroepen wat betreft het soort problemen en/of opleidingsniveau, de ouders geven de voorkeur aan het centraal stellen van informatie van een deskundige i.p.v. het uitwisselen van ervaringen, het serie-karakter van de gespreksgroepen en de drempel om persoonlijke problemen in een groep te bespreken.

Aanvulling:

Het onderzoek zal na bespreking door de divisie Zeist landelijk onder de aandacht worden gebracht.

Trefwoorden:

Jeugdgezondheidszorg 0-schoolgaand, Consumenten

Onderzoeksnummer:	900141
Titel:	Tandheelkundige epidemiologie in Basisgezondheidsdiensten; een onderzoek naar de haalbaarheid van gegevensverzameling door Jeugdartsen en mondhygiënisten.
Doel-/vraagstelling:	- Ontwikkelen van methodieken waarmee Basisgezondheidsdiensten risicogroepen kunnen identificeren met het oog op een gerichte collectief-preventieve benadering; - Kunnen jeugdartsen tijdens het PGO gegevens verzamelen over het voorkomen van cariës bij kinderen zodat deze gegevens bruikbaar zijn voor epidemiologische analyse? - In hoeverre zijn mondhygiënisten in staat dergelijke gegevens te verzamelen?
Gegevensverzameling:	Gegevens over het voorkomen van tandcariës.
Onderzoeksobject:	Leerlingen van de basisschool uit de groepen 2,7 en 8.
Plaats van onderzoek:	GGD-regio's Midden-Brabant, Stadsgewest Breda, Zeeland, Midden-Holland, Eemland en Zuid-Kennemerland.
Soort onderzoek:	overig onderzoek
Projectleider:	H. Kalsbeek, tandarts.
Onderzoeksinstelling:	NIPG-TNO, afd. Jeugd, sectie Tandzorg en Epidemiologie Postbus 124, 2300 AC Leiden
Samenwerkend met:	GGD'en genoemd bij 6.
Contactadres:	Ned. Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO H. Kalsbeek Postbus 124, 2300 AC Leiden
Start onderzoek:	1987
Einde onderzoek:	1990
Onderzoeksfase:	afgesloten
Samenvatting:	Gebleken is dat gegevens verzameld door vooraf getrainde mondhygiënisten zeer betrouwbaar zijn. Gegevens die tijdens het periodiek geneeskundig onderzoek door jeugdartsen worden verzameld wisselen van kwaliteit, maar zijn in het algemeen goed bruikbaar als basis voor epidemiologisch onderzoek.
Publikaties:	KALSBEEK, H. "Tandheelkundig epidemiologisch onderzoek in Basisgezondheidsdiensten." Leiden, NIPG-TNO, 1990. (Publikatienummer 90.016). KALSBEEK, H. "Epidemiologisch cariësonderzoek in de jeugdgezondheidszorg." T. Jeugdzondheidsz. 22 (1990) 68-71.
Trefwoorden:	Schoolkinderen, Gebit & mondholte, Epidemiologie

Onderzoeksnummer: 900142
Titel: Tot op ooghoogte.

Doel-/vraagstelling:

- Inzicht verkrijgen in de medisch-hygiënische omstandigheden op de basisscholen in Flevoland;
- Is het mogelijk om aan de hand van een vragenlijst hierover betrouwbare informatie te krijgen?
- Is het mogelijk deze vragenlijst en/of inspectie ter plaatse bij herhaling toe te passen?
- Zijn de aldus verzamelde gegevens geschikt om geautomatiseerde verwerkt te worden?

Gegevensverzameling:

- De mening van directeuren betreffende de hygiënische omstandigheden op hun school;
- De mate van vervuiling op de school.

Methode:

- Enquête;
- Inspectie door een GGD-medewerker.

Onderzoeksobject: 150 Basisscholen.
Plaats van onderzoek: Provincie Flevoland.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding
Projectleider: H. Hendriks, jeugdarts in opleiding.
Cursus / opleiding: Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg, 1989-1991, Nederlands Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO, Leiden

Onderzoeksinstelling: GGD Flevoland
Postbus 1120
8200 BC Lelystad

Contactadres: GGD Flevoland
H. Hendriks
Postbus 1120
8200 BC Lelystad

Start onderzoek: maart 1990
Einde onderzoek: september 1991
Onderzoeksfase: rapportage

Trefwoorden: Schoolmilieu, Hygiëne

Onderzoeksnummer:	900143
Titel:	Verpleegkundig groepsconsultatiebureau voor zuigelingen.
Doel-/vraagstelling:	- Kan het groepsconsultatiebureau het individuele consultatiebureau vervangen? - Biedt het groepsconsultatiebureau een meerwaarde ten aanzien van de opvoedingsvoorlichting?
Gegevensverzameling:	- Observatiegegevens van individuele en groepsconsultatie- bureaus; - Evaluatievragen bij deelnemers individueel consultatiebureau en groepsconsultatiebureau.
Methode:	Enquête; Observatie.
Onderzoeksubject:	6 Verpleegkundige CB's in groepsvorm, 3 verpleegkundige CB's individueel met 3 CB's in groepsvorm, 6 verpleegkundige CB's individueel.
Plaats van onderzoek:	Gemeenten Boxtel en Schijndel.
Soort onderzoek:	onderzoek in kader van cursus/opleiding
Projectleider:	A. Prince, GVO-konsulent.
Andere onderzoekers:	M. Debrauwer, M. Visser.
Cursus / opleiding:	Kinderstudie Universiteit Utrecht.
Contactadres:	Regionale Kruisvereniging Meijerij A. Prince Postbus 75, 5240 AB Rosmalen
Einde onderzoek:	december 1990
Onderzoeksfase:	afgesloten
Samenvatting:	- Bij dit project is gekozen voor het opzetten en experimenteren met verpleegkundig groepsconsultatiebureaus als vervangers van individuele verpleegkundige CB's; - Op het groeps-CB was meer tijd voor het bespreken van de voor het CB gebruikelijke onderwerpen zoals voeding, verzorging en ontwikkeling, daarnaast kregen onderwerpen als veiligheid, opvoeden spelen en eenkennigheid op het groepscb. meer aandacht; - Op het individuele CB geven moeders veel informatie over de stand van zaken op dat moment, terwijl tijdens de groepsgesprekken de moeders meer hun eigen mening daarover geven. - De belangrijkste eindconclusie van het onderzoek is dat het groeps-CB een duidelijke meerwaarde biedt ten opzichte van het individuele CB.
Publikaties:	Eindverslag project, auteur A. Prince.
Trefwoorden:	Jeugdgezondheidszorg 0-schoolgaand, Consumenten

Onderzoeksnummer: 900144
Titel: Verwijzingen naar huisarts door de jeugdgezondheidszorg in 1988/1989.

Doel-/vraagstelling:

- Inzicht verkrijgen in aard en aantal van de verwijzingen, alsmede de reactie van de huisarts in beeld brengen;
- Wat is de aard van de afwijkingen waarvoor kinderen naar de huisarts worden verwezen?
- In welke mate wordt gevolg gegeven aan de verwijzing naar de huisarts?
- Hoe is de reactie van de huisarts?
- Wat is de mate van overeenkomst in diagnose tussen jeugdarts en huisarts/specialist?
- Welke activiteit onderneemt de huisarts n.a.v. de verwijzing?
- Wat is de aard van de onderzoeken waaruit de verwijzingen voortvloeien?

Gegevensverzameling:

- Algemene gegevens : leeftijd, geslacht, geboortedatum, leeftijd ten tijde van onderzoek;
- Aard van de verwijzing, aard van het onderzoek waaruit de verwijzing is voortgekomen, naar wie is verwezen, doel van de verwijzing, berichtgever, diagnose van de arts, gevolg van de verwijzing, datum van de teruggelapportage.

Methode:

- Registratie in het kader van het PGO;
- Registratie van verwijzingen en de antwoorden op de verwijzingen volgens protocol.

Onderzoeksubject: 1203 Kinderen die in het schooljaar 1988/1989 zijn verwezen door de jeugdartsen, werkzaam bij de BaGD Zuid-Holland Noord, vestiging Leiden.

Plaats van onderzoek: Alkemade, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: H.M. Gijsman, jeugdarts.
Ir. B.A.M. Kempers, epidemiologe.
Onderzoeksinstelling: BaGD Zuid-Holland Noord
Roodenburgerstraat 1 A
2313 HH Leiden
Contactadres: BaGD Zuid-Holland Noord
H.M. Gijsman
Roodenburgerstraat 1 A
2313 HH Leiden

Start onderzoek: voorjaar 1988
Einde onderzoek: najaar 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- In het schooljaar 1988/1989 is 11.3% van de alle onderzochte kinderen door een jeugdarts verwezen naar de huisarts of specialist, ruim de helft van alle verwijzingen vloeit voort uit een PGO, indien het aantal verwijzingen wordt gerelateerd aan het aantal onderzoeken verdeeld naar type blijkt dat bij de gerichte onderzoeken 34.7% van de kinderen verwezen wordt, bij PGO's is dit 9.1%;
- Verwijzingen voor oogklachten komen het meest voor, verwijzingen voor gedrags- en leerstoornissen het minst.
- Op 17% van de verwijzingen is geen terugrapportage ontvangen, er is verschil in mate van terugrapportage bij diverse redenen van verwijzing (gedrag en ontwikkelingsachterstand 100%, groei/rijping 80%);
- Bij 7.8% van de verwijzingen vindt de huisarts/specialist het niet nodig om actie te ondernemen, bij gedrags- en leerstoornissen vindt er altijd een actie van de huisarts/specialist plaats.
- Het percentage overeenkomstige diagnoses tussen de jeugdarts en de behandelend verschilt per jeugdarts.

Publikaties:

GIJSMAN, D. & D. KEMPERS.
Verwijzingen naar huisarts door de jeugdgezondheidszorg in 1988/1989.
Leiden, Basisgezondheidsdienst Zuid-Holland Noord, 1990.
(Interne rapportage).

Trefwoorden:

Verwijzen, Eerstelijnsgezondheidszorg

16. METHODEN & TECHNIEKEN

Onderzoeksnummer: 900145

Titel: Analyse van het periodiek geneeskundig onderzoek in Midden-Holland.

Doel-/vraagstelling: Analyse van de PGO-registratiegegevens van de schoolartsen in de regio Midden-Holland over het schooljaar 1989-1-1990.

Gegevensverzameling: Van elk kind dat in het schooljaar 1989/1990 PGO gehad heeft:
geboortejaar en geslacht; datum PGO; of het afwijkingen uit een vastgestelde lijst van 63 afwijkingen had; of deze afwijking(en) door de schoolarts ontdekt is/zijn; extra controle of verwijzing n.a.v. deze afwijking(en).

Methode: Registratie in het kader van het PGO.

Onderzoeksobject: 10.989 Kinderen, waarvan 51% jongens en 49% meisjes in de leeftijd van 5 tot 17 jaar uit basis-/voortgezet onderwijs.

Plaats van onderzoek: Alle gemeenten die onder het zorggebied van de afdeling JGZ van de GGD Midden-Holland vallen.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: R. da Costa sr., epidemioloog.

Onderzoeksinstelling/ GGD Midden-Holland

Contactadres: R. da Costa sr.
Oosthaven 68, 2801 PG Gouda

Start onderzoek: najaar 1989

Einde onderzoek: april 1991

Onderzoeksfase: rapportage

Samenvatting:

- Op een aantal punten komen duidelijke verschillen voor tussen de teams. Niet duidelijk is of dit veroorzaakt wordt door verschillen in werkwijze of onderzoekspopulatie.
- Cariës-, virus-, gehoor- en gewichtafwijkingen komen vooral voor.
- Van de 63 gescreende afwijkingen komen er 18 op een totaal van 14.567 minder dan 50 maal voor;
- Een aantal scholen zijn aan te merken als risico-scholen, deze scholen verdienen wellicht extra aandacht van de artsen en/of voorlichtingsdeskundigen.

Publikaties: COSTA, R. DA. "Analyse van het periodiek geneeskundig onderzoek in Midden-Holland 1989/1990". Gouda, GGD Midden-Holland, 1991. (Intern rapport)

Trefwoorden: Periodiek geneeskundig onderzoek, Registratie

Onderzoeksnummer:	900146
Titel:	Bloeddrukmeting bij kinderen; sterk wisselende kwaliteit en interpretatie.
Doel-/vraagstelling:	- Hoe en wanneer wordt de bloeddruk van kinderen gemeten? - Welke criteria worden gehanteerd voor het stellen van de diagnose hypertensie?
Gegevensverzameling:	Bloeddrukmeting bij welk PGO? Type bloeddrukmeter; Frequentie en wijze van meting; Gehanteerde normaalwaarden.
Methode:	Enquête.
Onderzoeksubject:	A-selecte steekproef onder 100 artsen werkzaam in de schoolgezondheidszorg.
Plaats van onderzoek:	Verspreid door heel Nederland.
Soort onderzoek:	overig onderzoek
Projectleider:	R.A. Hirasing, jeugdarts/kinderarts.
Andere onderzoekers:	R.A.M.G. Donckerwolcke.
Onderzoeksinstelling:	GGD West-Friesland Blauwe Berg 5 1625 NT Hoorn
Samenwerkend met:	R.U. Utrecht Wilhelmina Kinderziekenhuis R.A.M.G. Donckerwolcke Postbus 18009 3501 CA Utrecht
Contactadres:	Ned. Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO R.A. Hirasing Postbus 124, 2300 AC Leiden
Start onderzoek:	1989
Einde onderzoek:	1989
Onderzoeksfase:	afgesloten
Samenvatting:	- De resultaten lieten grote verschillen zowel in methoden van meting als interpretatie van de gegevens zien; - De relatief hoge prevalentie van hypertensie (0,5-3%) bij jeugdigen rechtvaardigt regelmatige metingen; - Er bleken zeer verschillende bronnen voor de beoordeling van de bloeddruk te worden gebruikt; - De arts in de jeugdgezondheidszorg bevindt zich in een ideale positie om een bijdrage te leveren aan de preventie en vroege opsporing van hypertensie, kwaliteit van meting en uniforme interpretatie ervan zijn van groot belang.
Publikaties:	HIRASING, R.A. & R.A.M.G. DONCKERWOLCKE.

"Bloeddrukmeting bij kinderen; sterk wisselende kwaliteit en interpretatie." Ned. T. Geneesk. 135 (1991) 983-986

Trefwoorden:

Bloeddrukmeting

Onderzoeksnummer: 900147
Titel: Evaluatie Pasgeborene Sticker.

Doel-/vraagstelling: - Hoe is de kwantiteit van de registratie?
- Hoe is de kwaliteit van de registratie?
- Evaluatie van de ervaringen van een klein aantal gebruikers met de pasgeborene sticker.

Gegevensverzameling: - Algemene gegevens van de pasgeborene : naam, geboortedatum, datum van onderzoek;
- Risicofactoren : gezin, medische familie anamnese, zwangerschap, bevalling, kraambed, kraamverzorging, pasgeborene;
- Gegevens onderzoek eerste levensweken : algemene indruk, aangeboren afwijkingen, huid, hoofd, hals, borst, buik, genitalia, testes, heupen, a.femorales, ledematen, wervelkolom, tonus, MORO, zuigreflex, grijpreflex, overige bijzonderheden, naam onderzoeker. Deze gegevens komen overeen met de gegevens van blok 8 van het JGZ-dossier.

Methode: - Interview;
- Registratie in het kader van het PGO.

Onderzoeksobject: Aan 177 wijkverpleegkundigen werd gevraagd kopieën van blok 8 van het JGZ-dossier te maken van de laatste 4 ingeschreven zuigelingen in 1989.

Plaats van onderzoek: Werkgebied van de Kruisvereniging West Overijssel.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding

Projectleider: L.M. van Iersel, arts.

Andere onderzoekers: A.J. Avis-Andriessen, E.A. Brouwers-de Jong, J.W. Groot-hoff.

Cursus / opleiding: Keuzeproject Sociale Geneeskunde en Epidemiologie, Rijksuniversiteit Groningen.

Onderzoeksinstelling: Kruisvereniging West- Overijssel
Postbus 584
8000 AN Zwolle

Samenwerkend met: R.U. Groningen, Vakgr. Soc. Geneeskunde en Epidemiologie
Antonius Deusinglaan 1
9713 BZ Groningen

Contactadres: Stichting Kruiswerk IJssel- Zwartewater
E.A. Brouwers-de Jong
Postbus 221
8000 AE Zwolle

Start onderzoek: december 1989
Einde onderzoek: april 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Van de 508 ingestuurde kopieën was 63% het blok 8 ingevuld, bij 56% was een sticker ingeplakt en bij 7% waren de gegevens direct in het dossier genoteerd;
- Volledigheid : indien het blok 'onderzoek' van blok 8 rechtstreeks of via de sticker was ingevuld dan was dit in 71% van de gevallen volledig gebeurd, van alle ingevulde kopieën was 45% volledig ingevuld;
- Bruikbaarheid : Van een bruikbare overdracht werd gesproken wanneer de essentiële items aangeboren afwijkingen, borst buik, genitalia externa, testesligging en heupen waren ingevuld. Indien er medische gegevens beschikbaar waren, dan bleken deze in 90% van de gevallen aan dit criterium van bruikbaarheid te voldoen, van alle ingestuurde kopieën was dit 56%;
- Testesregistratie : in 96% van de ingevulde kopieën van blok 8 werd iets over de testes gemeld; in 68% was ook de ligging van de testikels duidelijk aangegeven;
- Duidelijkheid : het aanbevolen notatiesysteem was in 34% van de ingevulde stickers correct toegepast;
- De meeste ondervraagde gebruikers stonden positief tegenover het gebruik van de sticker.

Publikaties:

IERSEL, L.M. VAN, A.J. AVIS-ANDRIESEN, E.A. BROUWERS-DE JONG & J.W. GROOTHOFF.
De pasgeborene-sticker: een evaluatie in West Overijssel.
T. Jeugdgezondheidsz. 23 (1991) 3-4
IERSEL-PRINSEN, L.M. VAN.
Evaluatie pasgeborene sticker : een onderzoek in het kader van een keuzeproject Sociale Geneeskunde.
Zwolle, Kruisvereniging West Overijssel, 1990.

Trefwoorden:

Registratie, Pasgeborenen, JGZ-dossier

Onderzoeksnummer: 900148
Titel: Evaluatie van de screening op phenylketonurie (PKU) en congenitale hypothyreoïdie (CHT).

-
- Doel-/vraagstelling:**
- Te komen tot een evaluatie van de deelname aan, de diverse fasen van het beloop van, en van de methode van screening;
 - Hoeveel kinderen nemen wel/niet deel aan de screening?
 - Wat zijn de redenen van niet-deelname?
 - Hoeveel tijd verstrijkt er van geboorte tot de hielprik, van geboorte tot het eerste diagnostisch onderzoek, en van de geboorte tot behandeling?
 - Wat is de positief en negatief voorspellende waarde van de screeningsprocedure en kunnen deze verbeterd worden?
- Gegevensverzameling:**
- Wat is het optimale afkappunt van de TSH-bepaling?
 - Geboortedatum;
 - Geslacht;
 - Geboortegewicht;
 - Zwangerschapsduur;
 - Screeningsuitslagen;
 - Serumuitslagen bij diagnostisch onderzoek;
 - Diagnose van de verwezen kinderen;
 - Gelokaliseerde gegevens over deelname en screeningsuitslagen.

Methode:

Onderzoeksobject: Alle levendgeborenen.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: P.H. Verkerk, arts.
Onderzoeksinstelling: Ned. Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO
Postbus 124
2300 AC Leiden
Samenwerkend met: Landelijke Begeleidingscommissie PKU en CHT.
Contactadres: NIPG/TNO, Afd. Jeugd en Gezondheid
P.H. Verkerk
Postbus 124
2300 AC Leiden
Tel. nr. 071-181704

Start onderzoek: 1981
Einde onderzoek: doorlopend
Onderzoeksfase: Het betreft een continu-onderzoek, waarvan ieder jaar over het voorgaande jaar verslag wordt uitgebracht aan de Landelijke Begeleidingscommissies PKU en CHT.

Samenvatting:

- De deelname is hoog: meer dan 99% van alle levend-geborenen wordt gescreend;
- Ruim 25% van alle kinderen wordt gescreend na de voorgeschreven leeftijd van 6 t/m 8 dagen;
- Het aantal onvoldoende met bloed gevulde filtreerpapierstrookjes is hoog in de provincie Utrecht;
- De positief voorspellende waarde van de screening op PKU is ongeveer 50% en op CHT, vanaf medio 1982, 8%;
- Aan de hand van gegevens kon de screening op CHT medio 1982 bijgesteld worden, waardoor het aantal fout-positieven met 40% afnam en het aantal fout-negatieven vrijwel niet toenam.
- Thans wordt opnieuw overwogen om de screening op CHT aan te scherpen.

Publikaties:

VERKERK, P.H., G.J. VAANDRAGER & R.C.A. SENGERS.

Vijftien jaar landelijke screening of fenyketonurie in Nederland; vierde verslag van de Landelijke Begeleidingscommissie Phenylketonurie.

Ned. T. Geneesk. 134 (1990) 2533-2536

VAANDRAGER, G.J. & P.H. VERKERK.

Neonatale screening in Nederland.

in : E.C. van Es, E. Mandema, G. Olthuis et al (red), Het Medisch jaar 1990.

Utrecht, Bohn, Scheltema & Holkema, 1990.

VERKERK, P.H. & G.J. VAANDRAGER.

Rapportage van de screening op fenyketonurie bij kinderen geboren in 1989.

Leiden, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO, 1990.

(Publikatienummer 90.105)

VERKERK, P.H. & S.P. VERLOOVE-VANHORICK.

Eerste resultaten van de screening op congenitale hypothyreoïdie bij kinderen geboren in 1990.

Leiden, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO, 1991.

VERKERK, P.H., G.J. VAANDRAGER & S.P. VERLOOVE-VANHORICK.

How effective is the screening method for congenital hypothyroidism used in the Netherlands?

IEA Los Angeles Twelfth Scientific Meeting August 5-9, 1990.

Trefwoorden:

Screening, Congenitale hypothyreoïdie, Phenylketonurie

Onderzoeksnummer: 900149
Titel: Het gebruik van alternatieve geneeswijzen door jeugdigen in Oost-Gelderland.

Doel-/vraagstelling: Het inventariseren van het gebruik van alternatieve geneeswijzen door jeugdigen in Oost-Gelderland.
Gegevensverzameling: Algemene gegevens : geslacht, leeftijd, woonplaats, gezinsamenstelling, SES, nationaliteit, soort onderwijs; Behandeling afgelopen jaar (ook regulier); Indicatie; Type behandeling en resultaat; Kosten en vergoeding door het Ziekenfonds; Alternatieve behandeling langer dan 1 jaar geleden;
Methode: Enquête; Registratie in het kader van het PGO; Literatuuronderzoek.
Onderzoeksobject: 4999 kinderen van groep 2 en 7 (gemiddeld 5 en 11 jaar) in het basisonderwijs.
Plaats van onderzoek: Regio GGD Oost-Gelderland.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: S. Bambang Oetomo, jeugdarts.
Andere onderzoekers: A. Sluiter, G. Stekelenburg, C. de Rover.
Onderzoeksinstelling/ DGD Oost-Gelderland
Contactadres: S. Bambang Oetomo
Postbus 53
7000 AB Doetinchem
Tel. nr. 08340-21260

Start onderzoek: juli 1987
Einde onderzoek: juli 1991
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Van alle kinderen is 54% regulier en 17% alternatief behandeld, 38% onderging geen behandeling;
- 9% van de kinderen is regulier en alternatief behandeld;
- Van alle kinderen maakt 13% gebruik van reguliere zelfmedicatie, en eveneens 13% van alternatieve zelfmedicatie;
- Voor aandoeningen van luchtwegen en zenuwstelsel wordt relatief vaak van alternatieve geneeswijzen gebruik gemaakt;
- Bij gedragsproblemen bezoekt 65% de alternatieve genezer;

- Alternatieve geneeswijzen worden relatief weinig gebruikt voor aandoeningen van de ogen, de oren, het bewegingsapparaat en het hart-vaatstelsel;
- Bij hoofdpijn wordt het meest (57%) van reguliere zelfmedicatie gebruik gemaakt;
- Van de alternatieve geneeswijzen wordt homeopathie het meest toegepast.

Publikaties:

Aangeboden aan het Tijdschrift voor Sociale Gezondheidszorg.

Trefwoorden:

Alternatieve geneeswijzen, Schoolkinderen

Onderzoeksnummer: 900150
Titel: Interactie hulpverlener-gezin.

Doel-/vraagstelling: - Het verkrijgen van meer inzicht in hoe hulpverlener en gezinsleden elkaar beïnvloeden tijdens het hulpverleningsgesprek;
- Nagaan wat de invloed is van de hulpverlener-cliënt interactie op de resultaten van de gezinsbehandeling.

Gegevensverzameling: - Verbaal gedrag van de hulpverlener;
- Verbaal gedrag van de ouders;
- Voor- en nametingen van de behandeling.

Methode: - Observatie;
- Literatuuronderzoek;
- Vragenlijsten en kwalitatieve analyse van therapeutische gesprekken.

Onderzoeksobject: Gezinnen aangemeld bij het Gezinsproject Nijmegen i.v.m. opvoedings- en gedragsproblemen. Leeftijd van de aangemelde kinderen ligt tussen de 10 en 18 jaar.

Plaats van onderzoek: Nijmegen en omstreken.

Soort onderzoek: promotie-onderzoek
Projectleider: Prof. Dr. J. van Acker, orthopedagoog.
Andere onderzoekers: J. van Leeuwe, R. de Kemp.
Onderzoeksinstelling: K.U. Nijmegen Instituut voor Orthopedagogiek
Postbus 9103
6500 HD Nijmegen

Contactadres: K.U. Nijmegen Instituut voor Orthopedagogiek
R. de Kemp
Postbus 9103
6500 HD Nijmegen

Start onderzoek: november 1989
Einde onderzoek: november 1993
Onderzoeksfase: veldwerk

Publikaties: Te verwachten : proefschrift 'Interactie hulpverlener-gezin' van R.A.T. de Kemp (1993).

Trefwoorden: Gezinstherapie, Gezinsbegeleiding

Onderzoeksnummer: 900151
Titel: Landelijke testesregistratie.

Doel-/vraagstelling: - Hoe is de testesregistratie in Nederland direct na de geboorte?
- Bestaat er een relatie tussen orchidopexie-frequentie en testesregistratie?

Gegevensverzameling: - Testesregistratie bij jongens naar regio verdeeld;
- Orchidopexiefrequentie over de jaren 1980-1988.

Methode: - Interview;
- Enquête.

Onderzoeksobject: Het onderzoek is verricht onder alle klinisch werkzame kinderartsen in Nederland. De cijfers over orchidopexie zijn verkregen via de Stichting Informatiecentrum voor de Gezondheidszorg uit de Landelijke Medische Registratie van Ziekenhuisopnamen.

Plaats van onderzoek: Nederland.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: R.A. Hirasings, jeugdarts/kinderarts.
Andere onderzoekers: T. Reerink, S. de Vrind, S.P. Verloove-Vanhorick.
Onderzoeksinstelling/ Ned. Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO
Contactadres: R.A. Hirasings
Postbus 124
2300 AC Leiden

Start onderzoek: 1989
Einde onderzoek: 1991
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: - Het aantal orchidopexieën vanwege niet-ingedaalde testes daalden tussen 1982 en 1988 van 5982 tot 2889, het aantal te verwachten operaties per jaar bedraagt ongeveer 8000;
- Het aantal enkelzijdige operaties per 1000 jongens van 0-19 per jaar per regio liep sterk uiteen: in 1982 was de spreiding 1,1-4,8 en in 1988 0,5- 2,4;
- Het verdient aanbeveling de registratie van de plaats van de testes enkele dagen na de geboorte te blijven stimuleren.

Publikaties:

HIRASING, R.A., J.D. REERINK & S.P. VERLOOVE
On cryptorchidism, testes registration and orchidopexy.
in: G. Brenner & I. Weber (eds): Health services research
and primary health care; Congres proceedings of the Se-
cond European Conference, Köln, december 14-15, 1990.
Koln, Deutsche Artzte Verlag, 1991.
Artikel aangeboden aan Ned. T. Geneesk.

Trefwoorden:

Testesregistratie, Registratie, Chryptorchisme, Niet-scrotale
testes

Onderzoeksnummer: 900152
Titel: **Leren omgaan met astma: interventiemethoden voor kinderen en ouders.**

Doel-/vraagstelling: - Ontwikkeling en evaluatie van een trainingsprogramma voor kinderen met astma (8-13 jaar);
- Idem van een trainingsprogramma voor ouders van kinderen met astma;
- Vergelijking van het effect van beide methoden.

Gegevensverzameling: - Medische en psychologische gegevens zowel bij de kinderen als de ouders.

Methode: - Interview;
- Enquête;
- Observatie;
- Literatuuronderzoek;
- Tests bij de kinderen;
- Vragenlijsten voor ouders;
- Registratie door kinderartsen.

Onderzoeksobject: Kinderen met astma uit 6 verschillende ziekenhuizen (6 perifere ziekenhuizen, 2 academische ziekenhuizen, 1 astmacentrum), onder behandeling bij 14 kinderartsen.

Soort onderzoek: promotie-onderzoek
Projectleider: V.T. Colland, psycholoog.
Onderzoeksinstelling: U.v.A. Vakgroep Klinische Psychologie
Weesperplein 8
1018 XA Amsterdam

Samenwerkend met: Astmacentrum Heideheuvel
Contactadres: V.T. Colland
Postbus 10010
1201 DA Hilversum

Start onderzoek: november 1987
Einde onderzoek: september 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Publikaties: COLLAND, V.T.
Learning to cope with asthma: intervention programs for children and parents.
z.p., Thesis, 1990. (Proefschrift Universiteit van Amsterdam, 1990).
COLLAND, V.T.
De astma coping- en belevingstest (ACTB): een test voor kinderen met astma in de leeftijd van 8 tot 13 jaar.
Gedrag & Gezondheid 18 (1990) 68-77

Trefwoorden: Astma, Schoolkinderen, Zieke kinderen

Onderzoeksnummer: 900153
Titel: Logopedische screeningen in Zeeland.

Doel-/vraagstelling: Onderzoeken of alle kinderen met logopedische problemen in groep 2 van het basisonderwijs ook daadwerkelijk gemeld worden bij de logopedisten van de GGD.

Gegevensverzameling:

- Adem;
- Stem;
- Vloeienheid van het spreken;
- Spraak/taal;
- Auditieve waarneming;
- Mondgedrag;
- Mondgewoonten en gebit.

Methode:

- Observatie;
- Literatuuronderzoek;
- Screeningsonderzoek.

Onderzoeksobject: 314 Kinderen uit groep 2 van het basisonderwijs, 164 jongens en 150 meisjes.

Plaats van onderzoek: Verspreid over de provincie Zeeland.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: R.P.A. d' Hondt, logopedist.

Andere onderzoekers: A. Christiaens, L. Dieleman, M. Hendrikse, M. Rootsart, M. Jobse.

Onderzoeksinstelling: GGD Zeeland
Postbus 345
4460 AS Goes

Contactadres: GGD Zeeland
R.J.I. Boog
Postbus 345
4460 AS Goes

Start onderzoek: januari 1989

Einde onderzoek: juni 1990

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- 16% van de onderzochte kinderen heeft logopedische hulp nodig, 2.8% van hen waren ten tijde van het onderzoek al onder behandeling van een logopedist;
- Jongens hebben meer logopedische problemen dan meisjes (55% resp. 39.3%);
- Slechts een klein percentage van de kinderen wordt via de jeugdarts en/of leerkracht aangemeld bij de GGD.

Trefwoorden: Logopedie, Screening, Schoolkinderen

Onderzoeksnummer: 900154
Titel: Meting van lengte, gewicht en hoofdomtrek op het consultatiebureau voor zuigelingen en kleuters.

Doel-/vraagstelling:

- Literatuuronderzoek naar de wetenschappelijk gefundeerde aanbevelingen voor deze metingen;
- I.v.m. heupluxatie, lengtemeting bij jonge zuigelingen wel of niet noodzakelijk?
- Tot welke leeftijd hoofdomtrekmeting?
- Hoe vaak zijn deze metingen noodzakelijk?
- In hoeverre worden de aanbevelingen in de praktijk gehanteerd?

Gegevensverzameling:

- Meting van lengte, gewicht en hoofdomtrek, hoe en met welk materiaal, wanneer wordt de meting verricht en hoe nauwkeurig is de meting?
- Registratie, aflezing en notitie in het JGZ-dossier, hoe nauwkeurig is deze en wanneer is geen meting verricht?

Methode: Enquête.

Onderzoeksobject: CB-lokaties.

Plaats van onderzoek: Provincie Drenthe.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding

Projectleider: J. de Haan, arts.

Cursus / opleiding: Geneeskunde, R.U. Groningen.

Onderzoeksinstelling: R.U. Groningen, Vakgr. Soc. Geneeskunde en Epidemiologie
Antonius Deusinglaan 1
9713 BZ Groningen

Samenwerkend met:

Adres: Kruiswerk Drenthe
M.E. Smit-Roos
Postbus 527
9400 AM Assen

Contactadres: Kruiswerk Drenthe
M.E. Smit-Roos
Postbus 527
9400 AM Assen

Start onderzoek: juli 1990

Einde onderzoek: september 1990

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Literatuuronderzoek : er lijken geen bezwaren aanwezig tegen de lengtemeting voor de heup indien deze correct wordt uitgevoerd, verder blijkt dat de hoofdomtrekmeting een goed hulpmiddel is voor screening op stoornissen in de hersenontwikkeling;
- In de literatuur worden geen concrete aanbevelingen gedaan voor de frequentie van lengte- en gewichtsmeting;
- Uit de enquête komt naar voren dat niet overal goede meetinstrumenten aanwezig zijn, de juiste meettechniek wordt slechts door iets meer dan de helft van de CB's toegepast;
- Op de zuigelingenleeftijd worden bij ongeveer twee derde van de CB's de drie metingen bij elk consult verricht, op kleuterleeftijd wordt bij elk consult de lengte- en gewichtsmeting verricht, enkele CB's verrichten nog hoofdomtrekmetingen op de leeftijd van 15 maanden, na deze leeftijd vindt geen hoofdomtrekmeting meer standaard plaats.

Publikaties:

HAAN, J. DE.

Meting van lengte, gewicht en hoofdomtrek op het consultatiebureau voor zuigelingen en kleuters.

Assen, Kruiswerk Drenthe, 1991.

Trefwoorden:

Jeugdgezondheidszorg 0-schoolgaand,
Zuigelingen, Hoofdomtrekmeting,
Congenitale heupluxatie

Onderzoeksnummer: 900155
Titel: Onderzoek met betrekking tot de normering van de KID-scale in Nederland. (Kent Infant Development Scale)

Doel-/vraagstelling: De KID-scale bruikbaar maken voor de Nederlandse populatie.
Gegevensverzameling: Gegevens omtrent de ontwikkeling van kinderen van 0-14 maanden: Cognitieve ontwikkeling; Taal; Zelfredzaamheid; Sociaal gedrag; Motoriek.
Methode: Enquête.
Onderzoeksubject: 700 Gezonde Nederlandse zuigelingen van 0-14 maanden, geboren na 38 weken zwangerschap met een geboortegewicht van minstens 2500 gram.
Plaats van onderzoek: Haarlem, Utrecht, Hoorn en Driebergen.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: M. Schneider, pedagoog, I. Loots, pedagoog.
Onderzoeksinstelling/Contactadres: VU, Fac. Psychologie en Pedagogische Wetenschappen
M. Schneider
Van der Boechorststraat 1
1081 BT Amsterdam

Start onderzoek: medio 1989
Einde onderzoek: oktober 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- In de steekproef zijn ouders met een hogere opleiding iets beter vertegenwoordigd dan in de landelijke steekproef. Op basis van de steekproef zijn de Nederlandse normen vastgesteld;
- Er zijn geen verschillen te vinden tussen de diverse groepen kinderen b.v. tussen kinderen uit de stad en van het platteland, ook het opleidingsniveau van de ouders blijkt geen invloed te hebben op de KID-score;
- Zowel bij herhaald invullen door ouders of groepsleiders als bij vergelijking van het resultaat van de ouders met die van de groepsleiding blijkt dat de betrouwbaarheid van de schaal hoog is, ook bij de afname bij kinderen met motorische of meervoudige beperkingen;
- De resultaten van de afname van de KID-scale kunnen naast de resultaten van de BOS 2-30 worden gebruikt;

- De onderzoeksresultaten hebben geleid tot een genormeerde KID-scale voor de Nederlandse populatie (KID-N).

Aanvulling:

In 1991 is een vervolg-onderzoek gestart naar de bruikbaarheid van de KID-scale voor de Turkse en Marokkaanse populatie.

Trefwoorden:

Zuigelingen, Ontwikkelingsonderzoek, Psycho-sociale ontwikkeling

Onderzoeksnummer: 900156
Titel: Outreaching in de jeugdgezondheidszorg door verpleegkundigen en artsen.

Doel-/vraagstelling: - Inzicht verkrijgen in welk outreaching werk er door JGZteams in het basis- en voortgezet onderwijs verricht wordt en hoeveel tijd er aan dit werk besteed wordt;
- Aan welke (categorieën) problemen wordt deze zorg besteed?

Gegevensverzameling: Geslacht van de jeugdige; Nationaliteit; Leeftijd van de jeugdige in jaren; Korte omschrijving van het de werkzaamheden en het probleem; Geïnvesteerde tijd in minuten.

Methode: Registratie van de werkzaamheden van de JGZ-teams.

Onderzoeksobject: 247 Registraties door 7 JGZ-teams.

Plaats van onderzoek: Amsterdam.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding

Projectleider: A.F. Ligtenstein-Teuns, jeugdarts.

Cursus / opleiding: Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg, 1986-1988, Nederlands Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO, Leiden.

Contactadres: GG en GD Amsterdam Afd. Jeugdgezondheidszorg
A.F. Ligtenstein-Teuns
Postbus 20244
1000 HE Amsterdam

Start onderzoek: 1988

Einde onderzoek: 1989

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Bij 253 kinderen uit 213 verschillende gezinnen vonden werkzaamheden plaats die vielen onder de definitie outreaching;
- De groep verpleegkundigen besteedden 15.3% van de effectief gewerkte tijd aan outreaching en de artsen 9.0%;
- De problemen die het meest frequent genoemd werden zijn: pedagogische problemen en problemen bij andere gezinsleden, (beiden 16.9%), gedragsproblemen thuis (13.7%), gedragsproblemen op school (12.6%), somatische problemen (8.9%) en leerproblemen (7.7%).

Publikaties:

LIGTENSTEIN-TEUNS, A.F.

Outreaching in de Jeugdgezondheidszorg door verpleegkundigen en artsen.

Leiden, Ned.Inst.Praev.Gezondheidsz./TNO, Afd. Onderwijs, 1989. (Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg)

Trefwoorden:

Registratie, Outreaching

Onderzoeksnummer: 900157
Titel: Project Kleuteronderzoek: vroegtijdige onderkenning risicokinderen en risicogroepen binnen de jeugdgezondheidszorg voor 4-19 jarigen.

Doel-/vraagstelling: - Het opzetten van een procedure voor het signaleren, adviseren en (begeleidend) verwijzen van problematiek op drie aandachtsgebieden (motoriek, taalontwikkeling en psychosociale ontwikkeling) tijdens het Preventief Gezondheidsonderzoek van groep 2, o.a. door het invoeren van nieuwe, gestandaardiseerde onderzoeksmethoden.

Gegevensverzameling: - Score Motoriektest oudste kleuters;
- Score VTO Taalscreeningsinstrument 5-jarigen;
- Vragenlijst pedagogische en psychosociale problematiek;
- Sociaal-economische achtergrondgegevens;
- Schoolgegevens.

Methode: - Interview;
- Registratie in het kader van het PGO;
- Observatie.

Onderzoeksobject: Alle kleuters die worden opgeroepen voor het PGO van groep 2 : ca. 2200 5-jarige basisschoolleerlingen (jongens en meisjes).

Plaats van onderzoek: Haarlem, Bennebroek, Bloemendaal, Haarlemmerliede, Spaarnwoude, Heemstede en Zandvoort.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: J.G.M. Groenendijk, beleidsmedewerker.
Andere onderzoekers: A.M. de Koster.
Onderzoeksinstelling: GGD Zuid-Kennemerland
Zijlweg 2
2013 DH Haarlem

Contactadres: GGD Zuid-Kennemerland
A.M. de Koster
Zijlweg 2
2013 DH Haarlem

Start onderzoek: april 1990
Einde onderzoek: april 1991
Onderzoeksfase: veldwerk

Samenvatting: De eerste resultaten worden verwacht in de zomer 1992.

Trefwoorden: Screening, Vroegtijdige onderkenning van ontwikkelingsstoornissen, Kleuters, Periodiek geneeskundig onderzoek

Onderzoeksnummer: 900158
Titel: Project psychosociale preventie JGZ 4-19 jarigen.

Doel-/vraagstelling:

- Ontwikkelen van een signalerings- en preventieprocedure voor psychosociale problematiek op grond waarvan onderkenning, advisering en begeleiding kan plaatsvinden. Dit voor ouders met opvoedingsonzekerheid bij kinderen met lichte of ernstige psychosociale problematiek;
- Invoering van deze methodiek in het Stadsgewest Breda;
- Wetenschappelijke evaluatie van deze procedure.

Gegevensverzameling:

Methode:

- Interview;
- Enquête;
- Registratie in het kader van het PGO;
- Literatuuronderzoek.

Onderzoeksobject: Basisschoolkinderen.

Plaats van onderzoek: Stadsgewest Breda.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: J. Wassenaar, jeugdarts.

Andere onderzoekers: A. de Bruijn, I. Kroesbergen, J. de Wijs, B. Keve.

Onderzoeksinstelling: GGD Stadsgewest Breda
Postbus 3215
4800 DE Breda

Samenwerkend met: Rijksuniversiteit Utrecht Fac. der Sociale Wetenschappen
Prof. J.D. Ingleby
Heidelberglaan 1
3584 CS Utrecht

Contactadres: GGD Stadsgewest Breda
J. Wassenaar
Postbus 3215
4800 DE Breda

Start onderzoek: 1989

Einde onderzoek: 1992

Onderzoeksfase: veldwerk

Trefwoorden: Psycho-sociale problemen, Jeugdgezondheidszorg schoolgaand en ouder, Signaleren

Onderzoeksnummer: 900159
Titel: Registratie door wijkverpleegkundigen in de jeugdgezondheidszorg : een vergelijkend onderzoek naar de registratie in het dossier JGZ en de gezinskaart.

Doel-/vraagstelling: - Nagaan in hoeverre het gebruik van het dossier JGZ en de gezinskaart (WAS) naast elkaar resulteren in een dubbeladministratie, het onvolledig invullen van beide systemen of het niet-gebruiken van een van beide systemen;
- Het doel van dit onderzoek is te komen tot een vereenvoudiging van de registratie door wijkverpleegkundigen.

Gegevensverzameling: De geregistreerde gegevens in WAS en dossier JGZ.

Methode: - Interview;
- onderzoek van dossiers JGZ 0-4 jaar en gezinskaarten.

Onderzoeksobject: 7 Wijkverpleegkundigen, per wijkverpleegkundige 7 dossiers en 7 bijbehorende gezinskaarten.

Plaats van onderzoek: Noord-Groningen.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding

Projectleider: P.M. Schorn, arts.

Andere onderzoekers: dr. J.W. Groothoff
E. Schothorst
L. Martens

Cursus / opleiding: Co-assistentschap sociale geneeskunde.

Onderzoeksinstelling: R.U. Groningen, Vakgr. Soc. Geneeskunde & Epidemiologie
Antonius Deusinglaan 1
9713 AV Groningen

Samenwerkend met: Provinciale Groninger Vereniging het Groene Kruis
M. Barents
Gorechtkade 8
9713 CA Groningen

Contactadres: Regionale Kruisvereniging Noord- en West-Groningen
De Vlijt 30
9781 NP Bedum

Start onderzoek: maart 1989
Einde onderzoek: juli 1989
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Er zijn grote verschillen in het gebruik van de twee registratiesystemen door de verschillende wijkverpleegkundigen;
- door 3 van de 7 wijkverpleegkundigen wordt hoofdzakelijk gewerkt met het dossier JGZ, de anderen gebruiken beide systemen met als gevolg dat een aantal items dubbel geregistreerd worden;
- de items plaats, soort bevalling, geboortegewicht/lengte en soort voeding werden vaker dubbel geregistreerd;
- door alle wijkverpleegkundigen werden de o.a. de items verzekering, naam wijkverpleegkundige, cb-arts, risicofactoren en gegevensonderzoek eerste weken slecht of niet ingevuld;
- uitgebreide aanbevelingen kunnen pas gegeven worden als nagegaan is wat de motivatie is van de gebruikers omtrent de wijze waarop zij invullen en welk belang zij hechten aan de verschillende items;
- gebruik van hetzelfde registratiesysteem door alle wijkverpleegkundigen en goede instructie aan alle gebruikers zal uniformiteit en goed functioneren van registratie bewerkstellingen.

Publikaties:

SCHORN, P.M.

Registratie door wijkverpleegkundigen in de jeugdgezondheidszorg.

Groningen, R.U. Groningen, Vakgroep Sociale Geneeskunde & Epidemiologie 1989.

Trefwoorden:

Wijkverpleegkundigen, Registratie, JGZ-dossier

Onderzoeksnummer:	900160
Titel:	Screening op visuele stoornissen in Amsterdam.
Doel-/vraagstelling:	Inzicht krijgen in het percentage kinderen dat niet (volledig) wordt gescreend op visuele stoornissen en welke factoren hierbij een rol spelen.
Gegevensverzameling:	V.O.V.-screening; Visus (m.b.v. Amsterdamse plaatjeskaart en Landoltkaart); Geslacht; Opvoedingssituatie; Land van herkomst; Sociale status ouders; Opleidingsniveau ouders; Consultatiebureau.
Methode:	Interview; Registratie in het kader van het PGO.
Onderzoeksobject:	Circa 1600 kinderen van ongeveer 2 jaar, circa 1500 kinderen van ongeveer 3 jaar en 9 maanden, circa 3000 kinderen van ongeveer 11 jaar.
Plaats van onderzoek:	Amsterdam.
Soort onderzoek:	overig onderzoek
Projectleider:	H. Pauw-Plomp, jeugdarts.
Andere onderzoekers:	M.F. van der Wal.
Onderzoeksinstelling/	GG & GD Amsterdam, sector Jeugdgezondheidszorg
Contactadres:	H. Pauw-Plomp Postbus 20244 1000 HE Amsterdam
Start onderzoek:	oktober 1990
Einde onderzoek:	oktober 1991
Onderzoeksfase:	rapportage
Samenvatting:	Voorlopige conclusies : - Bij ongeveer 1/5 van de 2-jarigen is de V.O.V.-screening geheel of gedeeltelijk mislukt; - Mislukte V.O.V.-screeningsuitslagen blijken gerelateerd aan het consultatiebureau; - Bij ongeveer 1/5 van de kinderen van 3 jaar en 9 maanden lukt het afnemen van de Amsterdamse plaatjeskaart niet; - Het afnemen van de Amsterdamse plaatjeskaart lukt met name niet bij Turkse en Marokkaanse kinderen; - De resultaten zullen gebruikt worden voor het blootleggen van knelpunten bij, en indicaties voor het verbeteren van visuele screenings.
Aanvulling:	Het onderzoek wordt uitgevoerd in kader van het peilstationsproject Jeugdgezondheidszorg Amsterdam.
Publikaties:	- Intern rapport; - Artikel in tijdschrift.
Trefwoorden:	Visusonderzoek, Peilstations, Screening

Onderzoeksnummer: 900161
Titel: Sociaal Medisch Onderzoek Consultatiebureau Kinderen (SMOCK).

Doel-/vraagstelling: - Het verzamelen van referentiegegevens ten behoeve van het Project Onderzoek Prematuritas en Small for Gestational Age (POPS, 1983);
- Onderzoek naar de gezondheidstoestand van kinderen van 0-2 jaar in relatie tot determinanten van gezondheid.

Gegevensverzameling: Intake (retrospectief): SES, zwangerschap, maternale factoren, risicofactoren, pre-, peri-, en postnatale zorg, conditie pasgeborene; Follow-up (prospectief): gezondheid kind, melkvoeding, biometrie, psycho-motorische ontwikkeling, hulpverlening.

Methode: Registratie in het kader van het PGO; Observatie; Retrospectief onderzoek; Prospectief onderzoek.

Onderzoeksobject: 2151 Levendgeborenen in de werkgebieden van 21 consultatiebureauteams in Nederland.

Plaats van onderzoek: CB's in Noord- en Zuid-Holland, Utrecht en West-Overijssel.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: W.P. Herngreen, andragoloog.
Andere onderzoekers: J.D. Reerink, B.M. van Noord-Zaadstra.
Onderzoeksinstelling/ Ned. Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO
Contactadres: W.P. Herngreen
Postbus 124
2300 AC Leiden

Start onderzoek: april 1988
Einde onderzoek: medio 1992
Onderzoeksfase: veldwerk

Samenvatting: De intakefase is afgesloten. Het cohort omvat 2151 levendgeborenen waarvan ruim 94% ten minste 1 keer aan een follow-up onderzoek op het CB deelnam. Het geboortecohort is representatief voor leeftijd, pariteit en opleidingsniveau van de moeder, geboortegewicht en zwangerschapsduur.

Publikaties:

HERNGREEN, W.P., VAN B.M. NOORD-ZAADSTRA & E.A. SCHLESINGER-WAS. "Longitudinale referentiegegevens met betrekking tot groei, ontwikkeling en morbiditeit gedurende de eerste twee levensjaren." T. Soc.Gezondheidsz. 64 (1986) 544-546

REERINK, J.D., W.P. HERNGREEN & B.M. VAN NOORD

"Het project SMOCK : opzet en enkele voorlopige resultaten."

T. Jeugdgezondheidsz. 21 (1989) 3-6

REERINK, J.D., W.P. HERNGREEN & J.H. RUYS.

Vitamine K : theorie en praktijk.

Medisch Contact 46 (1991) 342-344

Trefwoorden:

Prematuren, Dysmaturen, POPS, SMOCK, Zuigelingen

Onderzoeksnummer: 900162
Titel: Therapist behavior in process: therapist behavior in the treatment of families with adolescent girls at risk of placement.

Doel-/vraagstelling: - Het doen van procesonderzoek naar de variaties in hulpverlenersgedrag zowel binnen het behandelingsproces als tussen behandelingsprocessen;
- Onderzoek van deze specifieke variaties van hulpverleners gedrag.

Gegevensverzameling: - Bij de cliëntgezinnen: verandering in de gezinnen m.b.t. aanmeldingsklacht, probleemperceptie, ouder-kind relatie en gezinsstructuur, life-events, demografische variabelen;
- M.b.t. behandelingsproces: verbaal therapeutgedrag.

Methode: - Interview;
- Vragenlijsten, verbatim van hulpverleningsgesprekken.

Onderzoeksobject: Ambulante behandelingen van 13 cliëntgezinnen met een adolescente (stief)dochter die zodanige gedragsproblemen vertoonde dat uithuisplaatsing was geadviseerd. De cliëntgezinnen werden gekenmerkt door een lage SES, een extreem lage cohesie en extreem hoge aanpasbaarheid (chaotische los-zand structuur), gebrekkige communicatie en een zeer negatieve relatie tussen de ouders en de aangemelde adolescent.

Plaats van onderzoek: Gezinnen uit Nijmegen, Rotterdam, Dordrecht en Zaandam.

Soort onderzoek: promotie-onderzoek
Projectleider: Dr. A.A.G. Verwaaijen, orthopedagoge.
Onderzoeksinstelling: K.U. Nijmegen, Instituut voor Orthopedagogiek
Postbus 9103
6500 HD Nijmegen

Contactadres: K.U. Nijmegen, Instituut voor Orthopedagogiek
A.A.G. Verwaaijen
Postbus 9103
6500 HD Nijmegen

Einde onderzoek: 1990
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: - Het behandelingsproces bleek een gemiddelde duur van 8 1/2 maand te hebben met een gemiddelde intensiteit van een gesprek in de 1 a 2 weken;

- De meest succesvolle behandelingen werden gekenmerkt door relatief hoge percentage aan directe beïnvloeding, waarbij de hulpverleners relatief vaker problemen verhelderden, evalueerden en de cliënt motiveerden, terwijl zij minder conclusies gaven en minder de beleving van de cliënt trachtten te veranderen;
- De minst succesvolle behandelingen werden gekenmerkt door een grote verscheidenheid in doelstellingen van behandeling, en door problemen bij het weer thuis gaan wonen van de adolescent.

Publikaties:

VERWAAIJEN, A.A.G.

Therapist behavior in process: therapist behavior in the treatment of families with adolescent girls at risk of placement.

Nijmegen, Katholieke Universiteit Nijmegen, 1990.

(Proefschrift Nijmegen, 1990)

KETELAAR-VAN IERSSEL, A.M.J. & A.A.G. VERWAAIJEN.

Systematische registratie in een project voor gezinsbehandeling.

In: J.R.M. Gerris & J.C.A. van Acker (red.)

Pedagogisch onderzoek in ontwikkeling: opvoedingsprocessen, gezinsproblemen, leren, diagnostiek en probleemgedrag.

Nijmegen, Instituut voor toegepaste Sociale Wetenschappen, 1986. Pp. 65-84

VERWAAIJEN, A.A.G.

De ontwikkeling van een categorieensysteem voor het evalueren van hulpverlenersgedrag.

In: J.R.M. Gerris & J.C.A. van Acker (red.)

Gezin: onderzoek en hulpverlening.

Lisse, Swets & Zeitlinger, 1987. Pp. 103-115

Trefwoorden:

Geestelijke gezondheidszorg

Onderzoeksnummer: 900163
Titel: De validiteit van cariesonderzoek door jeugdartsen in de regio Midden-Holland.

Doel-/vraagstelling: - Nagaan of het mogelijk is om met beperkte middelen via screening door jeugdartsen voldoende betrouwbare gegevens te verzamelen voor de selectie van scholen, waar de gebitstoestand slechter is dan gemiddeld.

Gegevensverzameling: - De gebitstoestand van 337 kinderen onderzocht door een tandarts van het NIPG;
- De gegevens van het onderzoek van het gebit van dezelfde kinderen door een schoolarts werden daarbij gezocht.

Methode: - Registratie in het kader van het PGO;
- Observatie;
- Onderzoek van het gebit door een tandarts van het NIPG.

Onderzoeksubject: 149 leerlingen uit groep 2, 188 leerlingen uit groep 7.

Plaats van onderzoek: Diverse gemeenten in het zorggebied van de afdeling JGZ van de GGD Midden-Holland.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: H. Kalsbeek, tandarts.

Onderzoeksinstelling: GGD Midden-Holland
Oosthaven 68
2801 PG Gouda

Samenwerkend met: Ned. Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO
Postbus 124
2300 AC Leiden

Contactadres: GGD Midden-Holland
A. Bartels-Kortland
Oosthaven 68
2801 PG Gouda

Start onderzoek: najaar 1988

Einde onderzoek: voorjaar 1989

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: - Uit dit onderzoek blijkt dat het goed mogelijk is voor jeugdartsen om tijdens het PGO epidemiologische gegevens te verzamelen over de gebitstoestand van schoolkinderen voor het stellen van prioriteiten voor collectieve preventie;

- Mits er een indeling tussen gaaf en niet-gaaf wordt gemaakt, kunnen de gegevens voor de groep 5-6 jarigen met voldoende betrouwbaarheid worden gescoord;
- Gegevens over de onbehandelde cariës zijn niet te beoordelen aangezien deze gegevens niet betrouwbaar zijn, de gegevens over de behandelde cariës is voor 5-6 jarigen betrouwbaar te beoordelen mits er weer een indeling in twee categorieën wordt gemaakt.

Aanvulling:

De gegevens van dit onderzoek zijn een onderdeel van het onderzoek 'Tandheelkundig epidemiologisch onderzoek in de basisgezondheidszorg' dat in maart 1990 door H. Kalsbeek bij het NIPG/TNO gepubliceerd is.

Publikaties:

ARTS, M.
De validiteit van cariësonderzoek door jeugdartsen.
Gouda, GGD Midden-Holland, 1990.

Trefwoorden:

Gebit & mondholte, Schoolkinderen, Epidemiologie

Onderzoeksnummer: 900164
Titel: Vangnettaken kindermishandeling.

Doel-/vraagstelling: - Het inventariseren van lacunes t.a.v. signalering, melding en behandeling van kindermishandeling;
- Het aandragen van oplossingen voor de gesignaleerde knelpunten in de hulpverlening rond kindermishandeling.

Methode: Interview; Registratie in het kader van het PGO; Registratie kindermishandeling.

Onderzoeksobject: Jeugdigen in Rotterdam op circa 150 basisscholen.

Plaats van onderzoek: Gemeente Rotterdam.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: M.C. Klompenhouwer, jeugdarts.

Andere onderzoekers: G.E.M. Asma, G.M. Volmerink, M. v.d. Star.

Onderzoeksinstelling/
Contactadres: GGD Rotterdam Afd. Jeugdzorg
M.C. Klompenhouwer
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Start onderzoek: juni 1990

Einde onderzoek: januari 1991

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Het aantal nieuwe vermoedens van kindermishandeling bij Rotterdamse basisscholen is duidelijk hoger dan het aantal vermoedens bij de schoolartsen en schoolverpleegkundigen;
- De JGZ (m.n. de schoolarts) speelt de belangrijkste rol als extern aanspreekpunt en meldpunt voor kindermishandeling, de meeste scholen zijn tevreden over de contacten met de schoolarts en de schoolverpleegkundige;
- Mogelijke lacunes t.a.v. signalering, melding en behandeling van kindermishandeling bestaan op het gebied van: de kennis en het beleid van scholen, de intensiteit en kwaliteit van de contacten van de JGZ-medewerkers met scholen inzake kindermishandeling (geldt m.n. voor de schoolverpleegkundige), kennis van de schoolarts op het gebied van bespreekbaar maken, begeleiding van het kind en de ouders;

- De rol van de schoolverpleegkundige bij werkzaamheden rondom vermoedens van kindermishandeling blijkt onduidelijk te zijn;
- Er zijn geen verschillen aangetoond tussen scholen in wijken met weinig meldingen en wijken met veel meldingen.

Publikaties: STAR, M. VAN DE et al. "Niet tussen wal en schip." Rotterdam, GGD Rotterdam, 1991.

Trefwoorden: Kindermishandeling, Signaleren, Registratie, Schoolkinderen

Onderzoeksnummer: 900165
Titel: Vastleggen kan vastzetten voorkomen.

Doel-/vraagstelling: - Zijn ouders bekend met de plaats van de testes van hun zoon?
- Welke registratie over de testeslocalisatie bezitten ouders?
- Weten de ouders de betekenis van de testesregistratie?
Gegevensverzameling: Zie vraagstelling/doelstelling.
Methode: - Telefonisch interview.
Onderzoeksubject: Zuigelingen geboren tussen 1-11-1989 en 1-5-1990.
Plaats van onderzoek: Verspreid door heel Nederland.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: R.A. Hirasing, jeugdarts/kinderarts.
Andere onderzoekers: R.P. Boontje.
Onderzoeksinstelling: Ned. Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO
Postbus 124
2300 AC Leiden
Samenwerkend met: Academisch Ziekenhuis Leiden
Rijnsburgerweg 10
2333 AA Leiden
Contactadres: Ned. Inst. voor Praeventieve Gezondheidszorg/TNO
R.A. Hirasing
Postbus 124
2300 AC Leiden

Start onderzoek: september 1990
Einde onderzoek: januari 1991
Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: - 98% van de ouders bezocht het CB, nagenoeg alle ouders kenden de lengte en het gewicht van hun zoon bij het laatste CB-bezoek, 99% van de ouders bezat het groeiboek;
- 66% bezat een schriftelijke registratie van de testespositie na de geboorte, bij 45% was dit in het groeiboek, 32% ontving na de geboorte een ballenkaartje.
- Van de ouders met een ballenkaartje blijkt 76% dit in het ziekenhuis ontvangen te hebben, 18% kreeg bij de thuisbevalling een ballenkaartje.

- Slechts 6% was op de hoogte van de betekenis van testesregistratie, bij retractiliteit van de testes gaf 80% aan naar de huisarts te gaan, slechts 3% zou afwachten;
- Voorlichting via de media en/of folders op het CB en een begeleidende tekst in het groeiboek zou onnodig gebruik van de curatieve sector kunnen voorkomen.

Publikaties:

BOONTJE, R.P.

Vastleggen kan vastzetten voorkomen; telefonische enquête naar de testesregistratie en de betekenis daarvan.

Leiden, Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO, 1991.

(Publikatiernr. 91.004)

HIRASING, R.A., R.P. BOONTJE & S.E. BUITENDIJK.

Testesregistratie na de geboorte.

T. Verloskundigen 16 (1990) 230-233

Publikatie voor huisartsen in voorbereiding.

Trefwoorden:

Testesregistratie, Niet-scrotale testes, Zuigelingen

Onderzoeksnummer: 900166
Titel: Het voorkomen van onnodige belastende behandeling van congenitale heupluxatie door tijdige onderkenning; de bijdrage van screening door CB-artsen.

Doel-/vraagstelling: - Draagt systematische screening door CB-artsen in de praktijk bij aan het voorkomen van onnodig belastende behandeling van congenitale heupluxatie?

Gegevensverzameling: - De tijdstip en aard van de behandeling van congenitale heupluxatie;
- Leeftijd bij ontdekking;
- Identiteit ontdekker;
- Beleid CB-arts t.a.v. screening heuppathologie;
- Praktijk v.d. screening en de resultaten.

Methode: - Interview;
- Retrospectief onderzoek.

Onderzoeksobject: 79 Kinderen (72 meisjes en 7 jongens) in het Sophia Kinderziekenhuis, in 1985-1988 behandeld wegens congenitale heupluxatie.

Plaats van onderzoek: Rotterdam en omgeving.

Soort onderzoek: promotie-onderzoek
Projectleider: R.E. Juttmann, jeugdarts.
Onderzoeksinstelling: Stichting Thuiszorg Rotterdam Werkmaatschappij Kruiswerk
Zomerhofstraat 71
3032 CK Rotterdam

Samenwerkend met: EUR, Inst. Maatschappelijke Gezondheidszorg
Adres: Postbus 1738
3000 DR Rotterdam

Contactadres: Stichting Thuiszorg Rotterdam Werkmaatschappij Kruiswerk
R.E. Juttmann
Zomerhofstraat 71
3032 CK Rotterdam

Start onderzoek: januari 1990
Einde onderzoek: september 1991
Onderzoeksfase: rapportage

Samenvatting: - Indien men volgens het schema oude stijl (6x onderzoek in de periode van 1 tot 8 maanden) zowel de abductiebeperking als het beenlengteverschil onder-

zoekt levert dat, t.o.v. de niet of minder goed gescreende patiënten de volgende resultaten op:

- De kans op ontdekking van de afwijkingen op een leeftijd dat een operatie niet is uitgesloten wordt teruggebracht tot een derde;
- Als gevolg van de invloed van "delay" tussen ontdekking en behandeling wordt in de huidige praktijk de werkelijke kans op een operatie teruggebracht tot de helft;
- De kans op ontdekking op een leeftijd dat een osteotomie volgens Salter noodzakelijk wordt nihil;
- In de praktijk wordt de kans op die operatie teruggebracht tot een kwart.

Aanvulling:

Dit onderzoek maakt deel uit van het project "De waarde van screening op het CB", dat moet leiden tot een proefschrift. Verder onderzoek in dit kader is in voorbereiding.

Publikaties:

Artikel aangeboden aan Ned. T. Geneesk.

Trefwoorden:

Congenitale heupluxatie, Vroegtijdige onderkenning van ontwikkelingsstoornissen, Screening, Jeugdgezondheidszorg 0-schoolgaand

17. BELEID

Onderzoeksnummer: 900167
Titel: Kosten-effectiviteitsanalyse in de jeugdgezondheidszorg, mogelijkheden en methoden.

Doel-/vraagstelling:

- Oriënterend onderzoek naar de mogelijkheid om een uniforme KEA systematiek op (onderdelen van) de JGZ toe te passen;
- Het beperkt uittesten van deze methodiek op een reeds bestaande en langdurig uitgeteste screeningsmethode (gehoorscreening);
- Het opstellen van een overzicht van de onderdelen van de JGZ, welke voor KEA in aanmerking kunnen komen.

Gegevensverzameling: Literatuurverzameling; Gesprekken met de belangrijkste deskundigen; Analyse literatuur KEA JGZ; Analyse gegevensbronnen in Nederland.

Methode: Interview; Observatie; Retrospectief onderzoek; Literatuuronderzoek.

Onderzoeksobject: Alle 0-4 jarigen in Nederland, en zuigelingen van 9 maanden die op het consultatiebureau een gehoorscreeningstest ondergaan.

Soort onderzoek: overig onderzoek
Projectleider: H.J. de Koning, arts-epidemioloog.
Andere onderzoekers: P.J. van der Maas, G.J. van Oortmarssen.
Onderzoeksinstelling/Contactadres: EUR, Inst. Maatsch. Gezondheidszorg en Epidemiologie
Prof. dr P.J. van der Maas
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam
Samenwerkend met: Nederlandse Stichting voor het Dove en Slechthorende Kind
Oranje Nassaulaan 49
1075 AK Amsterdam
Centrum voor Onderzoek en Ontwikkeling van Jeugdgezondheidszorg van JGZ en Jeugdhulpverlening
Postbus 80140
3508 TC Utrecht
EUR, Inst. Maatsch. Gezondheidszorg en Epidemiologie

Start onderzoek: december 1990
Einde onderzoek: januari 1992
Onderzoeksfase: veldwerk

Publikaties: MAAS, P.J. VAN DER. "Kosten-effectiviteits-vraagstelling in de jeugdgezondheidszorg." T. Jeugdgezondheidsz. 23 (1991) 3, p. 45-46

Trefwoorden: Kosten-effectiviteitsanalyse

Onderzoeksnummer: 900168
Titel: Persoonsregistratie in de Jeugdzondheidszorg.

Doel-/vraagstelling: Onderzoek naar de wijze waarop persoonsregistraties gehouden worden en advisering over de aanpassingen die nodig zijn in verband met eisen van wettelijke regelingen op het gebied van de privacy, speciaal ten behoeve van de schilgemeenten.

Gegevensverzameling: Wettelijke voorschriften (Wet Persoonsregistratie); Interne procedures.

Methode: Interview; Enquête.

Onderzoeksobject: Persoonsregistraties van alle jeugdigen van 4 tot 19 jaar.

Plaats van onderzoek: Gemeente Rotterdam en regio.

Soort onderzoek: overig onderzoek

Projectleider: W. Jansen, project-medewerker.

Andere onderzoekers: N.W. Dekema-Klaasse, W.M. Klumper, J. v.d. Valk-de Jonge, E.C.M. Mais-Alkemade.

**Onderzoeksinstelling/
Contactadres:** GGD Rotterdam Afd. jeugdzorg
W. Jansen
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Start onderzoek: september 1989

Einde onderzoek: medio 1990

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting:

- Een aantal knelpunten in Rotterdam en schilgemeenten zijn geconstateerd, de belangrijkste zijn:
- Een niet voldoende beveiligde toegang tot de dossiers, met name tijdens het bewaren op scholen;
- Onvoldoende afspraken met de CB's cq. kruisverenigingen over de overdracht van gegevens van 0-4 jarigen naar de JGZ, met name wat betreft de toestemmingsprocedure;
- Het ontbreken van een toestemmingsprocedure bij de overdracht van JGZ-dossiers tussen verschillende jeugdgezondheidszorgdiensten;
- Het ontbreken van duidelijke afdelingsregels m.b.t. opvragen van gegevens van derden, verstrekken van gegevens aan derden en inzage.

Publikaties:

JANSEN, W. "Persoonsregistratie in de Jeugdgezondheidszorg; Rotterdam." Rotterdam, GGD-Rotterdam, 1990.

JANSEN, W. "Persoonsregistratie in de Jeugdgezondheidszorg: schilgemeenten." Rotterdam, GGD-Rotterdam, 1990.

Trefwoorden:

Persoonsregistratie

Onderzoeksnummer: 900169
Titel: Samenwerking tussen JGZ en adolescenten-intermediari-
ren.

Doel-/vraagstelling: - Onderzoek naar de (gewenste) samenwerking tussen JGZteams en met adolescenten werkende intermediari-
ren;
- Inventarisatie van de door deze intermediairen gesig-
naleerde problematiek.

Gegevensverzameling: - Samenwerkingswensen van de intermediairen, op welk
terrein, en de wijze van samenwerking;
- Veel voorkomende adolescentenproblematiek.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksubject: Alle met adolescenten werkende intermediairen in de regio
Midden-Brabant.

Plaats van onderzoek: Midden-Brabant.

Soort onderzoek: onderzoek in kader van cursus/opleiding

Projectleider: U.D. Schuurmans, jeugdarts.

Cursus / opleiding: Geïntegreerde Opleiding Jeugdgezondheidszorg, 1988-1990,
Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg--
TNO, Leiden.

Contactadres: GGD Midden-Brabant
U. Schuurmans
Postbus 3024
5003 AK Tilburg

Start onderzoek: januari 1990

Einde onderzoek: november 1990

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: - Samenwerking is maatwerk per school/instellingstype;
- PR over werkwijze JGZ bij de intermediairen is nood-
zaak, de bereidheid tot samenwerken neemt dan snel
toe;
- Bij meer dan 50% van de problemen gaat het om
psychosociale problemen;
- Een jongeren-spreekuur verdient aanbeveling;
- Een netwerk met andere hulpverleners is gewenst.

Publikaties: SCHUURMANS, U.D.
Samenwerking tussen de JGZ en adolescenten-intermedi-
airen: een enquête-onderzoek naar de mogelijkheden tot
verbetering van de samenwerking tussen JGZ-medewerkers

en adolescentenintermediaren, en het inspelen op de door hen gesignaleerde problematiek in de regio Midden-Brabant.

Leiden, Nederland Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg-TNO, Afd. Onderwijs, 1991.

Trefwoorden:

Jeugdgezondheidszorg schoolgaand en ouder, Adolescenten, Samenwerking

TREFWOORDENREGISTER

AIDS	900090;900096;900102
Adolescenten	900006;900011;900019;900025;900037; 900039;900041;900042;900045;900053;900054; 900057-900060;900094;900095;900103;900107; 900108;900114-900125;900127;900131;900132; 900169
Adviseren	900074
Advisering	900080
Alcoholgebruik	900116-900119;900122
Allergieën	900064
Alternatieve geneeswijzen	900149
Amblyopie	900035;900036
Ambulante hulpverlening	900133
Astma	900152
Basisonderwijs	900012;900134
Basisscholen	900112
Begeleiden	900139
Behandelen	900126
Bloeddrukmeting	900146
Brillen	900111
Buitenlandse kinderen	900068;900103
Buitenlandse kinderen/jongeren	900026
CARA	900016;900031;900032;900110
Chryptorchisme	900151
Congenitale heupluxatie	900075;900154;900166
Congenitale hypothyreoidie	900148
Consumenten	900005;900128;900129;900139;900140; 900143
Cystic fibrosis	900106
Diabetes mellitus	900037;900044
Diagnose	900126
Druggebruik	900116
Dysmaturen	900072;900078;900161
Echografie	900008
Eerstelijnsgezondheidszorg	900126;900144
Emotionele problemen	900010
Encopresis	900048
Enuresis	900048

Epidemiologie	900037-900039;900042;900044;900046;900070; 900100;900113;900114;900132;900141;900163
Gebit & mondholte	900017-900021;900023-900026; 900028-900030;900033;900041-900043;900045; 900047;900130;900141;900163
Geboortegewicht	900078
Gedragsproblemen	900010;900071;900087
Geestelijke gezondheidszorg	900162
Geneesmiddelengebruik	900123;900124
Gezinsbegeleiding	900133;900150
Gezinstherapie	900150
Gezondheidsproblemen	900097
Gezondheidsprofiel	900081;900132
Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding	900121;900132
Groei	900009
Groei & ontwikkeling	900008;900078
Gymnastiek	900095
Hoofdomtrekmeting	900154
Houdingsafwijkingen	900126
Huilgedrag	900073
Hygiëne	900067;900088;900112;900137;900138;900142
Hyperactiviteit	900015
Hyperkinesie	900010
Informatiesysteem	900004
JGZ-dossier	900147;900159
Jeugdgezondheidszorg 0-schoolgaand	900001-900003; 900128;900129;900139;900140;900143;900154; 900166
Jeugdgezondheidszorg schoolgaand en ouder	900103; 900125;900127;900135;900158;900169
Jeugdhulpverlening	900094
Kindermishandeling	900105;900164
Kinderopvang	900136
Kleuters	900018;900032;900035;900048;900051;900052; 900055;900062;900067;900071;900079;900086; 900157
Koortsconvulsies	900038
Kosten-effectiviteitsanalyse	900002;900167

Leefomgeving	900085
Leefstijlen	900006;900090-900092;900096;900097; 900116;900122
Leerplicht	900131
Logopedie	900153
Luchtverontreiniging	900016
Luchtwegaandoeningen	900016;900032;900110
MND	900011
Middelbare scholieren	900087
Motoriek	900007;900012
Motorische Remedial Teaching	900012
Motorische ontwikkeling	900007
Motorische stoornissen	900012
Neurologisch onderzoek	900011;900013
Neurologische ontwikkeling	900011;900013
Niet-scrotale testes	900027;900040;900151;900165
Obesitas	900057
Ontwikkelingsonderzoek	900155
Oog- & visusstoornissen	900034;900036
Oor & gehoor	900086
Outreaching	900156
Overgewicht	900009;900059
POPS	900078;900161
Pasgeborenen	900049;900077;900147
Peilstations	900116;900160
Periodiek geneeskundig onderzoek	900007;900127;
Persoonsregistratie	900168
Phenylketonurie	900148
Polycysteus Ovarium Syndroom	900039
Prematuren	900034;900072;900078;900161
Psychische stoornissen	900083;900107
Psycho-sociale ontwikkeling	900093;900099;900155
Psycho-sociale problemen	900083;900093;900098; 900099;900122;900158
Registratie	900105;900145;900147;900151;900156; 900159;900164
Roken	900116;900117;900121;900122
SMOCK	900161
Samenwerking	900169
Scholieren	900116

Schoolgebouwen	900137;900138
Schoolgezondheidsbeleid	900134
Schoolkinderen	900009;900013;900014;900017;900020; 900021;900024;900026;900028-900030;900032; 900033;900038;900042;900043;900046;900047; 900053;900054;900057;900059;900061;900064; 900067;900081;900085;900110;900115;900132; 900141;900149;900152;900153;900163;900164
Schoolmeubilair	900084
Schoolmilieu	900031;900087;900142
Schoolmotivatie	900087
Schooluitval	900089;900131
Scoliosen	900046
Screening	900022;900036;900046;900148;900153;900157; 900160;900166
Seksualiteit	900090;900096;900102
Signaleren	900105;900126;900158;900164
Slaaphouding	900070
Slaapproblemen	900077;900079
Sociale klasse	900087;900109
Speciaal onderwijs	900010
Sport	900082
Sport-beoefening	900082;900095;900100;900111;900115
Sportblessures	900100;900114;900115
Spraakontwikkeling	900014
Stotteren	900014
Tandzorg	900025
Tatoeages	900101
Testesregistratie	900027;900151;900165
Tevredenheids-onderzoek	900005
Thuisbegeleiding	900048;900052;900071;900079
Thuislozen	900108
Thuiszorg	900104
Toxocara canis	900067
Vaccinaties	900065;900066;900068;900069
Verwijzen	900075;900144
Visus	900022;900036
Visusonderzoek	900022;900034-900036;900160
Vitamines	900055;900074
Voedingsgewoonten	900051;900053;900054;900057-900061
Voedingsstoornissen	900052
Voedselallergieën	900050;900056;900062-900064;900076
Voortgezet onderwijs	900095;900098;900131

Vroegtijdige onderkenning van ontwikkelingsstoornissen	900157;900166
Wiegedood	900070
Wijkverpleegkundigen	900080;900159
Zieke kinderen	900104;900106;900152
Zindelijkheid	900048
Zuigelingen	900050;900052;900056;900063;900071; 900074;900076;900079;900080;900154;900155;

BIJLAGE 1
VERZENDLIJST LANDELIJKE INSTELLINGEN

- Centrum voor Onderzoek & Ontwikkeling van Jeugdgezondheidszorg en Jeugdhulpverlening.
- Erasmus Universiteit Rotterdam, Vakgroep Kindergeneeskunde.
- Erasmus Universiteit Rotterdam, Inst. voor Maatschappelijke Gezondheidszorg en Epidemiologie.
- Geneeskundige Hoofdinspectie van de Volksgezondheid, Afd. Jeugdgezondheidszorg.
- K.U. Nijmegen, Faculteit der Geneeskunde.
- L.U. Wageningen, Vakgroep Gezondheidsleer en Epidemiologie.
- Landelijke Federatie van Consultatiebureau-artsenverenigingen.
- Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, Directoraat-Generaal
- Nederlands Instituut voor Alcohol en Drugs.
- Nederlands Instituut voor Praeventieve Gezondheidszorg
- Nederlands Instituut voor Onderzoek vna de Eerstelijnsgezondheidszorg.
- R.U. Leiden, Vakgroep Kindergeneeskunde.
- R.U. Utrecht, Vakgroep Kindergeneeskunde.
- R.U. Limburg, Faculteit der Gezondheidswetenschappen.
- R.U. Groningen, Vakgroep Kindergeneeskunde.
- U.v.A. Vakgroep Kindergeneeskunde.
- V.U. Amsterdam, Vakgroep Kindergeneeskunde.

BIJLAGE 2
OVERZICHT VRAGEN VAN HET INVENTARISATIEFORMULIER 1991

1. Titel:
2. Type en fase van het onderzoek:
 - A. Stand van zaken: lopend/afgesloten
 - B. Lopend onderzoek, onderzoeksfase: veldwerk/rapportage
 - C. Afgesloten, reden: gestaakt/opgeschort/afgesloten
3. Doelstelling/vraagstelling:
4.
 - A. Gegevensverzameling
 - B. wijze van gegevensverzameling: interview/enquête
registratie in het kader van het PGO
retrospectief onderzoek
literatuuronderzoek
overige
5. Onderzoekspopulatie/onderzoeksobject:
6. Plaats(en) van onderzoekspopulatie/onderzoeksobject:
7. Onderzoekers
Projectleider, discipline: andere onderzoekers:
8. Soort onderzoek: promotie-onderzoek/onderzoek in het kader van een cursus/opleiding/overig onderzoek
9. Onderzoeksinstelling:
10. Samenwerking:
11. Contactadres:
12. Looptijd van het onderzoek
 - A. Startdatum
 - B. (geschatte) einddatum
13. Samenvatting/gebruik van resultaten:
14. Opmerkingen:
15. De uit het onderzoek verschenen en/of te verwachten publikaties:

Reprografie NIPG-TNO

Projectnummer: 5044